

1989.
V. évf. 2. (19.) szám
Ára: 49 Ft

Videó

magazin

**Olcsó
videók**

46. OLDAL

**Teszt:
Panasonic
és Siemens**

16. OLDAL

VIDEOTÉKA

Budapest VI., Majakovszkij u. 40.

MOZI UTÁN VIDEÓN IS!

**TITÁNIA,
TITÁNIA,
avagy a dublőrök éjszakája**

Szines magyar filmszatira

Rendező: Bacsó Péter

Négyes főszerepben: Bodrogi Gyula

Kedves Olvasó!

Egy hónappal ezelőtt ugyanezen a hasábon hosszú magyarázatot olvashatt az arról, hogy a kényszerítő körülmények hatására emelnünk kell a Video Magazin árát. Minthogy a gazdasági csodára – úgy tűnik – tovább kell várunk, e számunkat már 49 forintért vásárolhatta meg. Ezért az árért igyekszünk a lehető legtöbbet nyújtani Önnek. A magazin szerkesztői valamennyien elolvassák a hozzájuk érkező bíráló-tanácsadó s szerencsére nemritkán dicséző leveleket, s az új számok készítésénél figyelembe veszik az Ön kívánságait. A sok-sok levélró és telefonáló, úgy látszik, egyvalamiben teljesen azonos hullámhosszon van: mindegyikük szeretné, ha Teszt rovatunkban az ő készüléke is szerepelne. Aki egy pillantást vet a szokásos értékelő táblázatunkra – amely ráadásul nem is a teljes választékokat tartalmazza –, belátja ennek lehetetlenségét. Mindazonáltal mégis arra törekszünk, hogy a részletes vizsgálatnak alvételit videomagnók a honfitársaink által is elérhető közl kerüljenek ki. E számunkban – a megszokott részletes teszt mellett – az olyannyira kedvelt olcsó videokészülékekről is találunk írást, s tanácsot olvasóink érdekében azt tervezzük, hogy az osztrák kínálatot is figyelemmel kísérjük. A magazinunk iránti érdeklődésüket megköszönve, arra kérjük, Kedves Olvasó, továbbra se fesszen meg bennünket tanácsot adó vagy kérő leveleitől.

Zsuzsanna

ötlet

video

magazin

VIDEO VILÁG

Meditáció a SABA termékei körül	12
Jumbotron képernyő	15

FILMGLÓBUSZ

Rémvilági mesék • A Carrol Street-i ház • Willy Milly • Alvin fia Melvin	4
Lőj, vagy meghalsz • Rendőri védelem • A nagy buli • New Orleansban minden más	6
Ádám, Éva és egy filmrendező	9
Európa legkeresettebb színésznője	42
Ramboline	44

TESZT ÉS TECHNIKA

Betűze	16
Kamerasuli VIII.: Mindentudó kamkorderek	21
ROWI: Video-szerkesztő	24
Merre tartanak a szuperek?	38
Olcsó videók	46

HÁZUNK TÁJA

Hungarovideo Cicciolinával	29
INTERVIDEO-nyeremények	29
Pluralista Video	29
Örökség	29
Sikerlista	30
Olasz filmárdat	30
Teleműsor	30
Video-vétségek	31
Egy videofolyóirat legújabb száma	32

VÁSÁRLÁS

Böngésző	34
Bécsi kalandozások	35
Komaság	36
Keres-kínál	37

KILÁTÓ

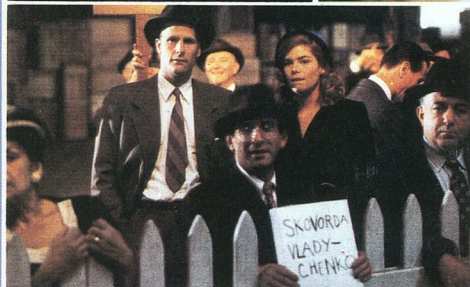
MOZAIK:	
Video kombik	26
Milyen tévét vegyek?	26
Bivalybőr televízió	27
Nem csak autórádió, autóvideó is!	27

Az ötlet hetilap magazinja • Felelős szerkesztő: Horváth Béla
Szerkesztő: Bíró Zoltán • Művészeti szerkesztő: Kerék Antal
Képszerkesztő: Kiss Árpád • Olvasószerkesztő: Berkes András
Szerkesztőség: Budapest XIII., Jász utca 103-105.
Levél cím: Budapest 1986 • Telefon: 201-803, 203-804 • Telex: 22-7363
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Király G. István Igazgató
Kiadóhivatal: Budapest 71., Révay u. 76.
Kossuth Nyomda, Budapest 88.0788 • Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Címleap: Carlo
HU ISSN 0237-5141

Rémvilági mesék

(TALES FROM THE DARKSIDE)

A horror kedvelői között minden bizonnyal akadnak szép számmal Stephen King-rajongók. Az ő tanácsadásával készült a Rémvilági mesék című horrorfilmfüzér, amelyik a lázálomk világába kalauzolja a borzongani vágyó nézőt.

Az első, fél órás történet címe a *A rémfarkas éjszakája*, és egy különös anya-fiú kapcsolatot beszél el, amely teliholdkor teljesül be.

A második film, a *Halálhírnök*, egy író özevegét repíti át a rémségek birodalmába.

A harmadik, *A Zombié árnyéka* pedig egy kíváncsi újságíró háborzongató kalandjairól szól, valamint különös cirkuszban, ahol rettenetes szörnyekkel és mutánsokkal kénytelen ismeretséget kötni.

USA, 1987
Rendezők:
Tom Savini,
John Sutherland,
Michael Gornick

A Carrol Street-i ház

(HOUSE ON CARROL STREET)

Főszereplők: Kelly McGillis, Jeff Daniels
Rendező: Peter Yates
USA, 1987

Az ötvenes években nemcsak Magyarországon történtek sötét dolgok, hanem az Egyesült Államokban is. A kommunizmustól hisztérikusan rettegő McCarthy szenátor az országot lehallgatókciókkal, feketelistákkal tartotta félelemben, de legalábbis bizonytalanságban. A HUAC nevezetű bizottság nap mint nap újabb „bizonyítékokat” tárt a közvélemény elé arról, hogy a kommunista hatalomátvételtől már csak napok választják el a hatalmas országot. Ebben az időszakban játszódik a film, amelynek főszereplője Emily, a fotóriporter, akinek meg kellene jelennie a HUAC előtt, hogy eskü alatt jelentse ki: semmiféle kapcsolata nincsen kommunista csoportokkal. (Ez idő tájt sok ezer amerikaiinak, többek között íroknak, újságíróknak, filmeseknek kellett hasonló vallomást tenniük.)

Emilnek semmi kedve nincs ehhez a cirkuszhoz, a vizsgálóbizottságot tökfekjek gyülekeztének tartja, és ezt a véleményét nem is titkolja. Amint az várható, bátorsága „elnyeri a jutalmát”: elbocsátják az állásából. Emily kénytelen egy vaksí öreg néniéknél tartott felolvasásból élni – heti 50 dollárból. Hamarosan észreveszi, hogy éjjel-nappal figyelik és követik. Egy napon, amint az öreg hölgy kertjében sétálgat, Emily különös beszélgetés fültánúja lesz. A szomszédos házban egy amerikai titkosügynök beszélget egy fura alakkal, akiről kiderül, hogy náci háborús bűnös. Emilyben felébred a riporter ősztön, és elhatározza, hogy kideríti annak a sötét összeesküvésnek a lényegét, amiről egyelőre csak halvány sejtése van. A valóság ijesztő: az amerikai titkosszolgálat náci bűnösöket csempész az országba. A helyzet abszurduma az, hogy a németeket zsidó bevándorlóknak álcázva juttatják be az Államokba.

Emily talál valakit, aki hajlandó lenne beszélni a mocskos ügyről, de mielőtt megszólalna, Emily szeme láttára meggyilkolják. Ugyanakkor egy Salwen nevű szenátor ultimátumszerűen felszólítja Emilyt, hogy hagyjon fel a magánnyomozással, mert nemzetbiztonsági érdekeket veszélyeztet. Emily látszólag engedelmeskedik, és megígéri, hogy elfelejti az egész történetet. Ám ezzel csaknem aláírja saját halálós ítéletét, mert nem tudja, hogy Salwen megbízza embereit az ő likvidálásával. Ugyanakkor három náci bűnözőt, akiknek a személyazonosságát Emily felfedte, a bizottság kedvéért Chicagóba akarnak szállítani.

Emily egymagában tehetetlen. Ekkor nem várt segítség érkezik az egyik őt figyelő FBI-ügynöktől. Miután kis híján mindketten felrobbannak Emily lakásával együtt, a Központri Pályaudvarra sietnek, ahol megtörténik a végső leszámolás. Az egyik utolsó jelenet külön érdekessége az a páratlan kaszkadőrmutatvány, mikor a 29 éves Ken Bantes kaszkadőr 50 méter magasságból alázuhan. Ezt a zuhanást tartják az újkori filmtörténet legnagyobb mutatványának.

Willy Milly

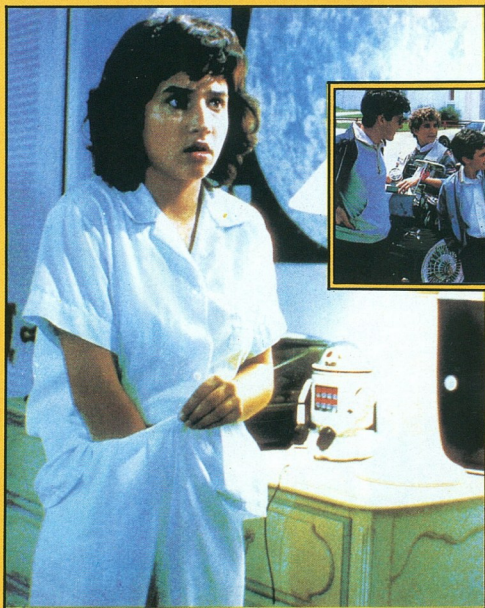
Milly 14 éves amerikai tinédzserlány, aki nagyon rosszul érzi magát a bőrében. Mindenáron fiú szeretne lenni, hiszen a fiúknak szebb és jobb az életük, könnyebben, színesebben telnek hétköznapjaik. Vágyakozását csak fokozza, hogy a kedves papája is fiútódot után sóhajtozik. Hiába próbál Milly teljesen úgy viselkedni, mint egy igazi fiú, a papának ez nem elég. Ő egy igazi fiút akar.

Egy napon végre rámosolyog Millyre a szerencse: a szomszédokban lakó indián gyerek olyan varázsszert ajánl neki, amivel elérheti a célját. Milly izgatottan várja a napéjegylenléseit, mert akkor kell a port maga köré hintenie és nagyon erősen a kívánságára koncentrálnia. Csodák csodája, amikor másnap reggel Milly benyúl a pizsamanadrágjába, dermetten tapasztalja: ott van, amire olyan erősen vágyott.

A szülők nem hisznek a szemüknek. Az orvosok azt javasolják, hogy ne vegyék figyelembe az anatómia és különös tréfáját, de a szülők kapva kapnak az alkalmon, és ünnepélyesen beiktatják Millyt – Willynek. A papa körülrajongja „újszülött” fiát, aki egy sor olyan kiváltságban részesülhet, amiről lányként nem is álmodhatott. Milly pedig élvezettel játssza a saját bátyja szerepét, és esze ágában sincs visszaváltozni lánnyá.

USA, 1986

Főszereplők: Pamela Segall, Eric Gurry
Rendező: Paul Schneider

Alvin fia Melvin

(FOREPLAY MELVIN)

Melvinnek nincs nyugta a nőktől. Születésétől fogva úgy vonzza a gyengébb nemet, mint a méz a méhet. A hihetetlen kalandok szinte az újszülöttszályon kezdődnek, az óvodában folytatódnak, és az iskolában érik el csúcspontjukat. A közelebbe kerülő lányokat és asszonyokat csak egyetlen dolog érdekli: hogyan lehetne minél gyorsabban lehúzni Melvin alsónadrágját.

Lassan már az utcára sem mer kimenni, nehogy leteperjék hisztérikus rajongói. Melvin tudja, hogy nincsen ez így jól, sőt azt is látja, hogy a személye iránti katasztrofális méretű érdeklődés nem természetes. Már nagyon elege van a dologból, amikor egy véletlen folytán kiderül a lányok rajongásának oka: születése egy félrelépés eredménye. Vér szerinti apja nem más, mint Alvin Purple, az idősebb generáció szexszimbóluma. Melvin természetesnek tartja, hogy hozzá forduljon szorongatott helyzetében: segítsen rajta, mert különben megzavarodik.

Ausztrália, 1984

Főszereplők: Gerry Sont, David Argue
Rendező: John Eastway

USA, 1986
Főszereplők:
Kate Kapshnak,
Sam Elliott,
Tom Conti
Rendező: Robert Day

Lőj, vagy meghatsz!

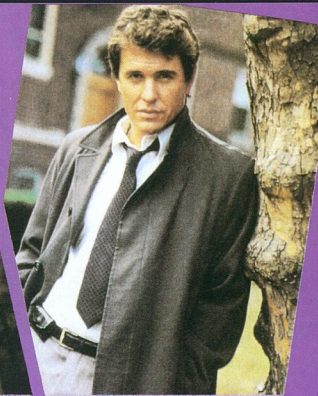
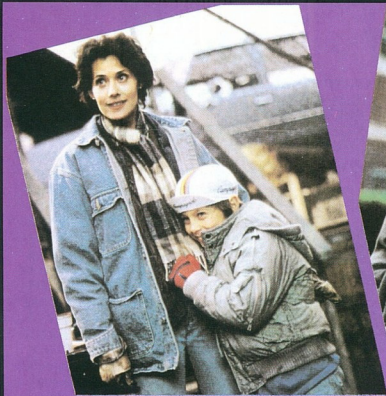
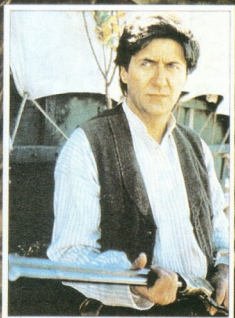
(THE QUICK AND
THE DEAD)

A nyugati kábeltelevíziós állomások váltogatás nélkül ontják a régi westernfilmeket, ám egyre ritkábban számolhatnak be a filmlapok új nyugati filmekről. Kiment a western a divatból, illetve a hasonló cselekmények helyszíne áttevődött az űrbe, és az akciófilmek is találtak maguknak más hősokeket. Sokan próbálták megmenteni a westernt, például paródiákkal vagy külföldről a „makaróni-western” formájában. Legújabbban a televízió próbálkozik a műfaj újjáélesztésével, jelentékeny sikerekkel. Ennek a tévés western szériának egyik darabja a *Lőj, vagy meghatsz!*

A főhős, a hallgatag Con Vallian jobban ismeri a természet törvényeit, mint az emberi társadalomét: tudja, hogy az erősebb győz, és ez éppúgy vonatkozik a vadállatok közti harcra, mint az emberek közötti vetélkedésre. Itt, a vadonban az marad élve, aki gyorsabban tud lőni, mint a gonosz Doc Shabitt és bandája.

McKaskel tanító is kénytelen megtanulni a vad törvényeket, miután feleségével és kislányával a vadnyugatra költözik. A férfi keserűen veszi tudomásul, hogy ezen a környéken nemhogy egy ló, de még egy csizma is többet ér az emberéletnél. Doc Shabitt, a bandita nem sejtí, hogy a hallgatag Valliannak leszámolóvalója van vele, és hogy a magányos ember már régóta a kedves család titkos védangyalává szegődött.

Amikor egy lövöldözés során Vallian megsebesül, kénytelen a békés családfő és felesége is fegyvert ragadni, hogy megvédjék magukat...

Rendőri védelem

(SOMEONE TO WATCH OVER ME)

ünnepli barátival és a családjával az előléptetést.

Másnap reggel Keegan még zúgó fejjel jelentkezik új posztján, ahol már várja az első feladat: Claire Gregoryt kell folyamatosan őriznie-védelméznie. Keegannek nincs könnyű feladata, mert a luxushölgy mindenáron luxusként kívül akarja tölteni a napot. A rendőr végül kénytelen-kelletlen nyakkendőt köt és lekiséri a nyughatatlan szépséget egy kiállítás megnyitójára. Állandóan a sarkában van, csak a

vécére tartja illetlenségnek követni, ami persze súlyos hiba, mert az ajtó mögött maris ott leselkedik élesre töltött pisztollyal a Gyilkos, aki nem kifejezetten válogatos, ha emberléseinek helyszíneről van szó. Keegan az utolsó pillanatban mégis legyőzi jólneveltséget: benyit a vécebe, így megakadályozza a legrosszabbat és letartóztatja Venzát. Igen ám, de egy apró eljárási hiba miatt a vizsgálóbíró kénytelen szabadon engedni a veszedelmes bűnözőt.

Közben – ahogy az lenni szokott – a rendőr megszüdül az elegáns hölgytől, és együtt dőlnek rá a finom selyemlepedős ágyra. Ez a fejlemény nincs különösebben inyere Keegan feleségének, aki ezt félre nem érthető módon ferje tudomására is hozza.

USA, 1987
Rendező: Ridley Scott
Főszereplők: Tom Berenger, Mimi Rogers

Aki szereti a látványosan fénykepezett filmeket és ennek érdekében még a történet esetleges gyengeségét is elnézi, annak nyugodt szívvel ajánlhatjuk Ridley Scottnak, a Nyolcadik utas: a halál rendezőjének legújabb filmjét.

A helyszín ezúttal nem az űr, hanem a Föld, egészen pontosan New York, Manhattan – napjainkban. Egy előkelő új diszko megnyitót estjén vagyunk, ahol egy bizonyos Claire Gregory nevű milliommósno letéved az épület pincéjébe, és tanúja lesz egy gyilkosságnak. Joe VENZA, a New York-i alvilág egyik sötét figurája vezet nem kevésbé sötét lelkületű partnerével. A bűnöző észreveszi a lapuló nőt, üldözébe veszi és kis híján sikerül is öt megölnie. Claire ugyan megmenekül, de VENZA felismerte, ami annyit jelent, hogy az élete súlyos veszélyben van. A következő jelenet a kevésbé előkelő Queens városrész egy kis családi házába visz minket, ahol Mike Keegan rendőr

A nagy buli

(BIG DEAL – I SOLITI IGNOTI)

Emlékeznek még arra a jó harminc évvel ezelőtti gengszterkomédiára, amelyik Marcello Mastroiannival és Vittorio Gassmann-nal bevonult a filmklasszikusok közé? Nos, *A nagy buli* című film ismét összehozta a filmvásznon a két olasz sztárt, akik csak annyiban változtak meg, hogy néhány ráncal több lett az arcukon és azóta még jobb színészekké váltak.

A történet azzal kezdődik, hogy Tiberio, az öreg gazember 10 éves börtönbüntetésének utolsó napját tölti. Már sok ezer-szer megfogadta a 10 év alatt, hogy ha egyszer kikerül, soha többé nem tesz semmi ferde dolgot, minden tekintetben jó útra tér. Am a börtön kapuja előtt nem szeretett felesége, hanem egykori cimborája, Peppe várja, aki nagyon is ludas volt abban, hogy ennyi időt a sítten kellett töltenie.

Mivel Peppe ragyogó ötletei rendre kudarcba szoktak fulladni, Tiberio melegebb éghajlatra küldi hajdani barátját, miután az megint valamilyen holtbiztos buliba akarja beleszarni.

Tiberiónak minden igyekezete ellenére sem sikerül beilleszkednie a polgári társadalomba. A felesége már régen valaki mással él együtt, és a kiöregedett csibész nem talál semmilyen neki való, jó fizetett állást. Nem marad más hátra, mint hogy visszaszomfordáljon Peppéhez, hogy mondja csak el, mi is az a bombabiztos buli. Az ügy lényege a következő: a maffia pénzért kell külföldre csempészni egy családi kirándulás leple alatt: anyóssal, bébivel, gumicsónakkal és napernyóval. Az utazási előkészületek izgalmai során Peppét szív-roham éri, úgyhogy Tiberio egyedül kénytelen a kényes akciót befejezni.

Olaszország, 1985

Főszereplők: Marcello Mastroianni, Vittorio Gassmann

Rendező: Amanzio Todini

New Orleans nem New York. New Orleans-ban minden más. Ami a messzi északon büntetendő és üldözendő cselekmény, az itt elnézendő apróság. A rendőrök például könnyen megvesztegethetőek, de ezt senki sem veszi zokon. Szinte minden zsarunak megvan a maga kis mellékjövedelme, még ha csak egy hizott karcsónyi pulyka vagy egy kiadós ebédre szóló meghívás formájában is.

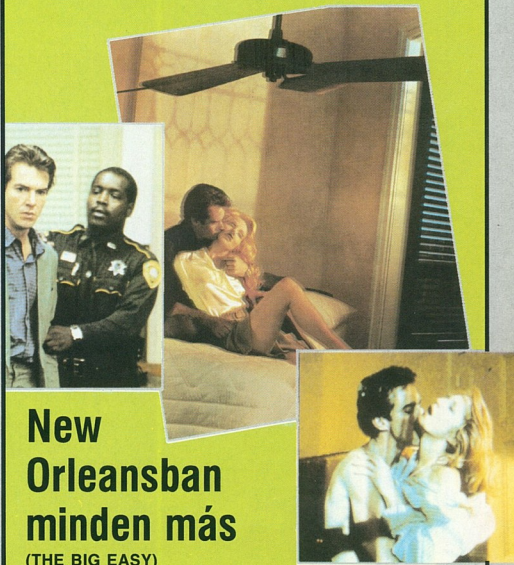
Azokban annak, aki a kisujját nyújtja, hamarosan a karját követelik: a helyi kábítószer-mafia is szeretne hasznot húzni a New Orleans-i rendőrök garfioságából, és próbálkozásai egyre nagyobb sikerrel járnak. A fiatal államügyésznőt, Anne Osborne-t a fülldelt levegőtől nagyvárósba helyezik, hogy járjon utána a vesztegetési vádaknak, és leplezze le az állam-gazgatás „fekete bárányait”.

A bonyodalmak akkor kezdődnek, mikor a rendőrség gyl-kossági csoportjának egyik ifjú munkatársa, Remy McSwain egy közterem aheverő holttestet a városzerte jól ismert gengszterrel azonosítja. Szerinte az egymással rivalizáló kábítószerbárdák háborújának újabb áldozata maradt a csata-terén. A nyomozás során megismerkedik a szép Anne-nel, akibe nem nehéz beleszeretni, és Remy szereti a könnyed dolgokat.

A többi rendőr boldogan látná Anne-t Remy ágyában, mert akkor – úgy vélik – végre abbahagyná a makacs nő a számukra kellemetlen nyomozást. Am Anne nagyszerűen ért ahhoz, hogyan kell a munkát és a magánéletet elválasztani egymástól. Nagyszerűen érzi magát Remyvel az ágyban, őszintén beleszeret a vidám fickóba, ám amikor megtudja, hogy Remy is hagyja magát megvesztegetni, akkor azonnal szakít vele. Sőt.

Remy bíróság elé kerül. Minden azonnalát labta vetve végül sikerül az ellene szóló bizonyítékok megsemmisítése és felmentik, de a fiatalember alaposan „megroggyan” a sok hercehurcától. De ez még nem minden: a kollégái lépcsősal-ják, és Remy elborzadva ismeri fel, hogy rendőrtársai közül többen is gyilkosokká válnak, csak hogy hozzájuthassanak egy különlegesen nagy értékű heroinüzlet hasznához.

Remy hadat üzen addigi életének és mindenkié, akiről úgy véli, hogy köze lehet a mocskos akcióhoz. Hamarosan rá kell döbbsennie: teljesen egyedül maradt. Illetve nem egészen. Hiszen Anne még mindig ott van...

New Orleansban minden más

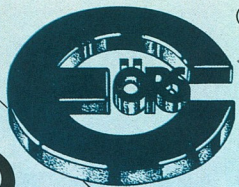
(THE BIG EASY)

USA, 1987

Főszereplők: Dennis Quaid, Ellen Barkin

Rendező: Jim McBride

ÚJDONSÁG

AZ EÖRS
VEGYESIPARI
KISSZÖVETKEZET
ÁTJÁTSZÓKÁBEL-
GYÁRTÁSI PROGRAMJA
A MINŐSÉGRE!

Az általunk gyártott kábeleket
megvásárolhatja
a Budapest III. Szentendrei út 211.
alatt lévő üzleteinkben.

ÁDÁM,

leskelődő kamerával készített felvételei, Az *Indiszcrció* (Les Indiscrètes, 1896-97) c. sorozatában.

Az első komolyabb, a szexualitást központi témájú választó történetet, az American Mutoscope and Biograph társaság készítette *Lefelé a lejtőn* (The Downward Path, 1902) címmel. Az öt képből álló melodráma egy részesbérli lányának prostitúciózását mutatta be, köztük egy olyan jelenettel, amelyben a girl kuncsaftok után vadászik az utcán. A szívzorító tár-

A meztelen emberi test megörökítésének gondolata ósidők óta foglalkoztatta az emberiséget. Legmarkánsabban persze a különböző képzőművészeti ágakban nyilvánult ez meg, hiszen az ember az összes érzékszerve közül leginkább a szemének a rabja. Amikor a múlt század utolsó évtizedének közepén megszületett a mozi, új, határtalan lehetőségek nyíltak a meztelenség esztétikai, illetve erotikus megjelenítése előtt. A film maradéktalanul ki is használta ezeket a lehetőségeket, a folyamat még napjainkban is tart, sőt feltehetően mindaddig tartani is fog, amíg három ember (Ádám, Éva és egy filmrendező) lesz a Földön.

A világ első pikáns filmjeleneteit Edison forgatta 1895-ben. Így az ő egyszemélyes kukucskáló látószekrényében, a Kinetoscope-ban csattant el a filmművészet első csókja May Irwin pu-fók orcáján. A „tettes” egy John Rice nevű színész volt. De ugyancsak itt izgulhatták végig a nézők Fatima alig félperces has-táncát is. A film érdekessége, hogy ez lett a világ első cenzúrázott alkotása. A cenzor – a megfelelő helyeken – egy rácsotat kopiroztatott a filmbe, tönkretéve ezáltal a nagyérdemű szóra-kozását, amelyet Fatimának a fizika törvényszerűségeit meghazudoló idommozgásai keltettek.

Alig egy évre rá már a meztelen női test is megjelent a filmvásznon. A dicsőség (!?) a francia Eugène Pirou-é. A pionír szexfilmproducer alig háromperces jelenetének bemutatója a Café de Paris-ban volt. A *Félvilági fürdő* (Le Coucher de la Mariée) főszereplője az a szőke, teltkarcú Mlle Louise Willy lett, akinek már nagy gyakorlata volt az említett műveletben, lévén, hogy a rituális egészségügyi fürdőjét estéről estére a párizsi Olympia színpadán végezte. Pirou a továbbiakban is főleg sztriptízfilmeket forgatott a zenés mulatók számára. Számos riválisa is akadt, akik közül mindenképpen említésre érdemes a korszak legnagyobb filmes zsenijének, a mutatványos Georges Méliésnek a neve. Az ő fürdőző szépségét Jeanne d'Alcynak hívták. Mellette hallatlanul nagy népszerűségnek örvendtek a

sadalmi problémát fölvető eset bemutatása azonban nem nagyon talált követőkre, a kevés elszigetelt próbálkozás egyike megmaradt. A vetítvásnakat továbbra is a furdózó szépségek uralták. Így volt ez a 10-es évek talán leghíresebb ilyen jelenetét tartalmazó *Az istenek lánya* (Daughter of the Gods, 1916) c. amerikai produkcióban is. Anette Kellerman, az ausztrál származású egykori úszóbajnok egy vizes párafüggőny alatt mutogatta bájait.

Nagybö vihart kavart viszont *A rongyos hercegnő* (The Ragged Princess, 1916) c. dráma, amelyben a 16 éves (!), kék szemű, szőke June Caprice-t vetőztette le a rendezői utasítás. Azért morbid szélsőségek is akadtak, mint egy keresztre feszített meztelen nő látványa *A vezeklőkben* (The Penitentes, 1916). Egy másik kuriózum: az első ádámkosztümös lány női rendező irányítása mellett *A képmutatóban* (The Hypocrites, 1915) dolgozott.

Még ugyanebben az évtizedben elkezdődött az a folyamat, amely a történelmi filmek látványos orgia-epizódokkal hitelesítette. A legismertebbet ezek közül kétségtelenül David W. Griffith *Tűrelmetlenségének* (Intolerance, 1916), az 1958-ban Brüsszelben a világ legjobb 12 filmje közé beavasztott alkotásának babiloniai epizódja tartalmazta. Később azután már sorozatban készültek a hasonló elvre épülő (szex)történelmi mozik, pl. a *Quo Vadis* (1924, német-olasz) vagy a *Casanova* (1926, francia-olasz).

A kelet-európai, sőt a szovjet filmekben a 20-as évek végén, a 30-as évek elején villantak föl az első meztelen női testek. Stefan és Franciszka Themerson *Európa* (1930) c. lengyel filmjében először filmtek ezek szemből a teljesen csupasz női testet, míg a szovjet úttörő Dovzsenko volt a brüsszeli 12-be szintén beválasztott *Föld* (Zemlja, 1930) c. alkotásával. A cseh filmek közül Gustav Machaty "jeleskedett". Az erotikus filmművészetben kulcsfilmek számolt *Éksztázisában* (Extase, 1933) a gyönyörű Hedwig Keiser – aki később Hedy Lamarr néven vált világsztárrá – által játszott bánatos asszony az impotens férjéből kiábrándulva pucéran szaladgál az erdőben, s pancsol a hús patakbán mindaddig, amíg a párzó lovak látványától felajzott teste ki-

elégülést nem talál az erdei kutyák mögény egy mérnök karjaiban. Azonban nem Keiser kisasszony volt az első, aki cseh filmben vetőztött. A dicsőséges Ira Fináé, aki Machaty egy korábbi alkotásában, az *Eroticonban* (1929) hajtotta végre e tettet.

Magyarországban csak a 30-as évek végén történtek próbálkozások az erotika filmben történő becsémpészésére. Talán a legismertebb ilyen kísérletek Kalmár László nevéhez fűződtek. Filmjei, a Jávor–Karády kettős kitűnő játékára épülő, ám sokat vitatott *Halalos tavasza* (1939) a maga addig teljességgel szokatlan erotikus fűtőfűttségével, illetve a furdózó szépség meglesésének régi ötlethez visszanyúló, embert és művészt egyaránt próbára tévő – Jávor Pál alakította a szerelmes szobrászt – *Tóparti látomása* (1940), amely a felszabadulás előtti magyar hangosfilm legnagyobb üzleti sikere lett.

A filmmeztelenség és a filmsex további terjedését éber szemű cenzorok próbálták megakadályozni. A leghíresebb ilyen vas-törvény a Hays-kódex volt, amely 1934-ben lépett életbe, s 30 évre száműzte a meztelenséget a hollywoodi filmekből. A formás keblek "becsületének" rehabilitációjára Sydney Lumetnek *A zálogos* (The Pawnbroker, 1964) c. filmjében került sor. Persze azért közben sem maradtak látványosan egészen a nézők szeméi. 1951-ben pl. Ulla Jacobson melléin ámulat az egész világ, a nálunk is bemutatott *Egy nyáron át táncolt* (Hon dansade en sommar) c. svéd filmben. Ez idő tájt lendültek bele a japánok is, alig négy évvel azután, hogy a felkelő nap országában elcsattanhatott a 20-as évek első nyilvános csók. Legismertebb furdózó hősnőjük a mellesleg drámai szerepekben mozgó Machiko Kyo volt. Indiában viszont 1964-ben még az kellett szenzációt, amikor furdórhús asszonyok jelentek meg az *Április bolondja* (April Fool) és a *Sangam* c. filmekben.

A 60-as évek második felében kezdett lahynulni a cenzorok szűrítése, s ennek eredményeképpen alig néhány esztendő alatt a meztelenség általánosan elfogadottá vált a filmekben. Akár volt szerepe a mondanivalóban, akár nem, a meztelen női alakok minden esetben jó reklámfogásnak bizonyultak. Felvillantak a női és a férfi nemi szervek is: Jane Birkiné és Gillian Hillisé Antonionyi világhírű *Nagyításában* (Blow Up, 1967, angol), illetve Alan Bates és Olivia Reed birkózási jelenetében, Ken Russel *Szerelmes asszonyában* (Woman in Love, 1969, angol).

A csupasz férfitest megmutatása közel 15 évvel maradt el a női mögött, egy 1912-ben készült olasz filmben, a *Dante poklában* (Dante's Inferno) láthatva először a közönség.

A szerelkezés is kezdett mind nyíltabb formát ölteni: a kezdeti mimelést, majd dublőr közreműködést fokozatosan fölvaltótt

a yerszeresztí realizmus. A filmtörténeti krónikák szerint az első nem színellet együltlételt Kenta Gustafsson és Stoffe Svensson produkálta a *Kallódó embereknél mondanak minket* (Dom Kallar Oss Mods, 1967) c. svéd filmben. Hamarosan sor került az első testi kapcsolatra egy terhes nővel is, amelyet az ugyancsak svéd *Szégyenlős Charly* (1971) "közvetett el". A filmet nálunk a Filmműzsemmé jászotatá sokáig. Vilgot Sjöman, a rendező egyébként is híres volt arról, hogy a 60-as évek derekán forgatott filmjeivel a szeualitás tematikáját még svéd viszonylatban is túlságosan szabadon tárgyalta. Különösen nagy ellenérzést váltott ki kritikusaitól a testverszelemről szóló *Testvérég 1782* (Syskonbadd 1782, 1966).

A meztelenség filmben vitelétől szinte egyenesen vezetett az út a szex- és a pornófilmekhez. Ebben megint a franciák jártak az élen. Az 1896-ban (!) nagy sikert aratott első "akciófilmjűk" egy nászékszaka előjátékát mutatta be. Mai szemmel nézve már meglehetősen ártatlannak tűnik a dolog! Az első valóban pornográf jellegű film is Franciaországban született meg, s a nézőcsalogató *Az Aranytallér, avagy egy jó kis vendégfogadó* (A l'Écu d'Or la bonne auberge, 1908) címet kapta. Bár az ilyen és ehhez hasonló filmek igencsak közkedveltek voltak, a pornóval szemben – érthető módon – igen gyorsan megmozdult a cenzúra. A cári Oroszországban még ugyanebben az évben betiltották az új műfajt, s rögtön a premier után bezárták az első "kísérleti" mozi, a moszkvai Mephistophelest. Az első – ismert – amerikai pornófilmben viszont 1915-ig kellett várni. Ez a *Piknik a lúben* (A Grass Sandwich) lett.

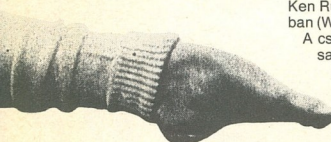
A soft, azaz a lágy pornó távolkeleti "találmány". Japánban, az 50-es évek elején indult el ez a hullám olyan tinédzserfilmekkel, mint a *Szűz-klinka* (Virgin's Clinic) vagy az *Egy szűzlány szexuális kizikönyve* (A Virgin's Sex Manual), a címszerepekben Yoshiko Kugavai. Amerikában a méretes honosította meg a műfajt, s *Az erkölcsstelen Mr. Teas* (The Immoral Mr. Teas, 1959) c. moziójáért mindjárt az érdeklődés központjába is került. A vetőztető szemű férfi fantasztikus ötlete alig egy év alatt 150 (!) különböző filmben köszönt vissza.

A 70-es évek két kulcsfilmje a francia *Emanuelle* (1974) és az amerikai *Mély torok* (Deep Throat, 1972). Mindkettő zajos fogadtatása és elsöprő pénzügyi sikere egyértelműen bebizonyította, hogy a lágy és a kemény pornó igenis életképes a nyilvános moziforgalmazásban is. Eredményeik hatására – amely csak dollár-milliárdokba mérhető – a világ nyugati részén végeleg polgárfogott nyert a műfaj. Megindult a tömeges elterjedésük, miközben a két film is sorozattá terebélyesedett, s a főszereplő lányok – Sylvia

Kristel és Linda Lovelace – egyik napról a másikra világhíretek. A pornófilmek Oroszországban a legnépszerűbbek, 1982-ben 42 millió dollár hasznot hoztak csak a moziátogatók. És akkor a tv-ről és a videoforgalmazásról még nem is beszélünk!

A hagyományos férfi-nő kapcsolat, "melyben" megjelenítés mellett a celluloidszalag alkalmas a megcsókoltól eltérő szexuális magatartásformák bemutatására is. A férfi homoszexualitás egy

1919-ben gyártott német játékfilmben, a Richard Oswald rendezte *Másképp, mint másokban* (Anders als die Anden) bukkant fel először. A férripáros tagjait a korszak egyik legnagyobb színésze, Conrad Veidt és Reinhold Schünzel alakította. A cenzúra erőteljes fellépése miatt csak az 1940-ben készült *Két világ* (Zwei Welten) – a rendező Gustaf Gründgens volt – választja újból témájává (az ezúttal) két diákiú „idilli” kapcsolatát. A 60-as évektől kezdődően főleg Angliában forgatták a férfi-szerelemről műveket. Egy újabb keletű produkciójukat, Derek Jarman *Angyali párbeszéd* (The Angelic Conversation) című filmjét a legutóbbi angol filmhéten a magyar közönség is láthatta. A legnagyobb kasszasikert viszont egy kacagató komédia, a francia-olasz eredetű, s nálunk is telt házakat vonzó *Örült nők*

ketrece (Les Cage aux Folles, 1978) aratta. Főszerepeiben a felejthetetlen alakításokat produkáló Ugo Tognazzi–Michel Serrault duó szíporkázott.

A nők közötti leszbikus szerelem első, igen óvatossá megközelítésére a *Lányok egyenruhában* (Mädchen in Uniform, 1931) című német filmben történt kísérlet, egy porosz leányintézet belső életének részletezésekor. Amerikában csak jó három évtizeddel később, a *Gyermekek órájában* (The Children's Hour) fogalmazódott meg nyíltabban a kérdés. A film érdekessége, hogy William Wyler rendező Shirley MacLaine és Audrey Hepburn közreműködésével már másodszer fordult a történethez. Igaz, a korábbi változat-

ban – *Háromszög* (These Three, 1936) – meglehetősen nehéz volt ráismerni Lillian Hellman ötletadó színdarabjára. A filmek sorában mi, magyarok Makk Károly *Egy-másra nézve* (1980) című művészeti alkotásával képviseltetjük magunkat.

A magyar mozik sokáig zárva maradtak az erotikus töltésű filmek előtt. Pótszolgáltatásként viszont minden 18 éven felüli magyar állampolgár megtekinthette Erich F. Bender *Helga* (1967, NSZK) című – erősen megcsontított változatban bemutatott – szexuális felvilágosító filmjét. Talán kevésbé ismert tény, hogy az ilyen

felvilágosító jellegű oktatófilmeknek már volt előzményük Magyarországon, a II. világháború előtt az *Amiről nem beszélünk* című film. A sorompók először a soft pornó *Lady Chatterley szeretője* (Lady Chatterley's Lover, 1982, angol-francia) előtt nyíltak meg, majd a nemi aktust a maga közvetlen valóságában, de ugyanakkor művészi színvonalon bemutató híres-hírhedt Osima-film, *Az érzékek birodalma* (L'empire des Seur, 1975, francia-japán) is megjelenhet a közönségbe került. A lista a továbbiakban – feltehetően – még gyarapodni fog.

Közlemény G. Gábor

SABA

Meditáció a

SZERKESZTETTE:
MÁRCZI IMRE

Nagyobb gyártók gyakori szokása, hogy termékeiket többféle márkanév alatt is forgalomba hozzák. Emögött különféle üzleti megfontolások vannak. Az egyes márkanévek időnként minőségi osztályokat is jeleznek, ami természetesen az árakban is megmutatkozik. A jobb minőség gondosabb gyártást, korszerűbb technológiát, jobb, válogatott alkatrészeket, szigorúbb minőségi előírásokat, precízebb beállítást és szebb csomagolást feltételez. Természetes, hogy ezek a tényezők ugyanazon termék esetében is eltérő minőséget eredményeznek. A minőség pedig kulcsfogalom az üzleti életben, amiben nem lehet ingadozás. Gyakran adnak el bizonyos licenceket, de a más gyártó által másféle körülmények közt készülő ugyanolyan modelleket nem tisztességes ugyanúgy megjelölni, mint az eredetit.

Feltehetőleg ilyen vagy hasonló dolgok miatt van az, hogy a közismert és kiváló japán videógyártó, a JVC (Japanese Victor Company) termékeit Japánban Victor, a tengerentúlon és Európában JVC, illetve Saba márkánévvel árusítják. A Saba tagadhatatlan előnye az árakban van, jóllehet minőségét a JVC határozza meg. Márpedig a hazai vásárlóknak ez nem elhanyagolható szempont. Nyilván ez az oka annak is, hogy nemrégiben Saba termékeket árusító üzlet nyílt Budapesten a Váci utcában. A dolog egyetlen szépséghibája az, hogy csak valutával lehet benne vásárolni. Árai az NSZK

hasonló üzleteiben megszokotkhoz képest jóval szerényebbeknek tűnnek, és ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy az itt vásárolt eszközökért nem kell külföldre utazni és vámot fizetni, valamint azt, hogy egyéves garanciát adnak rájuk – a kép igenis kedvező. A választék viszont szűkösen látszik, mert a néhány futó Saba típusú videoeszközön kívül pár Sony és JVC készülék van csak az üzletben,

azonban szinte bármi megrendelhető. A szállítási határidő kevesebb mint egy hónap.

Első készülékünk, amelyet bemutatunk, egy kicsiny, VHS-C rendszerű kamkorder. Teljesen automatikus, amiből sejteni lehet, hogy az utca emberének szánták. A JVC típus neve GR-A30E. Saba megfelelője VM 6940 CCD jelzéssel került forgalomba (1. ábra). Kialakítása és kezelőszerveinek elhelyezése praktikus és ugyanakkor tetszetős is. A JVC ad a formára: egyik tévékészüléke 1988-ban a stuttgarti Design Center díjat nyerte el szolid, egyszerű formájával.

Menetkész állapotban – akkuval és kazettával – mindössze 1,35 kilogrammot nyom. Tervezői nagy felbontású CCD elemet építettek bele, és olyan áramköri megoldásokat alkalmaztak, amely 10 lux megvilágítástól már használhatóvá teszi. Hatszoros variobjektívjét motorral lehet mozgatni az egyenesletes variózás érdekében – az az igazság, hogy ma már minden kamkorder ilyen.

A makrobeállítás lehetőségét is megteremtették a gyártók, de

2. ábra

GR-A30E

1. ábra

VR 6480

3. ábra

SABA termékei körül

A CCD kiolvásási idejét két fokozat közt lehet állítani. Be lehet írni a képhe a dátumot és az időt. Az elektronikus kereső pici, de mint minden kamkorderen, illetve kamerán, arra is alkalmas, hogy fekete-fehériben vissza lehessen nézni a felvett anyagot. A kamkorder jó képminőségét a HQ-eljárásnak megfelelő áramkörü megoldások és a VHS-C kazetták jobb minősége szavatolja. Sajnos a készülék felezett sebességgel nem tud sem felvenni, sem visszajátszani; normál lejátszásra azonban alkalmas. A készülék 1988 végén

került az üzletekbe az NSZK-ban; ára még nem ismeretes.

A Saba VM 6990 jelű kamkorder (2. ábra) szintén VHS-C rendszerű és megfelel a JVC GR-45 típusnak. Nagyon hasonlít a VM 6940-hez – gyaníthatóan ugyanaz a konstrukció az alapja mindkettőnek –, de van néhány különbség: felezett sebességű üzem, négy lépésben $\frac{1}{1000}$ mp-ig csökkenthető kiolvásási idő és egy nagymeretű LCD kijelző a készülék oldalán, amely a beállítások és üzemmódot mellett a valós szalagidőt is mutatja. A motoros variótok kétféle sebessége van. A készülék üzemmódot kész sulya 1,5 kg. Ára 3500 DM, ez azonban magában foglal egy hálózati adaptert, illetve töltőt, egy akkut, egy RF-adaptert, egy

kazettát, a vállsziját és egy anyakazettát a normál VHS gépekkel való kommunikáció érdekében. Készül az S-VHS változata is. NTSC-ben már kapható; a PAL-változat ára pedig várhatóan 4000 márka körül lesz.

A Saba kínál S-VHS asztali készüléket is. Neve VR 6480 (3. ábra). Csúcskészülék: csaknem minden benne van, ami a videós asztali készüléktől napjaink technikai színvonalán elvárható. Hi-fi hangfelvétel és lejátszás, felezett sebesség, lassítás öt fokozatban, zavarmentes állókép, kétnormás működés, programozás egy évre, VPS. Mindössze annyit lehet felróni a VR 6480-nak, hogy nincs benne digitális tár (framestore), amely a felvételkor és lejátszáskor is lehetővé tesz bizonyos trükköket a zavarmentes lejátszás és tökéletes állókép mellett. Videotext programozásra nem képes, bár egy csúcskészüléktől ez elvárható lenne.

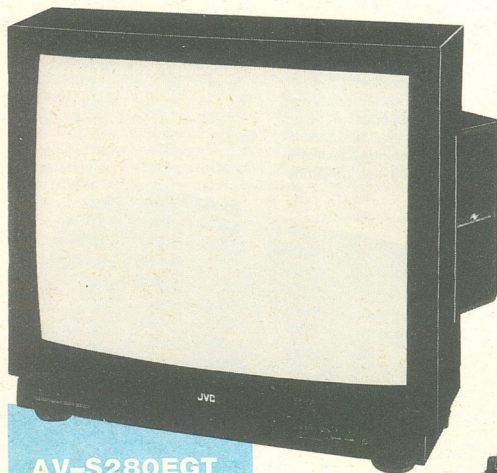
Tévévevők, illetve monitorok tekintetében a Saba kínálata a szokásos skálán mozog a kis képernyős készülékektől a nagyobb méretűekig. Nagyobb képernyőméretéknél a felület domborulatla szembetűnőbb, mint a kis készülékeknél, de ez csupán esztétikai kérdés, mert a megfelelő (és szükséges) nézési távolságról a kép geometriai tor-

zítási ugyanakkorak. Ennek ellenére a JVC kifejlesztett egy új-fajta, kisebb domborulatú képcsővet. Sarkos megjelenésével valóban impozáns képet nyújt, de ennek a képminőségre semmilyen befolyása nincsen. A kép minőségét a kontraszter finomsága, az elterítési és fókuszoló rendszer pontossága és stabilitása, valamint a jelfeldolgozó áramkörök minősége határozza meg. Ilyen a JVC AV-S280 EGT típusú tévéje (4. ábra). 70 cm képátlójú, hi-fi hangfokozattal ellátott, sztereóadások vételére is alkalmas készülék.

Igen jó a felbontása: vízszintesen több mint 630 sor és ez már alkalmassá teszi S-VHS jelek minőségi visszaadására is, ezért van rajta S-VHS csatlakozó is. PAL és SECAM jeleket egyaránt fogad. Van benne videotext-dekóder és egy 64 oldalas tároló. Kiterjesztett hangolási tartománya alkalmassá teszi a különféle kábeltevé-csatornák vételére is. Felszerelték egy ún. VSM (Video Status Memory) áramkörrrel is, amely három beállított készülékállapotot tud tárolni és gombnyomásra beállítani. Ez nem azonos a hangolást tároló memóriával, amely csak az egyes adókhöz tartozó hangolási adatokat jegyzi meg.

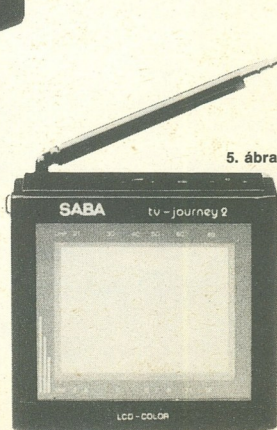
Saba néven kerül forgalomba a TV-Journey 2 nevű pici tévé, amely LCD-matrix képernyővel működik (5. ábra). A kb. 80 000 képelem mintegy 200 soros felbontást kínál vízszintes irányban – ez nem valami nagy teljesítmény, azonban a szokásos távolságból tetszetős képet ad. Az alkalmazott TFT-technika (Thin Film Transistor) tovább javítja a kép élességét. A hangolást a képmézőn látható indikátor jelzi. A jobb vétel érdekében kihúzható teleszkópatenna van a készüléken. Telepről is, hálózatról is működtethető. Beépített hangszórója van, de fejhallgató is csatlakoztatható hozzá. Kifejezetten ajándék kamerák és kamkorderek, valamint képmagnók mellé mint színes monitort. Méretei: 10,6 x 9,3 x 5,2 cm; súlya a telepekkel együtt 450 gramm. Ára kerekén 1000 már-

4. ábra

AV-S280EGT

5. ábra

LCC-COLOR

SABA

ka; ezért a pénzért már egész jó asztali képmagnót vehetünk – vagy egy nagy képernyős tévét...

Erdemes még megemlíteni a Saba két asztali képmagnóját. Az egyik a VR 6440 Digital nevű csúcskészülék (6. ábra), amely mindennek dacára csak hagyományos (monó) hangrögzítési technikával van felszerelve, de a beépített digitális tár lehetővé teszi a „kép a képből”, illetve az osztott képmozdás üzemet kilenc képpel (csatornával). Stroboszkóp, mozaik, szolarizáció egészíti ki a framestore repertoárját. Egy évre programozható és van benne VPS áramkör. Előkészítették a videotext-programozásra, de önmagában nem alkalmas rá. Gyorsbefűzési rendszere csökkenti a néha még hosszúnak tűnő néhány másodperces várakozási időt is.

A másik, VR 6460 típusú Saba asztali képmagnó (7. ábra) hi-fi sztereo rendszerű és a hangrögzítés részére felezett sebességgel is rendelkezésre áll. Ez egy célszerű megoldás, hiszen a hangminőség romlása észre sem vehető a szalagssebesség csökkenésekor. Azt mondhatnánk, hogy az előző gép azok számára készült, akik számára a kép a fontosabb; ez a képmagnó a hang szerelmeseit kívánja kielégíteni. Digitális tár épp ezért nincs benne, de a HQ minőségi jellemzőket ez is megüti. Egyéb szolgáltatásaiban teljesen hasonló az előző típushoz, de van egy praktikus megoldás rajta: a hozzá kapcsolható hi-fi tuner (rádió) részére van egy hálózati csatlakozója, amely arra szolgál, hogy programozott hang felvételek a tuner is bekapcsolódjék, majd a hangfelvétel után ismét ki legyen kapcsolva.

Szólunk kell még a JVC asztali S-VHS csúcskészülékéről, amely a HR-S5000EG nevet viseli (8. ábra). A digitális képtárolón kívül minden ma szokásos szolgáltatást megtalálható rajta. A programozás a képernyőn ellenőrizhető. A VPV áramkör lehetővé teszi a teletextoldalak különféle szempontok szerinti előválasztását. Felezett sebesség esetén egy négyórás kazettával nyolcórás folyamatos felvételt vagy visszajátzást érhetünk el. Szemben sok más, igénytelenebb képmagnó-

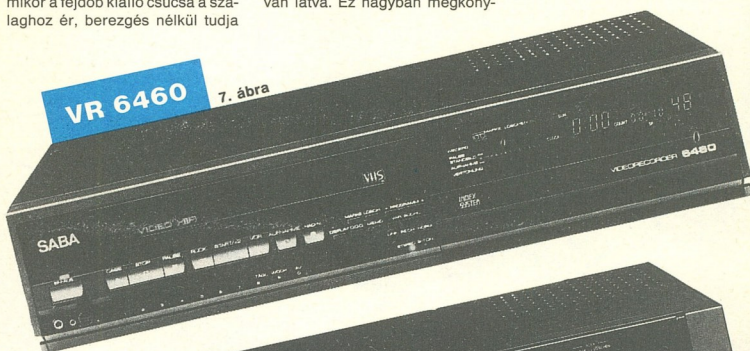
val, ennél a gépnél bátran használhatjuk a négyórás VHS kazetákat, mert mechanikai szerkezete precíz és a szokásos 19 mikronnál valamivel vékonyabb, kb. 16 mikron vastagságú szalagokkal is kíméletesen bánik.

Egyébként nemcsak a szalagrongálás szokott gondot okozni, hanem a szalag nem megfelelő felfekvése is, ami fokozott jelkimaradást von maga után. Ennek megjavítására a JVC ezen a készüléken egy olyan fejdobot alkalmaz, amelyen a videofej előtt egy kis kidudorodás van. Ez a dobocska megemeli a szalagot és mikor a fejdob kiálló csúcsa a szalaghoz ér, berezgség nélkül tudja

azzal a kontaktust felvenni. Ezzel elmarad az a kerregő hang is, amely a fej szalagra való gyors felfutásból adódik és némely képmagnónál annyira erős, hogy lehetetlené teszi a hangfelvételt a készülék közelében. Többek közt éppen egy Saba hordozható gép, a PVR 6083 is híres erről. A készülék normál VHS üzemben is működik, ilyenkor SECAM jeleket is elfogad. S-VHS ez ideig csak a PAL-ban létezik. A HR-S5000EG lejátszási kereső üzemmódjában a szalag megjelölt pontjain öt másodpercnyi gyorsított üzemben lejátszik, ami a kívánt műsorrész megkeresésében óriási segítség. A gép az S-VHS csatlakozókon kívül két Euro-AV csatlakozóval is el van látva. Ez nagyon megköny-

nyíti a másolást, mivel az egyik kizárólag csak bemenet, ahova a kamkordert vagy egyéb bejártó képmagnót lehet csatlakoztatni anélkül, hogy át kellene kábelelni az egész összeállítást. A hangelőgység sztereoadások, illetve kényelvény műsorok vételére egyaránt alkalmas. Forgó törölfejek gondoskodnak az inzer-felvételek tökéletes minőségéről.

Ugy tűnik, a JVC termékpalettájából csupán a projektorok hiányoznak. Az S-VHS professzionális készülékeiből teljes a kínálat, de az árak miatt ezek nehezen elérhetők számunkra. Mindazonáltal a következő fél évben kiderül majd, hogy az S-VHS milyen helyet tud elfoglalni a U-Matic és a profi rendszerek között.

SONY Jumbotron képernyő

Az egyre nagyobb méretű és nappali, utcai fényviszonyok között is nézhető videoképernyők kifejlesztésére irányuló törekvések folyamatosan újabb eredményeket hoznak.

Ennek egyik példája a Sony Jumbotron fantázianevű óriás képernyője. A dolog lényege az a kicsi elemi fényforrás, amely vörös, zöld és kék színű fény kibocsátására alkalmas kivitelben készül (1. ábra). Három ilyen kis elem alkot egy RGB egységet, amely alkalmasan vezérelve bármilyen színt elő tud állítani – természetesen csak akkor, ha kellő távolságból szemléljük, mivel a színek keverését a szem végzi el. Az RGB egységekből 8-at vagy 16-ot szerelnek össze az ábrán látható módon és ezekből az elemekből lehet felépíteni az egész képernyőt. A 8-as csoport osztástávolsága 22 mm, a 16-osé 15 mm. A fényforrás működési elvét nem közölték; úgy tűnik, hogy valamilyen LED-hez hasonló fényemittáló szerkezet.

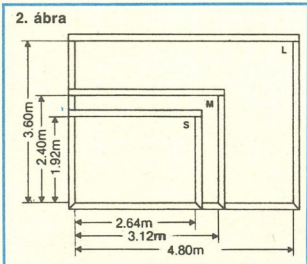
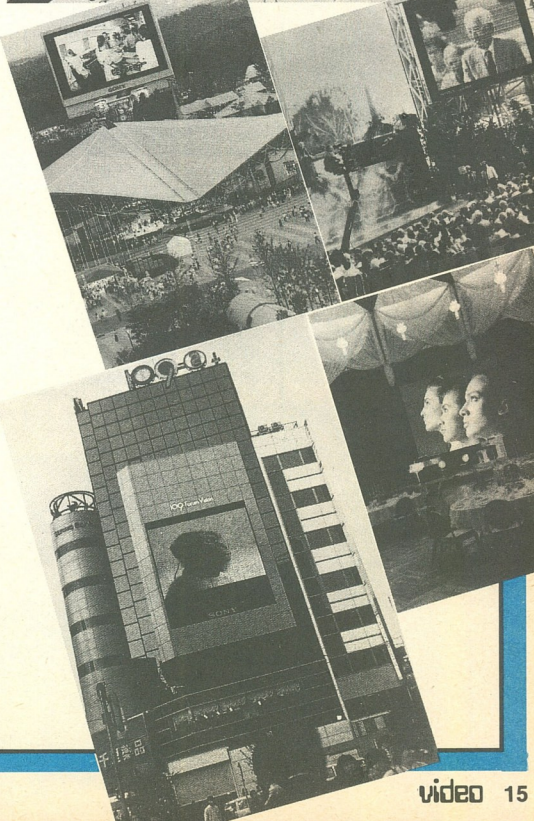
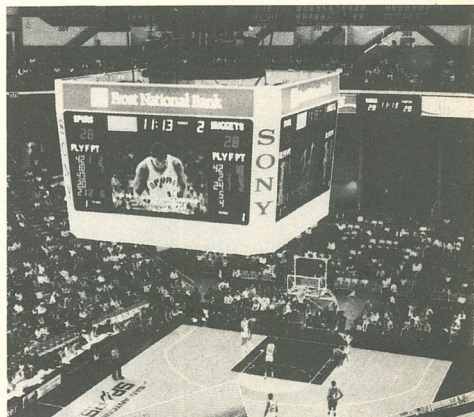
Élettartama a Sony szerint 8000 óra. Az elemekből elvileg tetszés szerinti méretű panelekat lehetne felépíteni. A Sony három méretet készít S, M és L jelzéssel (small, medium, large).

A legnagyobb (L típus) $3,6 \times 4,8$ m méretű és 76800 RGB triót tartalmaz (2. ábra). A felületi fényessége 1400 nit. Ezek az adatok arra engednek következtetni, hogy olyan nagy fényerejű, jó felbontású videoképet lehet segítségével előállítani, amely ez ideig a videopro-

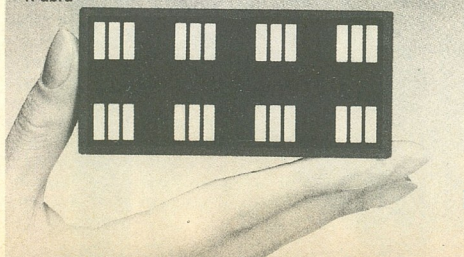
jektorokkal nem volt lehetséges. Az egyes elemek tónusát 8 bites vezérléssel 256 lépésben lehet változtatni. A Jumbotron nemcsak analóg képek, hanem digitális karakterek megjelenítésére is kiválóan alkalmas.

A Jumbotron készül faira szerelhető, mennyezetre függesztethető és padlón álló kivitelben is. Az S jelű típus fogyasztása 3,7 kW, a nagyméretű L típusé 12,6 kW. A felbontás terén fennálló nyilvánvaló különbségek miatt az S típus 464, az L típus 1590 alfanumerikus karaktert tud kiírni (3. ábra). A nézési távolság mindhárom típusnál 6 és 100 méter közt változik – az utóbbi érték nyilvánvalóan csak a legnagyobb képernyőre vonatkozik. A készülékek súlya nem csekély: a legkisebb 920 kg, a legnagyobb 3210 kg; ezek tehát nem hordozhatók.

A Japánban forgalmazott (NTSC rendszerű) készülékek többféleképpen is felszerelték gépkocsira a jobb mozgathatóság érdekében (4. ábra). Az elemekből történő építkezés azzal az előnnyel is jár, hogy tetszés szerinti képarányt lehet létrehozni és így akár a HDTV képek megjelenítésére alkalmas ernyőt is ki lehet alakítani belőlük.

1. ábra

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Befűzve

Szépen csengő nevet viselnek e havi tesztünk szereplői. Két választottunk a Panasonic NV-G40 EE és a Siemens FM 601.N4-es készüléke volt, melyekhez talán azok is hozzájuthatnak, akiknek éppen nincs módjuk, idejük vagy netán bátorságuk határainkról túlról videót hozni, mégis csatlakozni szeretnének a képmagnósok egyre népesedő taborához.

A PANASONIC NV-G40 EE a legújabb fejlesztésű család tagja, s jellemzőivel várhatóan tovább fogja szélesíteni e márka híveinek taborát. A típusjelzésből a járatosabbak rögtön rájönnek, hogy az „EE” kivitel PAL-SECAM színnormás, CCIR-OIRT hangú készülék, vagyis a gyár eleve alkalmassá tette a mi rendszerünk szerinti adók vételére.

Az elegáns tervezésű, lapos készülék előlapján három felirat vonja magára a figyelmet: SUPER STILL, SUPER FINE SLOW, SUPER 3 HEAD, vagyis kiváló állókép, kiváló minőségű, szabályozható lassítás, 3 fej, melyek tulajdonságainak értékelésére később még kitérünk.

A videó palástja öntöttvázás mechanikát rejt, mely a Panasonic készülékeknél már ismert konst-

rukciós elv. A felvenni kívánt műsor fogadása történhet a szabványos, nagyfrekvenciás antennabemeneten és az audio/video bemeneteken egyaránt. Ez utóbbiak az EE kivitel RCA rendszerűek.

A készülék tunerja mind a CCIR, mind az OIRT norma szerinti csatornák vételére alkalmas. A hangol egység feszültségintézeres hangolással 56 állomás beprogramozását teszi lehetővé. Kényelmetlennek tartjuk azonban, hogy míg a színnormákat a készülék automatikusan azonosítja, az OIRT kísérőhangú adások vételénél az előlapon lévő kapcsolót SECAM OIRT állásba kell helyezni. E funkció a távvezérlőn sem található meg, így „műholdas házakban” a testmozgás elkerülhetetlen.

Későbbi időpontban felvendő tv-műsorok felvételére 1 hónapra előre 4

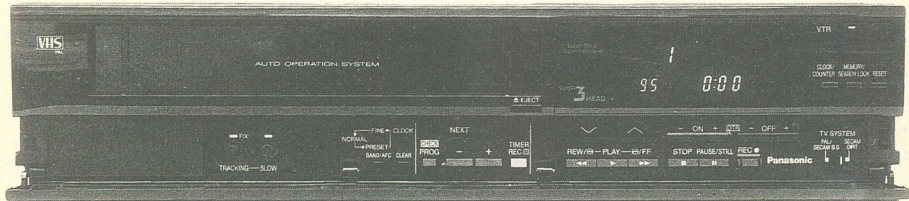
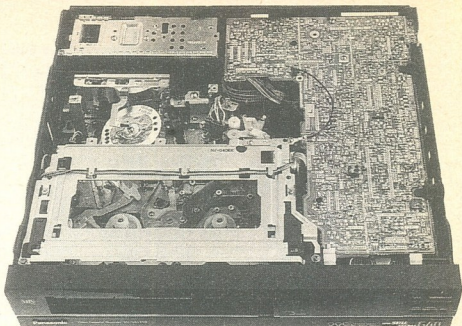
program állítható be, ezen belül az egyik naponkénti vagy hetenkénti ugyanazon időintervallumban történő felvételesorozat is lehetséges. Ha már szó esett az időről, említsük meg, hogy a programegység órája kvarcvezérlésű és 2002-ig ismeri a hónapokat, napokat. A kijelző egyébként bármely működtető gomb

megnyomására jelzi az üzemmódot és folyamatosan méri – óra, perc, másodperc pontossággal – az elhasznált szalagidőt, de számlálólással is képes tájékoztatást adni a lefutott műsorról. A hátlapon található kapcsolóval a „Test signal” beállító-ábra jelenik meg a készülék kimenetén, melynek segítségével a tv könnyedén beállítható. Egyébként a 32–40-es csatornákon teremthető meg

gyorsbefűzéses, tehát újabb befűzésre történő várakozás nélkül, a magnó azonnal indítható. Lejátszáskor, ha a készülék nem talál a szalagon műsoranyagot, azonnal átvált gyorskeresésre, és ezt addig folytatja, amíg képet nem érzékel. Természetesen ha a gyorskeresés funkciót üzemeltetjük, akkor az automatikus normál sebességre történő átváltás nem következik be.

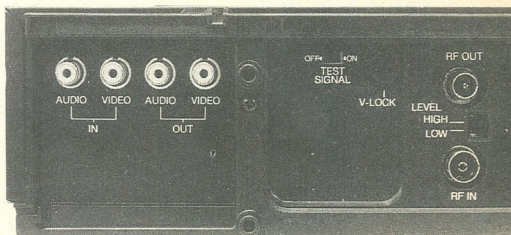

a nagyfrekvenciás kapcsolatot a tv-készülékkel.

A kísérőhang OIRT és CCIR rendszerű. Természetesen lehetőség van a videojellel és hangjellel történő tv-csatlakoztatásra, RCA csatlakozókon keresztül. E készüléken a tracking (jelkövetés) állítható, és ellátták a készüléket QTR, vagyis gyorsfelvételi lehetőséggel. Egyébként a négy, gyakrabban használt nyomó-

A 3 fej hatását az állókép-nél és a lassított lejátszásnál érzékeltük. A NV-G40 EE állóképe az eddig látott standard osztálybeli készülékek közül a legjobb volt, és ugyanezt kell elmondanunk a képenkénti léptetésre is. Lassítás során is csikmentes, jó képet láthattunk.

Nem éjtünkünk eddig szót a hangról, nos, ez a hagyományos monó rendszerben történik, s a hangfrekvenciás átvitelét, torzítását, nyá-

ban kiemelkedő képjellemzőkkel és szolgáltatásokkal, megfelelő minőségű kísérőhanggal. Kifogásoltuk az OIRT-CCIR hang manuális

csit több szolgáltatást tapasztal friss szerzeményén. A fő különbségek: az előválasztó egység ún. Hypertuner, mely a kábelturnerrel is

gomb kivételével (üzemi kapcsoló, óra/számláló átkapcsoló, képrögzítési memóriagomb és számlálónullázó) az összes többi gomb egy lehajtható ajtó mögött helyezkedik el.

A Panasonic NV-G40 EE-hez mellékelt VEQ 0744 típusú távszabályzó egyszerű, a beirt programokat csupán egymás utáni léptetéssel lehet előcsatolni és ezen kívül a magnó-funkciókat lehet kiválasztani.

Visszatérve a magnórész bemutatására, e rendszer is

vogási jellemzőit, zaját saját osztályán belül jónak értékeltük. Nem emeltük ki külön a HQ képfelvételi rendszert, melynek tulajdonságai a sorbontásban, videoátvitelben jelentkeznek. Mind a labormérések, mind a tapasztalt kép alapján a készülék képvisvadásza jó, melyhez megfelelő jel/zaj érték járul.

Összefoglalva: a PANASONIC NV-G40 EE jó műszaki tulajdonságokkal rendelkező video, saját osztályá-

váltását és a távszabályzó szerény kivételét, melyen a csatornák csak emelkedő vagy csökkenő sorrendben válthatók.

Aki külföldön vásárolja meg ezt a készüléket, az ki-

több vétellehetőséget tud, az általunk sértegetett távszabályzó 10-es tasztatúrával rendelkezik, tehát a csatornák választással azonnal hívhatók, no meg tartalmaz-

za a Timer programozási lehetőségét, s végül scart csatlakozó is található a készüléken. Nem mellékes az sem, hogy e típushoz létezik olvasóceruza is, mellyel a programozás vonalkódról végezhető el, már ahol van ilyen. De ennek a típusnak a 40-es szám utáni két betűje EG, ami a PAL-SECAM normás, de csak a CCIR hangos nyugat-európai kivitel jelölése.

Másik választottunk a **SIEMENS FM 601.N4** típusú készüléke, mely ha nem is új, de sajátos, „pultos” kezelőszervi elhelyezésével rögtön felhívja magára a figyelmet. Melegbarna színösszeállítás is a tetszetőssé teszi. Az említett pulton található a magnófunkció gombjai, valamint a program előre és visszaléptető nyomógombja. A pultba simuló ajtó mögött található a tracking (csatorna-finomhangoló) beállító nyomógombjai + - irányje-

lőléssel, a programléptetés PRESET gombja és a hangolások memóriarögzítését végző OK nyomógomb. Jó elhelyezésük miatt könnyen kezelhetők.

Leemelve a készülék palástját, a mechanika, a nyomtatott áramköri panelek nagyon ismerősnek tűnnek, s valóban, a készülék sok rokonságot mutat a SANYO VHR 4100-zal, melyet korábban már teszteltük (Video Magazin 88/10), és sok szempontból jónak találtuk.

Hasonló felépítésből következően ez a készülék is gyorsítottas rendszerű, vagyis a kazetta behelyezése után önműködően bekapcsol, még akkor is, ha a készülék készenléti üzemmódban volt, s ezt követően bármely funkció azonnal működésbe hozható. Mivel a szalag befűzése megtörtént, bármely gomb megnyomásával azonnal indítható.

Egyébként a magnónak van egy gombnyomással indítható felvételi lehetősége

MŰSZAKI ADATOK ÉS MÉRÉSI EREDMÉNYEK

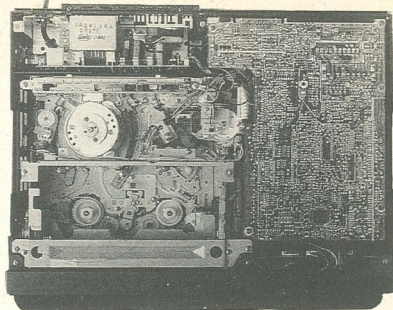
	Panasonic NV-G40 EE		Siemens FM 601 N4	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
RF bemenet	VHF 1-12 csatorna UHF 21-69 csatorna	40,5-99,8 MHz 121,2-230,4 MHz 432-890 MHz	VHF 1-12 S1-S20 (kábel) UHF 21-69	43-304 MHz 430-881 MHz
RF érzékenység (20 dB jel/zaj-ra)	-	120-130 μ v	-	150-170 μ v
RF kimeneti csatornák, ill. frekv.	UHF 36 állítható	31-43 csat.	30-39 csat.	30-40 csat.
RF kimeneti szint	-	2 mV	-	1 mV
impedancia	75 ohm	95 ohm	75 ohm + 5 ohm	69 ohm
Video bemeneti szint	1 V _{pp}	0,9 V _{pp}	0,5-2,0 V _{pp}	1 V _{pp}
impedancia	75 ohm	70 ohm	75 ohm + 5 ohm	75 ohm
Video kimeneti szint	1 V _{pp}	1,1 V _{pp}	1 V _{pp} + 0,2 V _{pp}	1 V _{pp}
impedancia	75 ohm	75 ohm	75 ohm + 5 ohm	78 ohm
Hang bemeneti szint	-10 dB	-9 dB	-20 dB	-
impedancia	10 kohm	47 kohm	50 kohm felett	47 kohm
Hang kimeneti szint	-8 dB	-8 dB	-8 dB	-
impedancia	1 kohm	0,7 kohm	10 kohm alatt	0,5 kohm
Video jel/zaj viszony	nagyobb mint 43 dB	45 dB	43 dB	45 dB
Hang jel/zaj viszony	nagyobb mint 43 dB	46 dB	41 dB	44 dB
Hangfrekvenciás átviteli sáv	-	44 Hz-11 kHz	-	50-11 kHz
Sorbontás	240 sor	260 sor	240 sor	260 sor

is. Visszatérve a gyorsbetöltéses rendszerre (lényege a szalag azonnali befűzése forgó fej köré, majd a gyors lejátszási lehetőség biztosítása), megítélésünk szerint azért előnyös, mert egyszerűen nem feszíti meg a szalagot, másrészt az ilyen típusú készülékek, ha öt percig semmilyen magnófunkció nem működik, automatikusan kikapcsolnak. Ez csak akkor nem történik meg, ha az utolsó művelet csatornaválasztás volt, mivel ilyenkor a

tele a programozott műsorok felvételének, ugyanis, egy éven belül nyolc programozási lehetőség kínálkozik. Bár az összes magnófunkció bemutatására most sem vállalkozhatunk, megemlítjük, hogy alólépre és képenkénti léptetésre itt is mód van, ha ezek nem is olyan minőségűek, mint az NV-G40 EE-nél voltak. Vizsgálódásainkat folytatjuk tovább a nagyfrekvenciás rész felé. A készülék nagyfrekvenciás előválasztó egysége természetesen kábeltu-

nagyfrekvenciás részé az elősleges szerep.

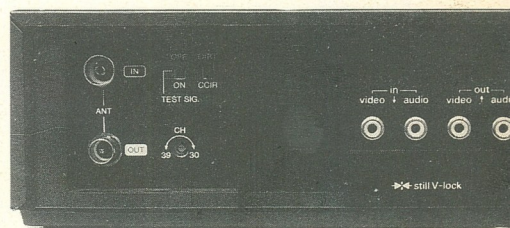
Az automatikus üzemmódok közül megemlítjük, hogy ha törlésvédett kazettát helyezünk a gépbe, azonnal elkezdi lejátszani, majd annak befejeztével visszatekereseli és „kidobja”. Időzített műsorok felvételének programozása után kikapcsol, és a készülék készenléti állapotba kerül. Rendelkezik ún. ismétlő-, vagy más néven tanulóprogrammal, vagyis a memorizált részt ötször képes visszajátszani. Ez természetesen azt is jelenti, hogy lehetőség van adott helytől történő visszajátszásra, vagyis a kijelzőn megjelenített szalaghelyet a számlálóval rögzíteni lehet. A kijelző egyébként az eltelt szalagidőn kívül mutatja a funkciókat, az eltelt időt óra-ban, percben és másodpercben.

Stand by, vagyis készenléti üzemban az év, hónap, nap, óra és perc látható, mely felté-

ner rendszerű és mint az előlapon látható, aranyozott *Easy Programming System* felirat ígéri, valóban könnyen programozható. Erre a készülékhez mellékeltek kézikönyv is rávezeti a felhasználót, bár ennek ábrái, illetve szövegrészei kicsit bőbeszédűbbek is lehetnének. Egyszerűen a programozási lépések világosak, s hogy mit tettünk, hol tartunk, az a kijelzőn is olvasható.

A kábeltuner jelentőségét nem akarjuk unos-untalan elismételni, lényege a VHF sávban emelt csatornaszám és nagyobb szelektivitás, aminek a sok programlehetőséget biztosító közösségi rendszereknek, vagy a jó vételképesség – esetleg önálló műholdvételre rendelkező – egyedi vevőknél van jelentősége. Mégis – az olvasói levelekre és kérdésekre alapozva – ki térnék egy sokakat érintő kérdésre e fokozat vizsgálata kapcsán.

Hazai gyártóink csak nemrég kezdtek a tv-készülékekbe építeni a kábeltunert (ma sincs minden típusban), a szocialista importból származó

készülékeknel pedig e váltás még későbbben következik be. A videomagnón keresztül történő használat több kérdést old meg egy csapásra. Ez lesz a készülék előválasztó egysége, hiszen a felvételek miatt az antennajelel ide vezetjük be, és ezen keresztül adjuk át a tv felé a jelet, akár nagyfrekvenciásan, a 36. csatornán keresztül, akár videóban, a képmagnónk hatása érvényesül. Előválasztó egységünk tehát kábeltunerrel lesz, a programválasztás pedig távszabályoz-

ható sőt, ha eddig csak 8 memóriás tv-készülékünk volt, úgy az a Panasonic esetében 56, a Siemens esetében 39 tárra bővül. Egyébként az első beállításnál a tv-készülékkel a kapcsolatteremtés egy „Test signal” jel segítségével teremthető meg. A videomagnóból kijövő UHF frekvencia-tartománybeli jel kísérőhangja mind CCIR, mind OIRT rendszerű lehet, ami különösen az egyenormas vagy turistaútról hozott, át nem hangolt készülékek esetében kedvező.

A TESZTBEN SZEREPLŐ KÉSZÜLÉKEK RÉSZLETES TÁBLÁZATA

	Panasonic NV-G40 EE	Siemens FM 601 N4
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK		
Hálózati feszültség	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz
Teljesítményfelvétel	31/8 W	30/8 W
Méretek	380 × 82 × 343 mm	420 × 79 × 347 mm
Tömeg	5 kg	5,5 kg
SZOLGÁLTATÁSOK		
Játékidő (E 240-es kazettával)	240 perc	240 perc
Áttekeresési idő (E 180-as kazettával)	280/282 sec	252/255 sec
Gyorskeresés előre	x	x
hátra	x	x
Lassítás (szabályozható)	x	
Gyorsítás		
Állókép	x	x
Képről képre léptetés	x	x
Képbévágás		
Utóhangosítás		
Azonnali felvétel	x	x
PROGRAMOZHATÓSÁG		
Óra kvarcvezérlés	x	x
Napi programok száma	4	8
Programozható napok száma	31	365
Naponta ismételhető program	x	x
Hetente ismételhető program	x	x
Programban csatornakiállítás	x	x
AUTOMATIKÁK		
Gyorsbefűzés	x	x
Adókeresés	x	x
Memóriastop	x	x
Szalagállásstop	x	x
Filmvégstop		
Automatikus műsorkeresés	x	
Visszatekerés	x	x
Ismétlés		x
Szinnormaváltás	x	x
Hangnormaváltás bemeneten	kapcsolóval	x
kimeneten	kapcsolóval	kapcsolóval
Hátralévő szalagidő másodpercekben	x	x
KÜLÖNLEGESSÉGEK		
Sztereó hang		
Zajcsökkentő	x	x
Hi-fi sztereó hang		
Biztosítás hálózatkimaradás esetére	x	x
Hozzáférés-letiltás		
Távszabályzó (infra)	x	x
Távszabályozható magnófunkciók	x	x
+ csatornaváltás	léptetés	x
+ programozás		x
CSATLAKOZÓK		
Antenna be	DIN aljzat	DIN aljzat
ki	DIN dugó	DIN dugó
Video be	RCA	RCA
ki	RCA	RCA
Hang be	RCA	RCA
ki	RCA	RCA
Mikrofon		
Kamera		
Kamerastop		

Szólunk kell még a csatlakoztatási lehetőségekről, azért is, mert az eredeti Siemensen is scart csatlakozó volt, de ez nálunk már 2 pár (video/audio be- és kimenet) RCA csatlakozóra kerekedett le. Azt nem tudjuk, hogy mindez súlyos gazdasági megfontolások eredménye, vagy csupán rossz beidegződés, de tény, egyre több hazai tv-készüléken is megjelenik a scart csatlakozó.

A távvezérlő egyébként megítélésünk szerint jól kezelhető, segítségével mind a beállítások, mind a programozás, mind a funkcionális váltások jól elvégezhetők. Összefoglalva: mindkét készülék stabil felépítésű, jó képjellemzőket mutató típus. A Panasonic ebből az osztályból különösen kiemelkedik állóképével, lassítási tulajdonságaival. Jó tulajdonságai mellett igazán eltörpülnek hibái: a kézi hangnormaváltás és a leegyszerűsített távvezérlő. A Siemens magnó viszont éppen azzal hívta föl magára a figyelmet, hogy rendkívül könnyen kezelhető.

Mindentudó kamkorderek

Egyre növekvő érdeklődésnek örvend a kamkorder. Feltehetően ez az igény megmarad, hiszen talán ennek köszönhető, hogy az ezen a területen piacra kerültek olyan új, amatőröknek szánt berendezések – a Hi-Band kazettás 8 mm-es video, a S-VHS és az ED Beta –, amelyek jobb képminőséget nyújtanak, mint a hagyományos otthoni tv-vevőkészülékek.

A felhasznált videokazettától függően a kamkordereket nagyjából az alábbi csoportokra lehet osztani: 8 mm-es, kompakt C és normál kazettás VHS rendszer vagy annak Super változata (S-VHS), valamint a félprofesszionális használatra szolgáló és nagy felbontóképességű ED-kamkorderek.

Egy kamkordernek sok előnye van. Ezek közé tartozik többek között a kompakt forma, az éles, jó minőségű kép és hogy könnyen kezelhető. Ezeknél a berendezéseknél az új technológiák egész sorát fejlesztették ki és alkalmazták a kameramodulban, valamint a videofelvételi részben. Ezek közé a fejlesztések közé tartozik a CCD-képszenzor (a kép elő-

állításához szükséges új felvezető elem, amely az optikai képeket elektromos úton alakítja át megfelelő tévéjelekké), az automatikus távolságállító rendszer (mely a felveendő tárgyat teljesen automatikusan élesre állítja), és az automatikus blendevezérlés. Hasonlóan újak a nagy teljesítményű videofejek, a kompakt szalagtovábbító mechanikák és a javított jelfeldolgozó áramkörök.

Az újonnan piacra kerülő kamkorderek kiemelkedő funkciói a fejlett elektronikus technológia teljes mértékű hasznosításán alapulnak. Ilyen például a teljesen problémamentes felvétel, a leegyszerűsített editálási eljárás és a digitális képtároló alkalmazása.

Kényelmi szolgáltatások

Az új kamkorderek objektívjeinek nagyobb a gyújtótávolság-tartományuk (6-tól 8-szorosig terjedően), nagy fényerőjük (f/1,2-től f/16-ig

terjedő blendevel), és 2/3"-os, oldalra és függőlegesen mozgatható elektronikus keresővel látták el őket. Ezenkívül kompaktabbak, és elemekkel együtt 1,2 kg súlyúak, úgyhogy a kamera felhasználási területe jelentősen kibővült.

Néhány modell már olyan magasan fejlett lejtászási funkcióval is rendelkezik, mint a zavarmentes állókép, a lassítás és a stroboszkópeffektus, s mindemellett digitális tárolót alkalmaznak. További funkciók a felvétel/lejtászás és a szalag gyors előre/hátra futtatása.

Időközben egy 3"-os LCD színes monitor is a piacra került, melyet könnyen csatlakoztatni lehet a kamkorderhez és így kettős funkció-

val rendelkezik: felvételkor kereső, ellenőrzéskor pedig monitor, melyen azonnal meg lehet nézni a felvett képeket.

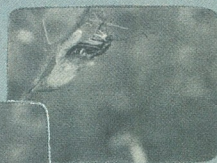
Különleges szolgáltatások

Egész sor új szolgáltatási funkciókat fejlesztettek ki, amelyek lehetővé teszik, hogy mind a hozzáértő, mind a laikus videózó a saját videó-szoftverjével élvezhesse. Ezeket vesszük sorra az alábbiakban.

Automatikus dátumbevitel: timer funkció, mely felvétel közben rögzíti a dátumot és az időpontot.

Intervallumfelvétel: lehetővé teszi egymást követő felvételek készítését 30 másodperces, illetve 1, 2 vagy 5 perces intervallumokban. Ez a funkció igen kényelmes olyan objektumok felvételekor, melyek lassan mozognak (például felhők vagy virágok). Intervallumfelvétel közben egy speciális jelzés jelenik meg a keresőben, egy kezdeti ponttól visszaszámlálásra kerül az előre meghatározott intervallumérték, amíg le nem tel az előre beállított felvételi időtartam.

A lassan lezajló folyamatok időben való „összenyomását” teszi lehetővé az „intervallumfelvételi” szolgáltatás. Képsorunk egy pillangó szünetének néhány fázisát mutatja. Ezzel a módszerrel tudományos jellegű, szabad szemmel soha nem látható mozgóképfelvételeket készíthetünk.

Többszörös felvétel: a felvételi billentyű minden megnyomására több teljes kép kerül felvételre. Ez a funkció jelentős könnyítést a trükkfilmek készítésénél (kockázás).

Önkidő: ezzel az automatikus expozíciós funkcióval a felhasználó önmagáról is készíthet felvételt. A képfelvétele körülbelül 10 másodperccel a felvételi nyomógomb működtetése után indul. Ezzel egy időben egy vörös jelzőfény világog.

Felle blende: a felvétel közben történő gombnyomással a felvételeket le vagy fel lehet blendézni (elsőtűtlés, kivilágosodás).

Negatív-pozitív fordítás: egy DP adapter segítségével negatív színes filmen levő felvételt pozitívrá lehet fordítani. Ezenkívül lehetőség van egy komplementer színfordításra az élő videóképekhez is.

Feliratközös: négy különböző címfa, beleértve a kézírásos illusztrációkat és jeleket is, előre bevihető az objektív keresztül a beépített képtárolóba. Felvétel közben az üzemeltető tesztes szerint lehívhatja ezeket a címeket és kombinálhatja őket a felvételre kerülő képekkel. Lejátszáskor/edítéskor a képeket úgy is be lehet vinni, hogy a kombinált képek a tv-képernyőn keresztül kerülnek visszaadásra.

A címek szinkrialakításához nyolc szín áll rendelkezésre (egyebek mellett fehér, kék, piros, sárga és fekete). Ezenkívül lehetőség van a címek negatív/pozitív átfordítására is.

Edítelési funkciók

Gyors edítelés. Felvételt közben is ellenőrizhetjük a már felvett képeket, nem kívánt jeleneteket pedig nehézség nélkül törölhetjük. Ezen funkcióhoz a kamkordert felvétel/szünet üzemmódban – a visszafuttató billentyű megnyomásával – képkérésre kell állítani, hogy könnyen és gyorsan meg lehessen találni a keresőben azokat a jeleneteket, amelyeket ellenőrizni vagy törölni kell. A nyomógomb elengedése után a készülék ismét felvételt/szünet üzemmódra kapcsol. A forgó törőfejes edítelés következtében a két jelenet közé zavarmentesen „beinzartaltuk” az új jelenetet. E funkcionál lehetőség van a gyors elő-

refuttatásra és a lejátszásra is.

Szalagok edítelése. További edítelési funkciók a nem kívánt jelenetek törlése vagy pótlása (beillesztési edítelés), valamint a felvétel után az audio rész pótlása egy másik hanganyaggal (például háttérzene és/vagy szöveg). Ezen kívül néhány gyártó már közös vezérlő jeleket használ, melyeket a kamkorderrel, a videorekorderrel és a tv-monitorral fel lehet dolgozni. Ilyen módon egy edítelésre szolgáló külön videorekorder könnyűszerrel távirányítható a kamkorderről.

A megvilágítás automatikus szabályozása

1988 júniusában a Hitachi egy olyan új VHS-C kamkordert mutatott be, amely teljesen új, úgynevezett programozott automatikus megvilágítási rendszerrel (AE-rendszer) volt ellátva. A Sanyo Electric pedig egy digitális automata blendszabályozóval ellátott 8 mm-es kamkordert dobott a piacra. Ezekkel az új berendezésekkel az amatőr kamkorderekben is csúcsszintre emelkedett az automatizálás.

A Bauer VCC 606 AF VHS-C formátumú kamkordere feltűnően szép lekerített kompakt formájával. Jól látható, hogy a keresőmonitor tetszőleges szögben elfordítható (a kamera akár a földre letéve is használható, hiszen az elforgatható keresőbe így felülről kényelmesen belemézhetünk). Az objektív felett jobb oldalon látható kis téglalap alakú ablakocskára a kamkorder automata féhérszintszabályozójának érzékelője (az automata féhérszintszabályozókról az automata élességállító – autofókusz (AF) – rendszerekről következő számbunkban írunk részletesebben).

Programozott AE rendszer. Ha egy kamerát a felveendő tárgyra irányítunk, az automatikusan meghatározza a zár-idő és a blendenyílás optimális kombinációját. Ilyen módon dolgozik az AE automata mechanizmus egy hagyományos filmre dolgozó fényképezőgépekben is. A videokamera programozott AE rendszere – három lépésben – automatikusan kiválasztja az elektronikus záridőt, az adott feltételektől függően. Az 1/250 mp időt például jó megvilágítás esetében (napos időben, a szabadban), 1/100 másodperces záridőt a belső felvételekhez, és végül az 1/60 másod-

percet a rendkívül kedvezőtlen megvilágítási körülmények között (belső felvételek, éjszaka).

Egyidejűleg a választott expozíciós időnek megfelelően a lencsenyílás is beállítást kerül. Az **1. ábrán** is látható esetben a záridő a mindenkor rendelkezésre álló megvilágítástól függően változik meg, és a lencsenyílás – ugyancsak a záridő vál-

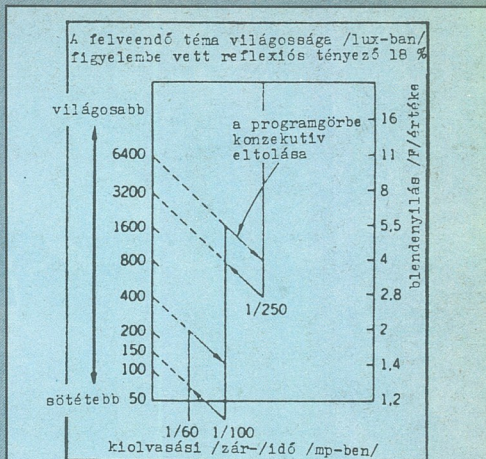
toztatásával összhangban – fokozatosan a megfelelő értékre áll. Az ábra programgörcbéjén lévő ún. „konzekutív” eltulodások – ahol tulajdonképpen megduplázódik a görbe – azt jelentik, hogy ezen megvilágítási szituációkban beleavatkozhatunk az automata vezérlés programjába; pl. a kiolvasási idő megválasztásában dönthe-

tünk úgy, hogy vagy az egyiket (1/250), vagy a másikat választjuk, a megfelelő blendeértéket döntésünkől (választásunktól) függően már az automata szabályozza.

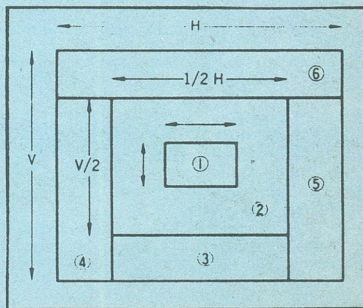
Ellenfény-kompenzálás. Az eddigi automata fényrekeszeknél az objektív nyílása automatikusan növekszik vagy csökken a felvételi objektum világosságának függvényében. Ennek során a felveendő kép átlagos világossági értéke összehasonlításra kerül a tárolt programmal. A legfrissebb fejlődés ezen a területen a digitalizált automatikus fényrekesz-vezérlés, mely a többszörös mintavétellel történő fényerősségmérésen alapul és biztosítja az ellenfény, automatikus kompenzálását.

Amint azt a **2. ábra** szemlélteti, a kép hat blokkra van felosztva és ennek alapján a fényesség eloszlását egy számítógép-chip analizálja, összehasonlítja több ezer mért érték memóriában tárolt adataival. A beépített mikroprozessor megállapítja, hogy a beeső fény a felveendő objektum hátoldaláról (ellenfény) vagy homlokoldaláról (normál világítás) származik. A két középső blokkon (1 és 2), mért értékek megfelelően automatikusan vezérlésre kerül az objektív rekesze, és beáll a legkedvezőbb megvilágítási értékre. Ezzel feleslegessé válik az úgynevezett ellenfénygomb beépítése és a kamkorder használata is egyszerűbbé válik.

Rák József

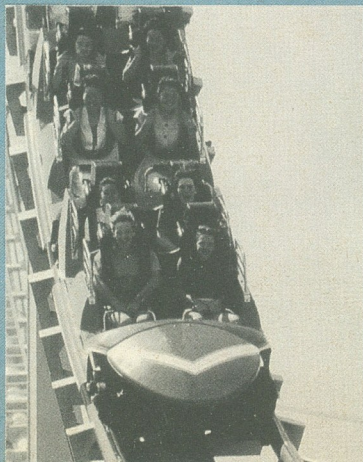
1. ábra. Programozott AE-rendszer működési diagramja.

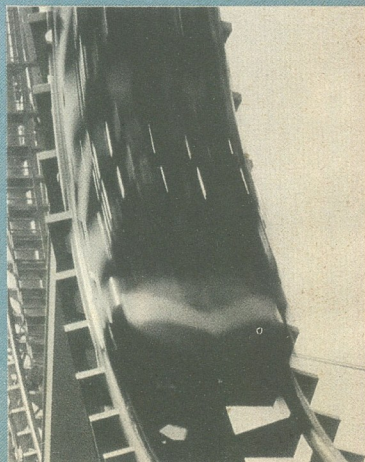
2. ábra A CCD-képező mezőbeosztásának sémája digitális megvilágítás meghatározásához.

A Hitachi C40-es VHS-C formátumú kamkorderén már hiába keressük az ellenfénygombot (backlight), egyszerű fénymérési rendszere ezt feleslegessé tette. Jól látható a készülék homlokfalán az önkilodó-gomb (selftimer), amely lehetővé teszi, hogy a tulajdonos önmagáról is felvett készíthessen (a kamerát ilyenkor persze állványra kell helyezni).

1/1000 mp

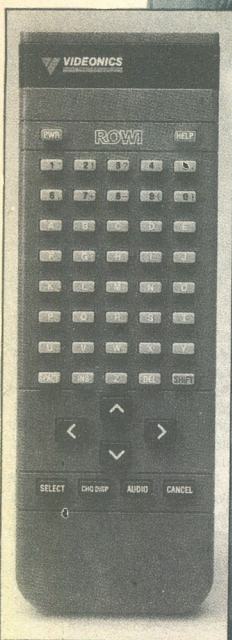
1/60 mp

Egy-egy kiolvasott videokép „élessége” a kiolvasás (expozíció) idejétől is függ. A gyorsan mozgó tárgyak – mint például egy hullámvasút kocsija – a hagyományos 1/60 mp-es expozícióval (shutter speed) ételtenek (elmosódtak), míg ugyanez a mozgás 1/1000 mp-es expozíciónál élesnek látszik.

ROWI *video- szerkesztő*

A videóok legaprólékosabb, időrabló munkája mindig az elkészült anyag vágása, kézre szerkesztése. Ehhez nyújt segítséget az USA-beli Videonics cég által kifejlesztett ROWI Video Compiler elnevezésű készülék, mely a megfelelő utasítások birtokában átveszi a rendező szerepét.

A közepes videomagnó árérték arányú kapható készülék használata természetesen feltételezi mindazoknak a berendezéseknek a meglétét, melyek az eddigi munkához is kellett, így a magnó, a televízió és a kamkorder alkalmazását. A video compiler elnevezés egyébként az angol compile szóból származik, melynek jelentése összehozni, összeállítani. Nos, pontosan ez a speciálitása a szerke doboznak, melyet a video- és az audiokábelrel a lejátszó és a felvétel magnó, illetve a tv-készülék közé kell beiktatni. A compiler a felhasználóval feliratozás útján kommunikál. A videófilm készítője egy betűtípusválasztás, infrafényű távszabályzó révén jut szóhoz, és a filmfeldolgozás minden egyes fázisa a képernyőről lépésről lépésre kiválasztható.

A bekapcsolás után az első parancs a képernyőről érkezik: „Helyezze be a start-szalagot és nyomja be a play gombot!” Azután: „Kérem, ne állítsa meg, a video compiler az Ön vi-

deomagnójának távszabályzási utasításait tanulja.”

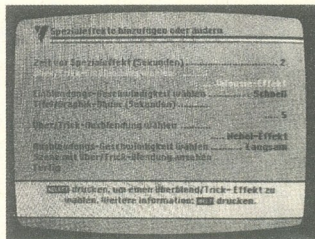
A siker előérésehez a video compilernek is tanulnia, gyakorolnia kell. „A video compiler most az Ön videójának vágási sajátosságait ismerkedik” – olvasható a tv képernyőjén. A videomagnó megáll, előretekerccsel, lejátszik, felvesz, megint lejátszik.

„Az előkészítés akár 15 percig is tarthat” – közli megnyugtatóképpen a compiler. Arról, hogy minden úgy menjen, mint a karikacsapás, egy infrafényű adó gondoskodik, melyet egyszerűen a videomagnó elé teszünk. Először azt a 35 tárolt utasítást mintát próbálja ki a készülék, mellyel jelenleg rendelkezik. Ha a videomagnó reagál az egyik jelle, a compilernek nyert ügye van, a kapcsolatot megteremtődött, és nincs szükség esetleges módosításra a videóban.

A további munkában a szalagot, amit vágni kell, le kell másolni. Ekkor a compiler láthatatlan markerjeleket csempész a munkakopíjára, hogy a kívánt szalagállásokat újra meg tudja keresni. Ezután a filmes jelenetek kiválasztása történik a munkakopíján, ahová a kezdetet és a jelenet végét – akár egyegy „közbevetett” megjegyzést – betűgombokkal lehet bebillentyűzni, melyet a készülék „bekönyvel”. Ily módon 500 jelenet megjegyzésére képes, beleértve a címeket, trükköket, effekteteket. A munka felbeszakításakor az adatok a szalagon rögzítésre kerülnek.

Vágás a képernyővel való párbeszéd segítségével: először kikeressük a kívánt jelenetet, címszavakban megjelöljük a kezdetét és a végét (fent).

A trükkre és vágási átmenetekre is „tanácsot ad” a Video Compiler (lent).

A következő lépés a jelenetsor összeállítása. Ez újra a képernyőre készített jegyzetek és a betűtípusválasztás segítségével valószínűleg meg. A bebillentyűzött jelenetsor próbatuttatása (Preview – előzetes megtekintés) mindig lehetséges és az esetleges korrekció is elvégezhető.

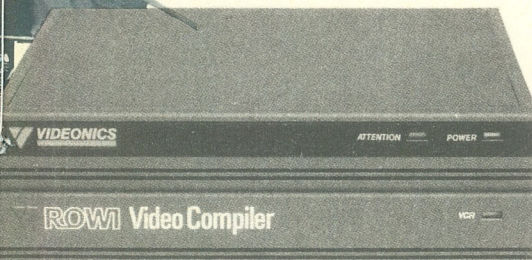
Ezután a címszavak megadása, a betűtípus és a szín kiválasztása történik. A cím- és szövegszerkesztő három írásfajtaival (normál, inverz, árnyékol), 64 színnel rendelkezik, 64 háttérzín felvételre képes, és lehetőség van a szöveg bekeverésére mozgóképhe. Memóriájában tizenkét grafika, „rejtőzik”: zászló, csillagok és más grafikák, úgyszintén 64 színben, de eszköztárhoz tartozik 17 keverési és törlőeffekt, pl. kód, raszter stb., s mindez háromféle sebességgel. A jelenetátváltások fel- és lekeverhetők, áttűnőssel válthatók a háttérrel, a címeikkel és a grafikákkal. A hang szintén fel- és lekeverhető. Mindezeket a láthatatlan jeleket a készülék a szalagon rögzíti, vagyis archiválja.

Visszatérve a szerkesztéshez: ez lépésről lépésre történik, bármikor ellenőrizhető és tárolásra a szalagon biztonságos.

A vágás az eredetiről történik: a vágási adatokkal feltöltött tárolójú video compiler felkéri a filmest, hogy a lejátszó videomagnóban lévő eredeti videokazettát in-

dítsa el. A szinkronimpulzusok úgy „kísérik” az egyes képeket, mint a szuper 8-as filmen a perforációk. A kívánt jelenet szinte képre pontosan másolódik át a felvétel készítő videomagnóval korábban közölt adatok alapján. A video compilerben tárolt és megjelölt grafikákkal és effekttekkel történő bekeverés is ekkor történik meg. A szerkesztő ettől kezdve magára hagyható, hacsak nincs szükség utólagos módosításra. A munka annál gyorsabban fejeződik be, minél gondosabban készült a felvételek sorrendje.

Ismereteink szerint az újabb fejlesztésű készülékeknel nagyobb tárolók alkalmazásával (a jelenlegi 256 kilobyte-os) a szélesebb körű alkalmazásán kívül a szerkesztési gyorsaság is nagymértékben javul.

VIDEO COMPILER
Ára: kb. 1600 DM
Tartozékok: távszabályzó, infrafényű adó, startkazetta, kézikönyv, kábel és telepek.

Video kombik

Mindenki előtt ismert a jó reklám, illetve termékpropaganda jelentősége. Ha termékismertetőnk – mondjuk egy jó minőségű videofilm – helytől és helyzettől függetlenül azonnal be tudjuk mutatni, máris jelentős előnyt szereztünk. Ennek megvalósításához (a demófilmen

▲ OTAKE TVP-900

◀ VideoPort VP-2500

▲ Panasonic AG-500

◀ VideoPort VP-2900 P

kívül) egy olyan készülékre van szükség, amely jó minőségű képet ad, hordozható, egyszerűen kezelhető, és a hálózatba csatlakoztatható.

A felmerülő vásárlói igényeket – elsősorban a japán cégek – igen hamar felismerték, így jelenleg viszonylag bő választékban kaphatók (nyugaton) a hordozható kivitelű kombi videokészülékek.

Az első, egyben a legegyszerűbb, a *Panasonic AG-500* típusú készüléke. A berendezés egy 27 cm képméretű „majdnem” tv-készülékűl és egy videolejátszóból áll. A gyártó a legegyszerűbb kezelésre törekedett, így a készülék csupán a videokazetták lejátszására alkalmas (hiányzik a „tv” vevőegysége – a tuner –, valamint a video felvételfunkciója). A kedvező ár/teljesítmény viszony (ára: 2900 DM), valamint a rendkívül egyszerű kezelés miatt nagy népszerűségnek örvend. A videofilmek lejátszásánál a filmet mindaddig nézhetjük, amíg a kazettát ki nem vesszük, vagy a készüléket ki nem kapcsoljuk, ugyanis a rendszer automatikus ismétlési funkciója a kazetta, illetve a film végén automatikusan visszatekeres.

A zavarmentes (csikmentes) állóképfunkció, és a zavarmentes lassításfunkció is természetesen szolgáltatása a rendszernek.

A GANZ AG típusa, a *Videoport VP-2500* már lényeges eltérést mutat mind technikai, mind funkcionális megoldásában. A berendezés egy 22 cm képméretű Lo-

we-Opta televízió és egy NV 180-as Panasonic lejátszó kombinációja. Ez a rendszer szolgáltatja a berendezések közül a legkisebb, a legjobb minőségű képet. Ebben szerepe van a kisebb képernyőnek is, hátránya viszont, hogy nagyobb létszámú csoport részére mint bemutató készülék kevésbé alkalmas. A videomagnó-részhez kamera is csatlakoztatható, illetve a vágás és hangosítás szintén megoldható. Kitűnő állóképet és lassítást érhetünk el ezzel a készülékkel. A videotext-dekóder szintén beépíthető és a készülék Euro-AV csatlakozóval is rendelkezik. A *Videoport VP-2500* a legjobban kiépített, a legkisebb és – 10 kilós súlyával – a legkönnyebb, „törpeóriás”. Ara több mint 4000 márka.

Teljesen más árkategóriába tartozik a *TVP-900*, az OTAKE gyártmánya. 34-cm-es képméretűje és 16 kg súlya miatt a legrobosztusabb típus. Kiépítettsége a Panasonicéhoz hasonló, annyit különbséggel, hogy a tv vevőegységgel is rendelkezik, mely 30 állomás programozására alkalmas.

Képmínősége szerényebb, mint a konkurens készülékeké, a szürkeérték visszaadása nem olyan differenciált, de még elfogadható. Az állókép és lassítás minősége sem a legkiválóbb. Az OTAKE a kommersz kategóriában kiforrott készülék benyomását kelti. Ara szennzációs: 1300 DM.

Milyen tévét vegyek?

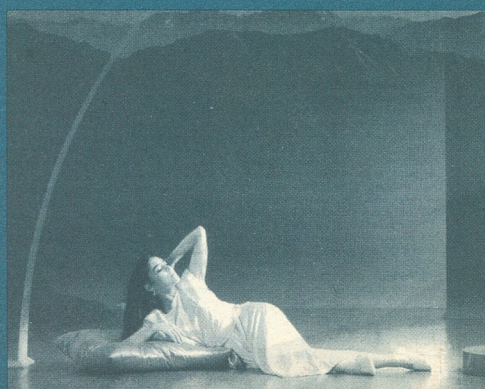
A kérdés lassacskán nálunk is létjogosultságot nyer, hiszen az üzletek polcain egyre nagyobb választékban tűnnek fel a különböző képméretű ITT vagy Thomson kooperációban készült színes tévék és várhatóan még ez év közepén megjelennek a Samsung-Orion páros készülékei is.

A hazai gyártók egyelőre még szerényen mondható kínálat mellett ugyanakkor egyre nagyobb jelentőséget kap a magánimport. Lássuk, osztrák szomszédaink milyen fogyasztói szokások alapján választják ki

különböző képméretű tévéjüket, illetve milyen képméretűségeket a legkeresettebbek a színes tévéknél.

Az Ausztriában 1988-ban értékesített több mint 400 000 színes tévékészülék közül a legkisebb képméretűek (32–35 cm) a monó, távirányítós, valamint a 70 cm-es, sztereó, távirányítós tévék voltak a legkaposabbak. A magyarázat a kisképernyős tévék esetében kézenfekvő: mobilitásuk mellett, másod-, harmadvevőként a hálózatokban vagy éppen a konyhában is használhatóak.

Mennyiségben (%)	Értékben (%)	Átlagár (értékállóbbaleadól) (schilling)
Színes tévék összesen	100	11 470
Sztereó	32	47
Monó, távirányítós	54	9 610
Monó, távirányító nélküli	14	7 500
32-37 cm monó, távirányítós	14	8 200
32-37 cm monó, távirányító nélküli	11	5 010
40-42 cm monó, távirányítós	6	8 370
40-42 cm monó, távirányító nélküli	1	7 200
45-48 cm egytű	1	1
51-53 cm sztereó	3	14 070
51-53 cm monó, távirányítós	9	8 900
56-61 cm sztereó	12	15 800
56-61 cm monó, távirányítós	12	11 860
65 cm sztereó	3	16 700
65 cm monó, távirányítós	8	12 000
70 cm sztereó	14	18 000
70 cm monó, távirányítós	3	14 500

A nagyképernyős – csaknem minden komforttal ellátott – sztereo készülékek a technikai fejlődés mellett valószínűleg a szatellitadások beindulásának is köszönhetik létüket.

A magyar vásárlói szokások pont az ellenkező képet mutatják, nálunk éppen a középkategóriás, 50–56 cm képcsőátmérőjű, monó televíziókat vásárolják. Az indok pofon egyszerű: a hazai boltokban – néhány kivételtől eltekintve – általában ilyen nagyságú készülékeket lehet kapni, és erre van fizetőképes kereslet. Csak az elmúlt évben mutatkozott nagyobb igény a sztereo készülékek iránt, valószínűleg a műholdas műsorszórás megjelenése miatt. A magánimport állami legalizálásával azonban a hazai gyártók eddigi kényelmesnek mondható helyzete is megváltozni látszik. A Shopping City Süd, a Huma, a Herlango és a határ menti elektronikai boltok gyorsan szakosodtak a színes, kis képernyős dél-koreai típusokra; a 32–42 cm-es távirányítós rendszereket pillanatok alatt elkapkodják a magyar vásárlók. Az ár valóban kedvező, ezeket a készülékeket 2800–4000 schilling közötti „alkalmi áron” árussítják. Ehhez képest a hazai boltokban kapható ITT kis képernyős típusok ára meglehetősen magas, igaz, ezen készülékek szervizelése egyszerűbb.

A vastagabb pénztárcával rendelkező osztrák vásárló inkább a nyugat-európai és japán kis képernyős készülékek közül választ, ebben a kategóriában az árszint 5000–6500 schilling.

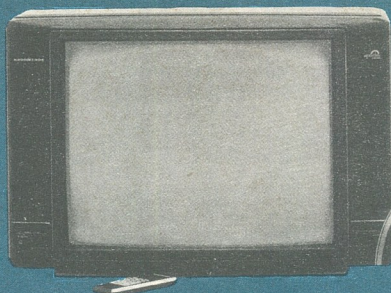
A nagy képernyős, sztereo rendszereknél az osztrákok már egyértelműbben voksolnak, itt a Grundig, Philips, Finnlux, Siemens és más európai gyártók magas komfortfokozatú, tetszetős kivitelű készülékei mellett – a Sony kivételével – még a japánok is háttérbe szorulnak. A kereskedők az árakat is a magasabb igényekhez szabják, és a komfortfokozattól függően 10000–18000 schillinget is érnek meg egy-egy készülékért.

Táblázatunkból végül kibön-gészíthetik, hogy osztrák szomszédaink milyen képcsőmértetű televíziót vásárolnak legszívesebben. (Az átlagárakat kifejezetten igényes és magas komfortfokozatú készülékek árából képeztük.)

Bivalybőr televízió

Az ötlet nem teljesen új, de mindenképpen tetszetős; a NORDMENDE cég indiai vizibivaly bőrébe öltözteti az igényesebb vásárlóinak szánt nagy képernyős tévékészülékét. Arról nem szól a fáma, hogy a cég miért a vizibivalyt érezte termékéhez közelállóknak, így csak találgatni tudunk; a NORDMENDE talán a vízhatlan tévével kísérletezik?

A tetszetős kávémelegedést hazai tévégyártóinknak is ajánlhatjuk, természetesen különböző igényű, foglalkozási és pénztárcájú fogyasztóinknak. Lakótelepi lakásokban például a mel-lékélységekből található szürke linóleumpadióhoz igen jól il-lik az afrikai ríncérozás amúgy is strapabíró, kiváló szigetelőké-pességű bőre. (Figyelem! Az egyszerű lehérréjű fajtát nem meg-felelő!) Vágóhidak ipari tévéjé-hez az egyszerű marhabort j-vasvoljuk.

A NORDMENDE Spectra 820-as típusa azonban nemcsak megjelenésében nyújt kimagasló teljesítményt, szolgáltatásai alapján is a csúcskészülékek közé tartozik. A digitális készülékbe 70 cm-es Black Matrix, szu-perarkított képcsövet építettek. A fejhallgató-csatlakozással

nem kell sokat bibelődni; az ugyanis vezeték nélküli.

A készülék kimenő hangteljesítménye 2 x 30 watt, beépített videotext, szatellit-tuner, kábel-tuner, közvetlen csatornaválasztási lehetőség, valamint a multiforma teszt a rendszert még komfortosabbá.

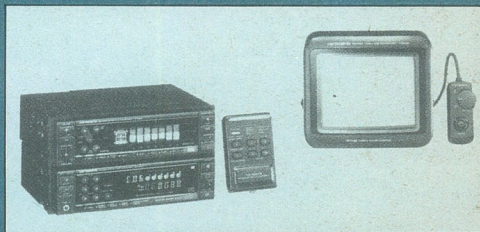
Nem csak autórádió, autóvideo is!

A PIONEER cég autóba szerelhető audio-video rendszereket kínál ez év elejétől vastagabb pénztárcájú veivőnek.

A CARROZZERIA márkanév alatt megjelentetett, különböző kivitelű és formájú termékeket valószínűleg csak a legelegán-sabb luxusautókba építik be. Az egyik csúcskészülékbe 15 cm-es, színes képcsövet építettek, mely állókép-memóriával is rendelkezik és természetesen szá-mítógép is csatlakoztatható hoz-zá. A biztonságos vezetés érde-kében a monitor az utasülések közé is felszerelhető, a tévé mű-ködését pedig távszabályzóval – mert ezt is adnak hozzá – a hát-úlésekről is irányítani lehet.

Az audioegység 2 x 20 W-os erősítőrést, valamint többsávos hangszínszabályzóval ellátott kazettás decket tartalmaz, illetve kijelzővezérlőt, tuner-előerősítőt CD-hez és CD-leját-szót.

Az így kialakított komplett egységért már egy kisebb autót vagy éppen egy profi hi-fi tor-nyot is vásárolni lehetne – a ké-szülék ára ugyanis 3250 dollár.

MOZAIK MOZAIK

ÜRTÉVÉ

PARSAT

ÜRTÉVÉ

JÖN AZ ASTRA MŰHOLD

és amennyiben december elején sikeresen helyezik el a Budapesttől délre az egyenlítő felé, úgy új korszak kezdődik hazánkban a televízió- és rádióműsor-ellátásban. Az ASTRA műholdon ugyanis tizenhat televízió és harminckét rádióadó fog működni és mint műsorszóró (DBS) műhold, vételéhez nem kell postai engedély. A jelenlegi ECS műholdról a SUPER, a SKY angol és az RTL plusz német nyelvű műsorok az ASTRA-ra költöznek át, de rajtuk kívül – terv szerint – még egy angol, két német, három francia (köztük a TF 1) és öt több nyelvű műsor: a CNN, ARTS, Children's, Screen Sport, MTV.

Rajtuk kívül még egy skandináv TV 3 és egy több nyelvű szórakoztató műsor is vehető lesz. Ahol a PARABOLA PARSAT védjegyű vevőin üzemeltetik a jelenlegi három csatornát, a vevőantenna új irányba állításával, a kiválasztott műsorcsatornára kedvezményes díjért átcseréljük és további berendezések szállításával tetszés szerinti műsort, ha kéri, mind a tizenhatot, szállítunk és helyezzük üzembe.

A francia ötcsatornás TDF 1 műhold már megkezdte a próbaüzemét és a jövő év elején pályára állítják a második német műsorszóró műholdat is.

A PARABOLA KSZ biztosítani akarja, hogy azok a pénzügyi akadályok, amelyek a jelenlegi tömeggyártást nehezítik, elháruljanak, ezért szövetkezeti, vállalati és lakossági részvényeseivel 1989. január 2-i alakuló közgyűlésen részvénytársaságot alapítottak, mely a

PARABOLA ELEKTROTECHNIKAI Rt.

név alatt működik.

Az Rt. keretében Kábel-tv fővállalkozó főmérnökséget hozunk létre, hogy szervezéssel-tervezéssel és pénzügyileg is segítsük az olcsó és szakszerű kábeles rendszerek létesítését.

Címünk: Budapest XIII., Kassák Lajos út 78.

Telefon: 490-791, 409-964 – Telex: 22-3425

Postai cím: 1553 Budapest, Pf. 19.

Videoberendezések javítása,
áthangolása, színes televíziók
áthangolása, valamint Hi-Fi
berendezések áthangolása és
javítása.

VIII., József krt. 38.
Tel.: 141-216.

Hazai és külföldi garanciális és
készpénzes fekete-fehér és színes
televíziók javítása,
videomagnetofonok áthangolása.

XV., Frankovics M. u. 57-63.
Tel.: 635-225

Nyugati készülékek szervize:
Video- és Hi-Fi berendezések
javítása, áthangolása.
VI., Lenin krt. 94.
Tel.: 311-129

Szervizeink
CSÜTÖRTÖKÖN 20 ÓRAIG
tartanak nyitva.

**Semmi kétség!
A Rávisz
a segítség!**

RÁVISZ

**SZOLGÁLTATÓ
KISSZÖVETKEZET**

Hungarovideo Cicciolinával

A múlt év végén újabb videokazettákkal jelentkezett a piacon a Kerszi Televideo Leányvállalat, Hungarovideo emblemmával. A cég önálló filmforgalmazási joggal rendelkezik, kazettáit szinkronizálva hozza forgalomba, körülbelül 2000 forintos egységáron. Legújabb értesüléseink szerint a következő amerikai filmekkel rukkol ki a Kerszi: Az angyalok dühe; Az erőszak ize; Punky Brewster; Kissy Fur; Kari Swenson elrablása; Karácsonyi történet; Meztelen vakáció (Cicciolina főszereplésével); Fatális tévedés; Isten hozta, Murray atya; Különleges vonat Hitlernek.

A Kerszi által kibocsátott videokazettákat Keravill-üzletekben, a Főfótt boltjaiban, könyvesboltokban és a Skála Áruházban találhatják meg a kalandos filmeket vagy a szelíd erotikát kedvelők.

INTERVIDEO- nyeremények

Karácsonyra képmagnót nyerhet – hirdette meg játékát lapunkban az INTERVIDEO Nemzetközi Film-és Video Gyártó és Forgalmazó Kft. A szelvényt 6800-an juttatták el a céghez. Közülük, december 9-én, a társaság budapesti, központi videóházában, a Lenin körút 22–24-ben, közigyező jelenlétében tartották meg a nyilvános sorsolást.

Fortuna jóvoltából a következők nyertek:

10 műsoros kazettát: Gémes István, Szeged, Rókusi krt. 36. III. 9. (Casablanca); Fekete Attila, Kecskemét, Akadémia krt. 22. IX./10. (Stardust Memories) Németh Attila, Mihályi, Petőfi u. 11. (Shining); Oláh Istvánné, Kísérőpárti, Fő u. 101. (Kék Angyal); Limpek Sándor, Balassagyarmat, Arany J. út. 7. (Jeremiah Johnson); Szabó István, Gyál, Ady E. u. 32. 2360 (Lila ákác); Jónás Mária, Csobánka, Béke út. 40. 2014 (Live and Let Die); Pénzes László, Szombathely, Stromfeld A. u. 45. (Movie Madness); Balla Zoltán, Debrecen, Szabó I. alt. tér 4. 1/5

(Last Tango in Paris) Palóczné Bacsó Olivía, Nagykörös Vági I. ltp. III. ép. II. e. 2. (Dankó Pista)

ITT színes televíziót nyert: Cserenyés Árpád, Felsőszentiván, Szt. István u. 45. 6447

A főnyeremény, egy ITT videomagnó Gruber Tamás, Budapest, Gál József u. 1–3. 1/2 em. 3. tulajdonába került.

Pluralista Video

Izgalmas vállalkozásba fogott Vitézy László filmrendező, amikor a múlt év őszen megszervezte a *Tizenkét előadás a pluralizmusról* című előadás-, vita- és videoszorozatot. A szeptembertől december végéig tartó Kossuth klubbeli estekre olyan előadókat hívott meg, akik vagy maguk is aktívan részt vállaltak a két világháború között, illetve az 1945-ös esztendő követő rövid időszakban a szociáldemokrata párt, a kisgazdapárt munkájában, vagy mint történészek, politológusok különös figyelmet szentelnek a koalíciós időszak politikai életének.

Az eseménysűrű, fordulatokban bővelkedő, sebeket feltépő és begyógyító előadások úgy váltak egy videoszorté részévé, hogy a rendező mindegyik estét videóra rögzítette. Sőt két alkalommal a technika különös jelentőségét is kapott. Két visszaemlékezés ugyanis nem Budapesten, hanem Párizsban tartotta meg előadását: Bölcseföldi Andor, a ma Svédországban élő egykori szociáldemokrata ifjúsági vezető és Fejtő Ferenc, az otthonától Franciaországot választó szociáldemokrata érzelmű író, József Attila egykori barátja úgy érezte, jobban ki tudják fejteni gondolataikat, ha azokat Párizsban mondják el. A stáb ezért rögzítette szavaikat külföldön, majd ját-

szotta le a két felvételt a Kossuth Klubban, melyeket aztán – az élő előadásokhoz hasonlóan – vita követelt.

Az esteket Jankura Péter operatőr (Huszárik Zoltán egykori munkatársa), Kovács György kameramann segítségével JVC KY-320 B típusú kamerával, BETA rendszerű SONY BVW-75P típusú berendezéssel rögzítette. E technika érdekessége, hogy a felvétellel egy időben egy időköddal ellátott VHS-szalag is megörizte az eseményeket, így a rendező elvileg már az est befejezését követően, saját otthonában megtekintette az utómunkálatokat, az időköz segítségével másodpercre pontosan kijelölhette a szükséges és elhagyható részeket.

Az igazi utómunkálatok azonban az előadászorté befejeztével kezdődtek. A metál BETA szalagról részben egy colra montírozták a hasznos anyagot, részben átirták filmre, s e munkakópia segítségével állt össze ezekre a napokra a mozibka szánt, kétórás dokumentumfilm. Az egy colon lévő anyag pedig egyben video-masternek is tekinthető, melyről könnyűszerrel sokszorosíthatók külön-külön is a tizenkétórás másfél órában összefoglaló előadások, viták.

A Dialóg Filmstudió Vállalat egészénél készült munka gaz-

dasági háttéréről Hollósi G. Zsuzsa gyártásvezető csupán annyit hajlandó elárulni, hogy a dokumentumfilm költsége egy átlagos játékfilmhez képest jóval alacsonyabb, de a stáb a szükséges forgatási költségek ellenére sem alkudott meg a minőség rovására. Ezért rögzítették az anyagot metál kazettára, s bérleték a Globál Kft.-től a profi berendezéseket a hétfői előadásnapokra. Jankura Péter és Kovács György becslése szerint, ha a tizenkétórás három-négy órányi anyagot nem videóra, hanem filmre rögzítették volna, így csaknem 180 ezer méterre lett volna szükség, két játkétfilmstúdió teljes évi nyersanyagmennyiségére. Nem beszélve arról, hogy az előadások tízpercenként meg kellett volna szakítani a filmfelvevő gép korlátai miatt.

Hogy mi lesz a sorsa a dokumentumfilmnek, az előadások felvételeinek, az már nem az alkotók, a gyártók dolga. Vitézy László mindenesetre bízik abban, hogy a kétórás dokumentumfilm eljut minden érdeklődőhöz, s lehetőség lesz arra is, hogy az estek felvétele VHS videokazettán eljusson minden klubba, iskolába, főiskolára is egyetemre; mindenhova, ahol igény van múltunk alaposabb megismerésére.

Falus Tamás

Örökség

Elkészült az UNESCO világörökség-listáján is szereplő budai várnegyed bemutató 15 perces videokassza. A 800 ezer forintba kerülő mű költségeinek 70 százalékát az I. kerületi tanács, 30 százalékát pedig az alkotó Magyar Szinkron- és Video Vállalat fedezte. Az elsősorban turistáknak szánt műsoros kazetta ára körülbelül 1000 forint, illetve 30 dollár lesz. Először szállodákban kezdik meg az értékesítést, amelyre idegenforgalmi és kereskedelmi vállalatok is vállalkoznak majd. A tulajdonosok bíznak abban, hogy az előadások mellett növelheti a bevételt a külföldi kiállításokon, szállodákban szervezett vetítések díja is. A videóhoz már készült a negyed épületeit, műemlékeit részletesebben bemutató könyv is.

Bővül a MOKÉP műsorokszettválasztéka. A polcokon egymás mellett sorakoznak az akciófilmek, a sci-fi-k, a bűnügyi és kalandfilmek, de szép számmal akadnak ifjúsági, rajz- és mesefilmek, irodalmi művek feldolgozásai, valamint klasszikus filmalkotások is.

Néhány sorban beszámolunk a bemutatásra váró műsorokról. A magyar filmek közül a filmvászonról már ismertté vált *Elvarázolt dollár*, *Gyermekrablás* és a *Palánk utcában*, *Miss Arizona* és a *Nagy generáció* is látható majd videón.

A szocialista országokból beszerzett műsorok közül minden bizonnyal népszerű lesz a *Lolka* és *Bolka* lengyel rajzfilmsorozat két új darabja.

A tervezett megjelenés alapján az olasz műsorok választéka tünik a leggazdagabbnak. A nálunk oly népszerű Bud Spencer-filmek mellett Bertolucci-tól *Az utolsó császár*, Fellini-től az *Édes élet* és Visconti-tól a *Rocco és fiúverei*.

Továbbra sem hiányoznak a kínálattól hongkongi karate- és kung-fu-produkciók. A gyerekeknek szánt mese- és rajzfilmek arzenálját japán alkotások gazdagítják (Csizmás kandúr, 12 hónap, Vad hattűyk, Kis beahély).

Izeltöltő lime néhány a már kölcsönözhető filmekből:

Fehér Agyar visszatér (Challenge to White Fang). Színes, feliratos, olasz kalandfilm. R.: Lucio Fulci. Fsz.: (The Nero, Virna Lisi. *Tuti dolog* (France Suro Thing). Színes, szinkronizált, amerikai ifjú-

SIKERLISTA

A MOKÉP VIDEOTÉKA legsikeresebb filmjei

Erőszakos rendőrök (olasz bűnügyi film). R.: Michele Massimo Tarantini
Ébredés (angol kalandfilm). R.: Mike Newel
Conan, a barbár (amerikai kalandfilm). R.: John Milius
Gyulladáspont (amerikai kalandfilm). R.: Bill Tannen
Piedone Afrikában (olasz kalandfilm). R.: Steno
Asterix 12 próbája (francia rajzfilm). R.: Albert Uderzo-René Goscinny
Kegyetlen utca (amerikai bűnügyi film). R.: Danny Steimann
Dzsangó (olasz-spanyol kalandfilm). R.: Sergio Corbucci
Halálos kettős (hongkongi akciófilm). R.: Chang Cheh
Rendőrsztori (hongkongi akciófilm). R.: Jackie Chan
Meztelen ököl (amerikai akciófilm). R.: Cirion Santiago
Az istenek a fejükre estek (botswanai vígjáték). R.: Jamie Uys
Tűz van, babám! (cseh-olasz filmszatíra). R.: Milos Forman
Fehér telefonok (olasz filmvígjáték). R.: Steve Carver
Dűne (angol sci-fi). R.: David Lynch
Csillaghajó-invázió (amerikai sci-fi). R.: Ed Hunt
Hugó, a viziló (magyar-amerikai rajz mesefilm). R.: Bill Feigenbaum-Gémes József
Az utolsó számlát te fizeted! (olasz-NSZK western). R.: Giorgio Stegani.
Infraember (hongkongi sci-fi). R.: Hua Shan
Éjfélkor indul újtára a gyönyör (olasz filmvígjáték). R.: Marcello Fondato

Teleműsor

Mi is tanuljuk a piacot és egyre inkább megértjük, hogy a vidámság, a könnyűzene és a gyermekműsorok a legkelendőbbek – fogalmazott Sándor György kiadóvezető a Televideo legutóbbi sajtótájékoztatóján. A műsorokszettválasztékok, vásárlók jelenleg körülbelül félmillió cím közül válogathatnak a Televideo kínálatából, melyből eddig

55 ezer kelt el a kiadó működésének három esztendeje alatt.

Amikor a Magyar Televízió kebelén belül, de önálló gazdálkodó egységként 1985 júniusában megalakult a videovállalkozás, az elsődleges cél a televízió archívumának igényes feldolgozása, az értékes művek, összeállítások videóra írása és újra felledezése, felfedeztetése volt. Má-

ra azonban – részben a versenyhelyzet, részben az igények felismerése és a piac követése miatt – a Televideo a minőségű változás időszakát éli. Az archívum ugyan nincs még kimerülően, ám az egykori televíziós műsorok és az azokból készült válogatások mellett a kiadó aktívabban kíván élni a nemzetközi jogdíjvásárlási lehetőséggel, s külföldi filmekkel is meg akar jelenni azon a honi piacon, ahol már legalább félmillió videokészülék falja a kazettákat.

A kiadó francia krimikkel kezdte a választékbővítést, s anyagi lehe-

tőségei függvényében igyekszik növelni kínálatát. A Televideo eddigi bevételit beruházásaira használta fel: sokszorosító üzemet épített, üzletet vásárolt a fővárosban, a Lenin körút 30-ban, s Budán, az Alagút utca 4. szám alatt (az egykori Coordinat videóteka helyén) új boltot nyitott. Működésének második évében már ötmillió forint tiszta nyereséget fizetett be a televízió nagy pénztárcájába, viszonyásul az archívum használatért.

Néhány hét óta kölcsönözhető a francia krimik közül a *Succubus*, a

sági vígjáték. R.: Rob Reiner. Zene: Tom Scott.

Csútr (L'effronté). Színes, szinkronizált, francia vígjáték. R.: Claude Miller. Fsz.: Charlotte Gainsbourg.

Öld meg a Sógunt! Színes, szinkronizált, japán kalandfilm. R.: Szuzuki Moribuni.

Ezüst rejtélye (Silver Bears). Szi-

nes, feliratos, angol kalandfilm. R.: Ivan Passer. Fsz.: Michael Caine, Sybill Shepherd. *Titánia, Titánia, avagy a dublőrök éjszakája*. Színes magyar szatíra. R.: Bacsó Péter. Fsz.: Bodrogi Gyula, Udvaros Dorottya.

Zenés filmek: *Black Uhuru, David Essex, Gary Newmann.*

Video-vétségek

Az elmúlt időszakban már nem egy olyan eljárás zajlott le, amelyekben videóval, műsoros kazettákkal elkövetett szabálysértés, vétség miatt kellett a rendőrhatalóságnak vagy a bíróságnak ítéletet alkotnia. Azért, hogy tájékozatlansága miatt egyetlen olvasónk se kerülhessen kellemetlen helyzetbe, az alábbiakban csokorba gyűjtöttünk néhány hasznos tudnivalót.

A videokazettákkal elkövethető szabályszegésnek alapvetően két csoportját különböztetjük meg.

Az első csoportba a szabálytalan videovelések tartoznak, vagyis azok az esetek, amikor nyilvános helyeken olyan videoműveket vetítenek, amelyeknek a magyarországi bemutatási joga nincs. Ez enyhébb esetekben sajtórendészeti szabálysértés és szerzői művek jogosulatlan használatá (szintén szabálysértés), súlyosabb esetekben azonban már sajtórendészeti vétség, Szabálysértési ügyekben a rendőrhatalóság, vétség esetén pedig a büntetőbírói jogosulatlan eljárni. (Elméletileg előfordulhat, hogy csak a szerzői művek jogosulatlan használatát állapítják meg, ilyenkor a tanácsai szabálysértési hatóság dönt a szankciónál.)

A kiszabott büntetés általában pénzbírság, emellett súlyosabb az elkövetés eszközül használt videokazetták elkobozása. A jogszabályok értelmében szabálysértés esetén a kazetták elkobozhatók, míg vétség esetén kötelező az elkobozás.

A visszaélések másik csoportjába az illegális kazettakereskedelem tartozik, amikor is az arra nem jogosult személy videokazettákat feketén sokszorosít és árul. Ez a Büntető Törvénykönyv 299. §-a szerint üzérkedés bűncselekménye. Súlyosabban minősíti a cselekményt az a körülmény, ha az üzérkedést üzletszerűen követik el (vagyis az elkövető hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik), vagy ha az elkövetés jelentős mennyiségű vagy értékű (200 ezer forintot meghaladó) áru

történik. Ugyanígy minősítő körülmény a bünszövetségben (legáltalában ketten, szervezeten), devizagazdálkodás megsértésével, csempészettel vagy vámmorgazdasággal összefüggésben, vagy gazdálkodó szervezet szabályszerű működésével álcázva történő elkövetés.

Ilyen ügyekben a bíróságok illetékesek eljárni, és akár szabadságvesztés büntetés is kiszabható. Tavaly egy konkrét ügyben fellegúszott börtönbüntetés kiszabására már sor került, de itt is a jelentős vagyoni hátránnyal járó eldobzás mellék-büntetés jelentette (jelent) az igazi szankciót. E mellék-büntetés alkalmazása kötelező.

A magyar joggyakorlatban emellett elkobzás alá eshetnek azok a videokazetták is, amelyeket ugyan jogellenesen nem forgalmaztak, de tartalmuk miatt illegálisan hozták be az országba, tehát tartásuk önmagában jogellenes. Ide tartoznak például a rendszerünket támadó vagy a baráti országokat sértő – következőképpen alkotmányellenes – művek. Jelenleg az ilyen kazetták elkobozása – egy iránymutató 1986-os állásfoglalás szerint – akkor sem mellőzhető, ha büntető- vagy szabálysértési eljárás senki ellen sem indult.

Kiss Zoltán

női démon, valamint *A fogadóház* – mindkettő feliratos –, a *Véletlen halál megbízásból* *A férfi, akinek négy neve volt* és az *Átverés* – melyek szinkronizáltak.

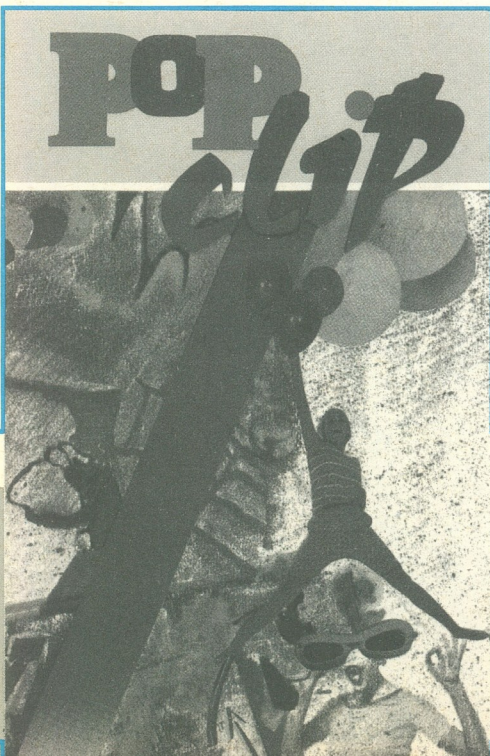
Két férfi az ágy alatt – ez már komédia (kazettán) Hernádi Judit-tal, Voith Agival, Tahí Tóth Lászlóval, Benedek Miklóssal a főszerepben; a szerző Dosztojevskij. *A Telekomédia* című szórakoztató összeállítás is újdonság, melyben Gálvölgyi János, Bodrogi Gyula, Mikó István játsszák a főszerepeket. *A Kőlcsonlakás* kabaré Kabos Lászlóval, Bodrogi Gyulával, Tá-

bori Nórával, Kállai Ilonával, Csaila Zsuzsával.

A *Pop-klip* címet viseli a legújabb hazai popzenei összeállítás, melyben huszonhárom szám látható-hallható. Többek között az Exotic, a Step, a Dolly Roll, Zorán, a Neoton Família és a Popválogatóta a Jelszó: Love Demjén-szereménnyel.

Gyermekeknek szól a *Leopold* mesesorozat, A *csodálatos papucs* báb- és rajzfilm-összeállítás és az *Akarsz-e bohóc lenni?* bohóc-történet és bohócskola.

F. T.

Egy videofolyóirat legújja

Híd a médiaszigetek között – Az információs memória körforgása – Hálózat művészek és katalógus számára – Értelmező szótár a vizuális kultúrához & hangzáscsodák – Ilyen és ehhez hasonló impresszív meghatározások próbálják eligazítani azt az érdeklődőt, aki belelapoz az Infermental programfüzetébe. Hogy meglehetősen újszerű képződménnyel találkozik, valószínűleg már az első pillanatban nyilvánvaló lesz számára, pedig az ötlet kézenfekvő: a folyóiratok analógiájára nemzetközi antológiákat szerkesztési különböző kísérleti videókból.

*

Az ötlet még 1980 táján született meg Bódy Gábor fejében, amit a filmrendező halála után felesége, Bódy Vera „gondozott” tovább. Az első nemzetközi magazint, amit nem papíron, hanem videokazettán terjesztenek, évente egyszer vagy kétszer adták ki, mindig más várost (és kultúrkört) választva székhelyül és a válogatás inspirációjául. Természetesen minden számat más szerkesztők állítanak össze, ugyanakkor munkájukban mindig részt vesz valaki a korábbi szám szerkesztői közül is.

Az Infermental kiadványai mindig nemzetköziek: a 3-4 fős szerkesztőség körülbelül 400, a világ minden tájáról érkezett film- és videomunkából választja ki azt a 60-at, amelyet újszerűségük, kísérleti jellegük vagy mondandójuk miatt méltónak ítélnék arra, hogy az adott évet reprezentálják. A filmeket úgy válogatják össze, hogy egymásutániságukkal valamilyen közös irányt, filozófiát jehezzenek ki – tehát antológiákról van szó, egy új audiovizuális enciklopédia megszerkesztéséről.

A különböző folyóiratszámok mellé ragasztott városnevek nem azt jelentik, hogy a gyűjteményben szereplő munkák kizárólag onnan származnak; mindössze annyit jeleznek, hogy a szerkesztés melyik ország vagy város sajátosságait viseli magán, hiszen az ottani művészek alig valamivel (mondjuk öt helyett tíz százaléknyival) nagyobb arányban szerepelnek az adott programban. Mindemellett a szerkesztőségek általában megpróbálják bevonnai a helyi szubkultúrát is.

Az Infermentallal kapcsolatban igen fontos megemlíteni, hogy üzleti szempontjai nincsenek. Változatlanul nem profitérdekeket (értsd: nem is kommersziális) művészeti fórum, fő feladatának elsősorban az újszerű videoprodukciók megjelenítését tartja, ennek érdekében fesztiválok, művészeti klubok „bérlik ki”.

*

E vizuális folyóirat a nyolc év alatt éppen nyolc számat (és egy különkiadást) mondhat magáénak, bár

ez nem jelenti azt, hogy minden évre egy összeállítás esett volna. Az első, a berlini szám például 1981–82-ben született, amit 1983-ban követteit a hamburgi, majd a budapesti, de közben Lyonban elkészült a négyes száma is. Ezután jött 1986-ban az Infermental V Rotterdamból, aztán a hatos vancouveri, és tavaly egyszerre állították össze a buffalói és tokiói számot.

A Berlinben készült nyitószámot még Bódy Gábor szerkesztette Astrid Heibachhal és Hámos Gusztávval, ebben mindössze nyolc ország alkotói szerepeltek, a következőkbe viszont már 15 ország 77 filmjét válogatták be. (Az Infermental címjegyzékében jelenleg több mint 500 videóművész vagy közösség neve szerepel, s a nyolc szám 32 ország 1200 alkotóját foglalkoztatta.)

Egy-egy összeállítás három-négy videokazettát is megtölt, hiszen a legrövidebbek is legalább négyórásak, a leghosszabb lyoni pedig hétórányrá nyúlt. Így aztán egyáltalán nem véletlen, hogy a videofolyóirat címeinek tagolják, amelyek az anyag főbb csomópontjait hivatottak jelezni. Mivel a különböző folyóiratszámok nem jelentenek tematikus elkülönülést, talán nem árt megismerni, milyen kategóriák szerint csoportosították az eddigi nyolcat.

Az első mint motívum; Massz-média-analízis; Művészet, nyilatkozatok; Új narratív idő- és tértagolás az emberi mozgás által; Hangkísérletek (Infermental I, Berlin).

Stresszterápia; Hősök és gnosztikusok; Modern élet; Ami én vagyok; Szolgáltatások; Rituális mechanika (Infermental II, Hamburg).

Új klausztrófia; Hard- és szoftver; Jön-Jön!; Báb; Metszés; Excentrikusság; Életérzés; Személyiségek; Tangó és hasonló (Infermental III, Budapest).

Etnovilág; Etnonyugat; Logikus érzelmek; Nárcizmus; Médiamisztika; Szimulációk; Társadalom (Infermental IV, Lyon).

A hős; Vágy; Narratív video; Elektronikus kép; Hang (Infermental V, Rotterdam).

Szatelitkontroll; Költői gazdagság; Telepatikus zene; Mixológia; Kultúrák szerkesztés televízió (Infermental VI, Vancouver).

Középek; Dekolonizált média; Szexualitás vagy nem; Epidémia; Képdialektusok (Infermental VII, Buffalo).

Istenek alkonya; Az infománia öt figyelmeztető jele; A Limbó órája; Konzervált nevelés; A hírközlés árnyai (Infermental VIII, Tokió).

*

Így érkezünk el az utolsó folyóiratszámhoz, amit Bódy Vera, az Infermental főkoordinátora és Keiko Sei, e szám egyik szer-

kesztője mutatott be Budapesten, az Almássy téri Szabadidőközpontban. Az órási program egy lassan kibontakozó mozifilmből is elég lett volna a nézőnek, hát még a 71 videoköltés-

ből összeállított (video)információzónából!

Aki eljött a magyarországi premierre, talán megérezte valamit abból a felemáságból, ami a házi videón túl videóaszt öve-

...abb száma

zi nálunk. Az Infermental ugyanis sehol sem kölcsonözhető, így ezt a teljesen otthoni „fogyasztásra” szánt programot úgy néztük végig, mint egy moziban – a visszabeszélést (ismétlés, lassítás, szelektálás, kikapcsolás) minden lehetőségétől megfosztva. Mint ha egy 1000 oldalas novellás-kötetet kellene egyvágatásban, sietve végigolvasni.

Nem csoda hát, ha a vélhetőleg elszánt kis számú közönséget is alaposan próbára tette ez a közpühatag. Lehetetlen volt azonos intenzitással végignézni és érzékelni mindent, ezért én is csak a program mozaikok ismertetésére vállalkoztam.

Az első rész (*Istenek alkonya*) cimanimációjában Godzilla tűnik fel, a romboló dino-szaurus, ami az első olyan főbb filmfigura volt, amivel Japán az egész világ figyelmét felkelthette. Az animáció Macintosh Plus számítógéppel készült, majd következtek az

első filmek, Ute Aurandé például (az izlandi Marguerita Albrechtel együtt készítette), aki az Infermental megalakulása óta tagja a nemzetközi alkotóközösségnek. Godzilla hol a gyarmatosított képi kultúra szimbólumaként, hol mozgástrükkök vagy az origami figurájaként tűnt fel, hol pedig csak táncolt, ahogy a Komputer diktálta neki James Bond filmjében.

Az infománia öt figyelmeztető jelében a televízióval találtuk szemben magunkat, és az elsőként nekünk szegezett kérdés rögtön sejtetni engedti, többek között a manipulációról, manipulálásunkról lesz szó: *Média-ádagját megkapta mára? Hány tévéelvonási szimpotómat tud felismerni?* A Londonban élő Janusz Szczerék filmjének már a címe üzent: *S.L.A.B.*, azaz Új, Hallgasd? Szívd Magadba. Vársárolj, a japán Yoshikate Shimanó Tévédramája pedig egy kielégítetlen étvágyú tévékészüléket mutatott be, ami a rendetlen-ségtől zsúfolt szobájában szép

lassan elnyelt mindent, ruhát, bútort, bármit, mígnem teljesen egyedül maradt műsorával.

Természetesen bármiféle tartalomjegyzéket adok is, az csak esetleges lehet, hiszen mindaz és az ellenkezője éppúgy megtalálható a filmekben. Talán a szerkesztők is úgy számoltak, hogy ekkorra már csökkenteni kell az adott egységre jutó információzást, és talán ezért kerültek a harmadik részbe „pihentetőbb” – bár kísérletező esetlegességgel – narratív filmek is, mint például Larry Lack *Sheilája*. Ezután következett az első magyar film, Medvigy Gábor *Alles kilaarja*, hogy később Monty Cantain, a Kanadában élő és lemezeket kiadó Kántor Péter is felbukkanjon egy videoklippel (?).

Talán ezekben a kronologikus történetekkel rendelkező filmekben válik igazán szembetűnővé az experimentális videók keresetlenségét. Hogy a kamera Hollywoodon nevelődött reflexink számára kissé esetlenül, hosszasan szemlélődik a történettől körülveve, érezhető: a videózás már valóban kezd kialakítani valamiféle nemzetközi nyelvet, hiszen a beszélt nyelv másodlagos benne, így eltűnnek a nemzeti különbségek, és a

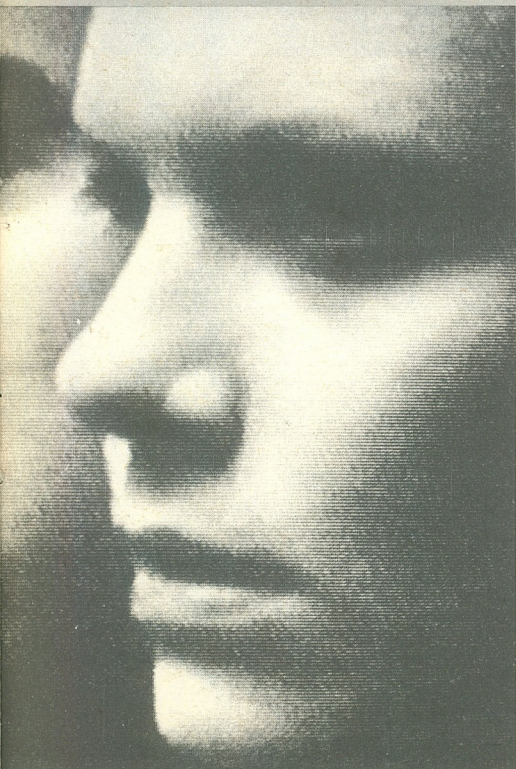
rossz kinematográfiai fogalmak is feloldódnak ebben az újfajta rögzítő jelenlétében.

Mivel az Infermental VIII Tokióban készült, nézője akaratlanul is figyelte a japán filmeket. A sors fintora, hogy éppen annak az adatait nem tudtam felfigyelni, amelyek a legmélyebb nyomot hagyták bennem. Az éjszakai, a világítás miatt éles kontúrokkal teli kerthöz hol egy gyümölcsfák között bolyongó lányt láthattunk, hol egy félmeztelen férfit, aki könyörtelen ritmust vert hatalmas bodojain – ez adta a film zenéjét és lüktetését is. Mélyről fakadó erő, lágyág és keménység, különös misztika – számomra ebben volt a legtöbb abból, amit Japánról híszek.

A következő, a kilences szám ez idő tájt készült el Bécsben. Bemutatója a nyugat-berlini filmfesztiválon zajlott le.

Torma Tamás

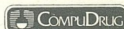
Az Infermentallal kapcsolatban bármilyen információt a Balázs Béla Stúdió ad. Cím: BBS 1026 Budapest, Pasaréti út 112.

Nemcsak a kényes ügyeket kell lezárni...

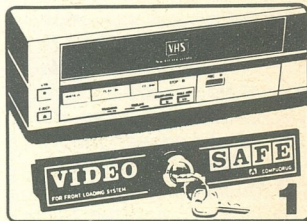

Biztonsági zár képmagnóhoz
Gyártja:

Vevőszolgálat:
428-950

Minden, forgalomban lévő, VHS-rendszerű videomagnó kazettabeadó ablakának lezárására alkalmas • Megakadályozza a képmagnó illetéktelen használatát • Kizárható a gyermekek nemkívánatos videószelvény • Csökkenti a lopásveszélyt

...olykor a videót is!

Böngésző

E havi Böngészőnkben az NSZK Video magazinból átvett táblázatunkkal elsősorban a kamkorderek, a televíziók, illetve a kazetták iránt érdeklődőknek próbálunk új információkat nyújtani.

A ranglistákat olvasgatva szembetűnő, hogy a kamkorderek között töretlenül őrzi vezető pozícióját a Sony CCD-V90-es és a Fuji M600-as típusa, maga mögé utasítva a legújabb Panasonic és Blaupunkt S-VHS gépeket.

A részletesebb értékelést figyelembe véve azonban kiderül, hogy az S-VHS jobb képminősége, de gyengébb hangja egyaránt szerepet játszott a végső rangsor megállapításában.

Feltűnő még a Jumbó tv-k (lásd Videovilág rovatunkat) bővülő kínálata, bár magas áruk még jó darabig gondolkodásra késztetheti a lehetséges vásárlókat.

A videokazetták között a TDK típusok szinte minden osztályban az élbolyban „futnak” és ezt a tényt a hazai szakértők tapasztalatai is alátámasztják.

Az értékelés pontrendszere továbbra is változatlan, de új olvasóink kedvéért mégis közöljük a „megfejtést”.

A kamkorderek elérhető maximális pontszáma 100.

Ezen belül 40 pontot kaphatnak a képminőségre, 20-at a hangra, 30-at a szolgáltatásokra, és 10-et a felszereltségre.

A kazettesztnél azonban ez utóbbi, mármint a felszereltség helyett a drop-out jellemzőket veszik figyelembe, maximum 10 ponttal.

KAMKORDEREK

Helyezés	Típus	Rendszer	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Sony CCD-V200 Pro	Video-8	4500	33	16	24	10	85	nagyon jó
2	Sony CCD-V90	Video-8	4000	33	15	23	9	80	nagyon jó
2	Fuji M600	Video-8	4000	33	15	23	9	80	nagyon jó
4	Panasonic NV-MS1	S-VHS	4500	37	12	20	9	78	nagyon jó
4	Blaupunkt CR-2000S	S-VHS	4500	37	12	20	9	78	nagyon jó
6	Canon E-708	Video-8	4000	32	12	20	9	76	nagyon jó
6	Loewe Profi-810	Video-8	3500	32	14	22	8	76	nagyon jó
8	Bauer VCC 826	Video-8	3900	33	12	21	9	75	nagyon jó
8	Metz 9629	Video-8	400	33	12	21	9	75	nagyon jó
8	Loewe Profi 800	Video-8	3500	32	14	22	7	75	nagyon jó
12	Blaupunkt CR-8000	Video-8	3500	32	12	22	8	74	jó
13	Nikon VN-810	Video-8	4000	32	12	22	8	74	jó
14	Canon E-70	Video-8	3000	30	13	23	7	73	jó
14	ITT VM-C3888	VHS-C	3500	32	11	22	8	73	jó
14	Kyocera KD-3010	Video-8	3500	31	13	22	7	73	jó
14	Minolta 8100	Video-8	3500	31	13	22	7	73	jó
14	Nordmende CV-2201	VHS-C	3500	32	11	22	8	73	jó
14	Pentax PV-C-850	Video-8	3500	31	13	22	7	73	jó
14	Philips 6840	VHS-C	3500	32	11	22	8	73	jó
14	Saba VM-6996	VHS-C	3500	32	11	22	8	73	jó
23	Bauer VCC-616	VHS-C	3800	32	11	21	8	72	jó
23	Blaupunkt CR-1800	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Bauer VCC 526	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Blaupunkt CR-5000	VHS-C	3600	32	11	21	9	72	jó
23	Grundig VS-170	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Grundig VS-C60	VHS-C	3600	32	11	21	8	72	jó
23	Metz 9625	VHS-C	3600	32	11	21	8	72	jó
23	Panasonic NV-M7	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó
23	Philips VKR 6850	VHS	3700	32	11	20	9	72	jó

TV-KÉSZÜLÉKEK

80 cm átmérővel

Helyezés	Típus	Képméret	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Siemens FS 948	77	4200	31	12	7	72	jó	
2	Grundig M82-495/9	77	4300	31	11	21	7	70	jó
2	Grundig MM82/395	77	4000	31	11	21	7	70	jó
4	ITT 3988	77	4500	27	14	21	7	69	jó
4	Loewe Art 32	77	4500	27	14	21	7	69	jó
6	Panasonic TX 3370	76	5000	27	13	18	7	65	jó

70 cm átmérővel

Helyezés	Típus	Képméret	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Felszereltség	Összesen	A magazin minősítése
1	Siemens FS-940	67	3200	36	14	22	8	80	nagyon jó
2	Grundig M70-100HDQ	67	3200	35	14	22	8	79	jó
3	Philips 27 CE 4699	67	400	34	14	21	7	76	jó
4	Telefunken P590SV	68, mnb.5	2700	32	14	22	7	75	jó
4	Nordmende Prestige 72	68, mnb.5	3100	31	15	22	7	75	jó
6	Saba T 7280 VT	68,5	2800	31	14	22	7	74	jó
7	Metz 7749 VT	67	2500	30	14	21	7	72	jó
7	Grundig M 70/390	67	2800	30	14	21	7	72	jó
7	Philips 7791 VT	67	3000	30	14	21	7	72	jó
10	Grundig M 70/390	67	2100	30	12	22	7	71	jó
10	Loewe Art T 28	67	2600	29	14	21	7	71	jó
12	Telefunken A 540 S	67	2100	30	12	21	7	70	jó
14	Loewe Studio S 28	67	2400	28	12	22	7	69	jó
15	Panasonic TX-C88	67	2200	30	12	19	7	68	jó
16	Schneider SCV 7100	67	2000	26	10	25	6	67	jó
16	Nordmende 8208 VT	67	2200	28	10	22	7	67	jó
16	Saba T70 UB3VT	67	2200	28	10	22	7	67	jó
19	ITT 3858 PS-VT	67	2050	26	11	22	6	65	jó
19	Siemens FV 936	67	2400	26	11	22	6	65	jó
21	Sony KV-27 XSD	64,5	2230	30	8	18	6	62	megfelelő
21	Philips 4592	67	2250	26	10	20	6	62	megfelelő
23	Blaupunkt IS 7047	67	2200	26	7	22	6	61	megfelelő
23	Metz 7639	67	2500	27	12	17	5	61	megfelelő
25	Neckermann Nr.8732/966	67	1900	27	11	16	6	59	megfelelő
26	Orion 7000V	67	1700	26	8	18	6	58	megfelelő
27	Hitachi CPT-2868	67	1850	28	11	15	5	57	megfelelő

63 cm átmérővel

1	Metz FST 7744	59,5	2000	31	13	21	6	71	jó
2	Blaupunkt MS 63-78	59,5	2200	29	13	22	6	70	jó
2	Grundig M 63-475/9	59,5	2150	29	13	21	7	70	jó
4	Siemens FS 928-3	59,5	1900	29	13	21	6	69	jó
5	Seico 25 SS 497	59,5	2400	26	14	21	7	69	jó
6	ITT 3598 HIFI	59,5	2100	27	7	22	7	65	jó
7	Philips 7571	59,5	2300	30	6	20	7	63	megfelelő
8	Toshiba 258-17D	59,5	1800	26	10	19	7	61	megfelelő

40 cm átmérővel

1	Telefunken A 150S	36	1300	28	12	21	7	69	jó
1	Loewe Pro M15	34,5	1150	28	9	24	7	68	jó
3	Sony KV-1442EC	34	1150	30	8	21	7	66	jó
3	Blaupunkt PM 40-48	38	1000	28	9	22	7	66	jó
3	Grundig P40-345	36	1000	28	9	22	7	66	jó
6	Toshiba 150-F6D	36	1000	28	9	22	6	65	jó
7	Graetz 4126	34	850	28	9	17	7	61	megfelelő
7	ITT 3126	34	850	28	9	17	7	61	megfelelő
9	Sanyo CEP 1505KV	36	1200	26	5	12	6	48	megfelelő

VHS-HIFI ÉS PRO KAZETTÁK

Helyezés	Típus	Hossz	Ár nyugatnémet márkában	Kép	Hang	Drop out	Felzárkóztatás	Összesen	A magazin minősítése
1	Panasonic S-VHS	SE-180	34	38	18	30	9	95	nagyon jó
2	Scotch S-VHS	SE-180	36	38	18	30	7	93	nagyon jó
3	TDK HDX-Pro	E-180	29	36	18	29	9	92	nagyon jó
4	Maxel RX Pro	E-180	29	35	17	29	10	91	nagyon jó
5	Fuji SXG Pro	E-180	27	37	16	29	7	89	nagyon jó
6	Fuji SHG HIFI	E-180	16	32	16	28	9	85	nagyon jó
6	JVC Super Pro	E-180	20	35	16	27	7	85	nagyon jó

VHS STANDARD KAZETTÁK

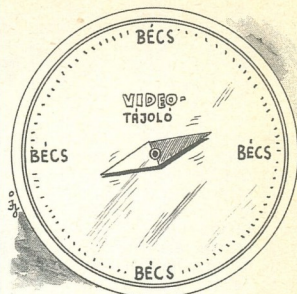
1	Philips Quality Grade	E-180	11	30	17	26	9	82	nagyon jó
2	Agfa High Color	E-180	12	28	17	26	9	80	nagyon jó
2	Scotch EG Plus	E-180	11	28	17	26	9	80	nagyon jó
4	Konica Super SR	E-180	10	28	16	23	9	76	jó
5	TDK HS	E-180	11	27	16	23	9	75	jó
6	Fuji HQ	E-180	11	30	15	20	7	72	jó
7	BASF Chromd. EQ	E-180	10	28	14	24	6	72	jó
8	Sony	E-180	12	26	15	21	8	70	jó
9	Maxell EX	E-180	10	26	16	18	9	69	jó
9	PDM Standard HG	E-180	10	25	15	24	5	69	jó
9	Raks Techroma	E-180	9	25	16	20	8	69	jó
9	SKC PG	E-180	8	24	15	23	7	69	jó

HIGH GRADE KAZETTÁK

1	TDK New EHG	E-180	13	35	18	29	8	90	nagyon jó
2	Fuji SHG	E-180	13	34	16	29	9	88	nagyon jó
3	JVC SHG	E-180	14	34	17	28	6	85	nagyon jó
4	Sony HG	E-180	15	33	15	26	9	83	nagyon jó
5	Agfa HG	E-180	15	29	16	27	8	80	nagyon jó
5	Magna HG	E-180	9	29	16	26	9	80	nagyon jó
7	Maxell HGX	E-180	12	28	16	25	8	77	jó
7	Philips SHG	E-180	13	28	16	24	9	77	jó
9	Panasonic SHG	E-180	14	29	16	22	8	75	jó
9	Raks HG	E-180	11	28	16	23	8	75	jó

VHS KAZETTÁK 210 PERCTŐL 240 PERCIG

1	TDK Extra High Grade	E-240	18	32	13	26	10	81	nagyon jó
1	BASF HIFI SHG	E-240	18	32	15	27	7	81	nagyon jó
3	BASF Extra Quality	E-240	13	30	15	27	8	80	nagyon jó
3	Sony Ultra HIFI	E-240	20	32	12	26	10	80	nagyon jó
3	BASF SHG	E-240	15	31	15	27	7	80	nagyon jó
6	Agfa High Color	E-240	15	28	15	25	8	76	jó
6	Fuji Super HG	E-240	16	28	13	27	8	76	jó
6	Philips Extre High Grade	E-240	19	28	14	24	10	76	jó
6	JVC Super HG	E-240	20	31	14	25	6	76	jó
6	Hitachi Super Extra HG	E-240	23	29	15	25	7	76	jó
11	Magna High Grade	E-210	14	28	14	26	7	75	jó
11	Sony Dynamicron HG	E-240	18	26	15	27	7	75	jó
11	Philips EXG HIFI	E-240	23	26	13	26	10	75	jó
14	Magna High Grade	E-240	15	28	14	26	6	74	jó

Bécsi kalandozások

A videózáshoz az átlagos amatőröknek valamivel jobban értő fiatal kollégánk a karácsonyi ünnepeket megelőzően több ízben is Bécsben járt, s alaposan elmélyedt a hajdani császárváros videopiácainak rejtelmeiben. Tapasztalatai röviden összefoglalva a következők.

A hagyományos asztali készülékek piaca telítődött, legalábbis ami a vásárlói oldalt illeti. Még a hagyományos karácsonyi ajándékhajzában sem túlekedtek ezekért a gépekért a bécsiek. Mindez számunkra csak azért lehet érdekes, mivel a megcsappanó kereslet, illetve a kínálat előbb-utóbb törvényszerűen árszökkenéshez vezet (hacsak a magyar vásárlók tömeges rohamai nem fordítják visszajára ezt a tendenciát).

A bécsi videopiac ideálisan szennazója azonban, hogy megjelentek a szaküzletek kirakataiban az S-VHS készülékek, illetve az igényesebb videózók által régóta várt JVC-500-as masina. Mind az S-VHS-ek, mind az új JVC ára 28000 plusz-minusz 500 schilling. Az S-VHS-ekkel kapcsolatban érdemes elmondani, hogy a kereskedők véleménye szerint még nem dőlt el a küzdelem, hogy az S-VHS vagy a Video-8-rendszer lesz-e az igényes amatőrök, tehát a jövő videója. Azt azonban már most megígérjük, hogy a közeljövőben csokorra gyűjtjük az érveket és az ellenérveket, elsősorban műszaki szempontból, hiszen a továbbra is érvényben maradó VHS-kezdvényes a magyar vásárló szempontjából egyértelműen az S-VHS felé billent a mérleg nyelvét.

A bécsi szakboltok kirakataiban mind több a 70 cm-esnél nagyobb képátmérőjű tv-készülék. Ha az árakat figyelmen kívül hagyjuk is, még mindig megkérdőjelezhető, megéri-e a magyar videósoknak ilyen tévéket vásárolni. A szakemberek véleménye szerint a tv-készülékek ideális nézési távolsága a képernyőátmérő ötszöröse (sőt, inkább egy kicsit több). 70 cm-es képernyőátmérőnél tehát a 4, 80 cm-es képernyőátmérő pedig 5 méternyire kell helyet foglaljunk a televízióval. Eőfordulhat tehát, hogy az új, nagy képernyőjű tv-hez tágasabb lakást kell vennünk. Ha túl közel ülünk e készülékekhez, máris megjelennek a képen a csíkok, s élvezhetetlenebb lesz a kép, mint egy kisebb képernyőátmérőjű televízióval. Figyelembe véve a magyar lakások átlagos alapterületét, a „szupernagy” képernyős készülékek még jó darabig a hazai státszimbólumok számát garantálják.

Komaság

Pofon egyszerű és még csak nem is merész ötlettel, szolgáltatással lepte meg a vásárlókat a múlt év végén a GELKA s annak kereskedelmi leányvállalata. Elsősorban is azokat, akik Ausztriában kívánják megvenni videó-készüléküket, új színes televízióikat, esetleg hűtőládájukat, mosógépüket, mikrohullámú sütőjüket. A GELKAKER szövetségre lépett a nyugatnémet KOMA Elektro Markttal, annak osztárák érdekelttségével. A fővárosban, a Dohány utca 48. szám alatti alkatrészüzletét bemutatóteremmel alakította át. Itt bárki megtekintheti, mit kínál a külföldi cég gattendorfi, Hegyeshalomtól 15 kilométerre lévő üzlete. A berendezést kipróbálhatja, s a kiválasztott berendezésről magyarul kérhet felvilágosítást, prospektust.

Az ötletgazdák rájöttek: az Ausztriába vásárlási céllal érkező egynapos turistáknak kevés az idejük, hogy néhány óra alatt nyugodt körülmények között – gyakran idegen nyelvű tudása nélkül – döntsenek, hol, mennyiért, milyen típusú készüléket vegyenek kevéske valutájukból.

A kétszintes, 100 négyzetméter alapterületű bemutatóteremben értékőbblatódó nélkül tüntetik fel az árakat, s a gépek a helyszínen ki is próbálhatók. A vásárlás természetesen nem kötelező, ám ha valaki kiválasztott mondjuk egy képmagnót, akkor számára telefaxon, telefonon lefoglalják Gattendorfból a kívánt árut. A vevő megjelöli azt a két héten belüli időpontot, amikor ki tud utazni, kap a budapesti üzletben egy kitöltött bont, amelynek felmutatásával az osztrák lerakatban átadják a félretett készüléket. A bón a külföldi partner ígérete szerint a vásárolt áru minden 1000 schillingje után 20 schilling kedvezmény jár. A kedvezmény összegét le lehet vonni a vételárból (amely már eleve nem tartalmazza az értékőbblatódót), vagy le lehet vásárolni a kazettákat, kozmetikai cikkeket is árusító boltban.

Képmagnókból az üzlet elsősorban a Panasonic, a Fi-

sher, a Samsung, a Goldstar és az Elin gyártmánycsalád termékeiből nyújt választékot, általában 4000-7000 schillingért. Samsung dél-koreai lejártszó már 3500-ért kapható, de az igényesebb vevő megveheti a minőségi listák élmezőnyében található, komfort kategóriájú Panasonic H-70-est is 17-18 ezer schillingért. A standard kategóriájú NEC és Samsung típusok 5000, a középkegelyi Fisher és Panasonic típusok 7000 schilling körüli összegbe kerülnek. Előfordulhat, hogy a felsorolt áraknál olcsóbban is hozzájuthatunk videokészülékhez, de a hazai állami szervizlehetőség igen nagy vonzerő.

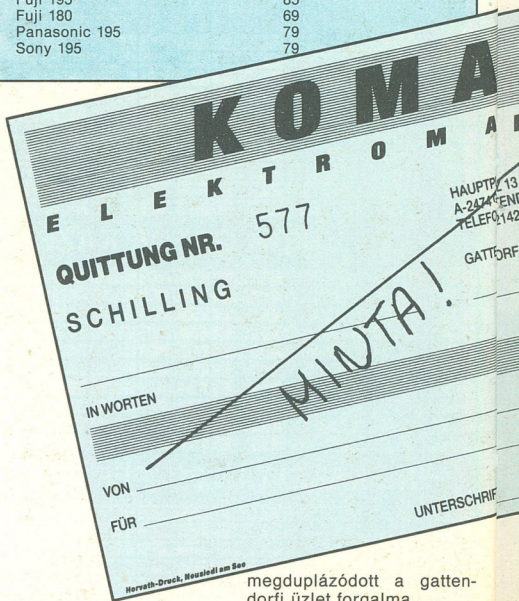
Néhány készüléket már eleve áthangolva értékesít a gattendorfi üzlet, többségük áthangolását a helyszínen 400 schillingért vállalja. Valamennyi berendezést Magyarországon érvényes GELKA garancialevéllel árusítanak, mely egy évre nyújt garanciát, de egy esztendőn túl is vállalják a gépek javítását.

A televíziók közül a Dél-Koreában összeszerelt osztrák Elin márkájú a legolcsóbb, a 36 centiméter képátlójú ára például 3000 schilling, de akad 55 centiméteres Toshiba és Panasonic tv 10 000-ért is. (Mellékelt táblázatunk egyébként irányárakat tartalmaz. Mint megtudtuk, a tényleges árak ettől 5-15 százalékkal felfelé, de lefelé is eltérhetnek, a mindenkori beszerzési ár függvényében.)

Arra a kérdésre, vajon felkészült-e a GELKA e berendezések javítására, Tóth Gyula, a GELKAKER leányvállalat igazgatója határozott igennel felel. Mint mondja, számukra nem újszerű feladat a képmagnók javítása, s munkájukat megkönnyíti, hogy a külföldi partner biztosítja az általuk forgalmazott árucikkekhez az alkatrészeket. Tervezik, hogy szakembereik ellátogatnak majd a képmagnókat előállító gyárakba, ahol műszaki oktatást is kapnak.

Minden schillingért

Képmagnók	MWST nélküli irányár	Az áthangolás ára
Panasonic G40 EE	7 990	áthangolva
Panasonic H70	17 990	-
Fisher P1S	6 265	áthangolva
NEC N 9005B	5 990	400
Samsung SVX 305	5 790	400
Samsung SVX 303	5 190	400
Samsung SVX 301	5 190	400
Elin 6138	4 650	400
Goldstar GHV 1245 P	4 726	400
Samsung SVX 972 (lejátszó)	3 550	-
Fisher P10	6 850	
Fisher P20	7 290	
Televíziók		
Panasonic TC 2171 EE 55 cm	9 490	áthangolva
Toshiba 210 T6 D 55 cm (teletextes)	9 999	áthangolva
Toshiba 210 S6 D	9 490	áthangolva
Toshiba 163 F5 D 42 cm	7 249	áthangolva
Elin T167 42 cm	4 410	400
Elin T147 36 cm	2 999	400
Samsung CX 338 HSD 36 cm	3 999	áthangolva
Samsung CX 338 RSD 36 cm	4 590	áthangolva
Samsung CX 346 ZSD	4 690	áthangolva
Kazetták		
Fuji 240	99	
Fuji 195	85	
Fuji 180	69	
Panasonic 195	79	
Sony 195	79	

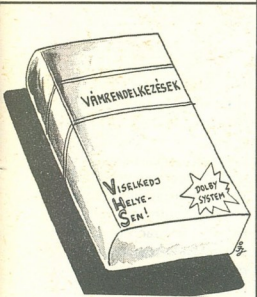

megduplázódott a gattendorfi üzlet forgalma.

Az idei esztendőre mérész tervei vannak a GELKAKER-nek. Az országban lévő 16 boltja közül néhányban szeretné bevezetni a valutáért árusítást, s további bemutatótermeket kíván nyitni. Százhalom-

Az új keletű házassággal elégedett mind a magyar, mind a nyugatnémet-osztrák fél. A november elszejtől működő szolgáltatás révén az első hónapban már

● Megveném vagy átmosolnám a következő filmeket: A nagy gyémántrablás, Sahara (Brooke Shields), Szombati esti láz, Kapás Andrea, 1213 Budapest, Erdősor u. 149. II/5. Tel.: 589-308 (du).

● Videokazettáimat elcserélném, felültnám. Műsoros kazettákat vennék, a az OTLET Video Magazin eddigi számaim: Gloviák József, 6000 Kecskemét, Szimfoport tér 16. II/19.

● Új, távirányítós Schneider videómat elcserélném komplett számítógépre. Commodore előltném, Esztieg eladnám. Reményi Ferenc, Tel.: 568-749.

● Eladó: Panasonic NV-180-as hordozható kápmagnó, Panasonic A-2-es kamera, 2 db akku, töltő, telengető, hordtáska, 10 m-es kamerakábel, eredeti hordtáskával. Szűcs János 6722 Szeged, Béke u. 1. I/9. Tel.: 62710-130.

● Alig használt JVC hordozható videó + kamera eladó (HR-2200, tuner, adapter, 3 akku, kamera GX-98E, átvitvány). Új Commodore 1802-es monitor eladó. Rigó Péter, 8640 Fonyód, Ifjússág út 1. Tel.: 84/60-109.

● Megvenném magyar hangjai, jó minőségben a Running Man című filmet és a Predator II-t. részlet. Szabó Lajos, 3770 Sajtószentpéter, Dózsa Gy. u. 12.

● Várom azok jelentkezését, akik videoképeket gyűtenék vagy szívesen gyűjté-
nének. Balog László, 9000 Szekesfehérvár, Palotai út 63. V/20.

● Megvenném a következő filmeket, lehetőleg magyar hanggal: Rendőrkadémia I-III., Forró ragógumi III-IV., Mad Mission I-II. Fata Jánosné, 2200 Dombóvár, Berzsenyi u. 27.

● Panasonic NV-G-7 videorekorder eladó. Garancialis, új, 42000 Ft. Tel.: 845-388.

● Új, garanciális SHARP VC-A501-es videomagnó eladó, 4 fej, 2 sebesség, kép-
léptetés stb. Irányár: 68000 Ft. Fodor László, 9700 Szombathely, Benedek E. u. 11. III/16. (16 óra után)

● Átvételre keresem a Verebes-és Méz-
nyá-ivétfilmeket, és az FTC törtenrelátó
szülő kazettákat. Kovács Kálmán, 1065
Budapest, Gabona u. 9. II/6.

● Das Autogram (UFA 1985), Das Haus
der Verfluchten (UFA 1985), Aufstand der
Gladiatoren (UFA 1982), Betamax rendszert,
német nyelvű műsoros kazettákat,
másként német nyelvű Betamax vagy
VHS műsoros kazettákra cserélném. Wi-
gand István, 9021 Kétyudani domb 7.

● Eladó ATARI 85XE típusú számítógép
(áron alul). Nagy Jánosné, 6100 Várpalota,
Pt. 78. Tel.: 71-950.

● Megvenném az OTLET Video Magazin
8. és 9. számát. Hegedűs Csaba, 2600
Balassagyarmat, Bem J. u. 15.

● Philips tv-hoz infratávirányítót vennék,
SABA tv-hoz és videóhoz infratávirányítót
eladó. Tel.: 699-236.

● Mitsubishi hordozható képmagnó
(utóhangosítás és inzertálás) kármagnó
kamerával eladó. 185000 Ft. A képmagnó
(122000 Ft) és a kamera (63000 Ft) külön
is eladó. Rimai György, 6336 Szakmár,
Hunyadi u. 1.

● Eladó JVC RX-60 (vámkezelte) receiver.
Erdős: „X” osztályú vektoros, 100%-os
torzításal. 2 x 55 W zínru-
szos teljesítménnyel. Rádió: kvarkstabilizált,
frekvenciaszintézteres hangolás.
Monóban érzékenysége 0,08 µV, torzítás
0,06%. Cím: Dudás Sándor, Kiskunhalas,
Bokányi D. u. 7. III/23. Tel.: 77/21-755
(napközben).

● Új, garanciális Fisher FVH P1 DK típusú
videomagnó, 68 cm-es távszabályozó
színes tévével, Hirschmann anten-
natorváltással, antennákkal eladó. Csizsár
Attila, 6596 Pápakövesi, Norpá u. 13.

● Keresem a Video Magazin eddig meg-
jelent összes számát, valamint a Szex
ABC című kazettákat. „Keres” jellegű a
szerkesztésébe.

● Keresek jó állapotú, VHS-rendszerű
videomagnót havi 3000 forintos részlet-

telésre. Paragi Sándorné, 1045 Buda-
pest, Pozsonyi u. 6/b. II/19/99.

● Pier Paolo Pasolini és Rainer Werner
Fassbinder filmjeit keresem csere vagy
vásárlás céljából, megfelelő minőségben.
Ertesztés 1734 Budapest Pt. 79. cím-
re.

● Garancialis UNIVERSUM VU 2163 vi-
deomagnó eladó, 42000 Ft (egy összegben),
részletfizetés esetén: 20000 +
9 x 3000 Ft. Bozay Miklós, 1151 Buda-
pest, Enekes u. 35. F/2. Tel.: 899-945 (18
óra után).

● Megvenném a Pink Floyd The Wall
című filmet és a Kate Bush The Whole
Story című műsort. Csak kiadott minőségben,
Molnár Ferenc, 4027 Debrecen,
Hámán Kató u. 17. IV/20.

● Panasonic NV-MC10 (Grundig VS 60,
Bauer 816) kamerák, lefordított kezelési
utasítás és egyéves prima Grundig VS 200
RC videomagnó eladó. Tel.: 36/14-396
(este).

● Eladó 1 éves távirányíthatós GOLD-
STAR GHV 1221 P gyártmányú, meg-
újított videorekorder, Sürgöcs. Irányár:
37000 Ft. Övös László, 3310 Kisújszá-
llás, Mikes u. 3.

● Keresem jó minőségben a Rallye VB
1983-1988, HAVOC 1-6, Chreese 1-2,
Maratonsprint, Das grosse Doppel, Quat-
rodie neu Dimension, valamint minden ra-
lisporttal foglalkozó filmet. Hazai versen-
yeinkről is. Varga Tamás, 8600 Siklós,
Magyar u. 6.

● Videomagnót vennék megegyezés
szerinti előltnél, 2000 Ft/ho részletre.
Tel.: 821-590 (17 óratól).

● VIDEOTON, teletextes, 56 cm-es képa-
lójú tévé eladó. Dári, 1181 Buda-
pest, Havanna 44. II/10. Tel.: 585-023.

● Videomagnót vennék (alig használtan)
havi 3500 Ft-os részletre. Minden típus és
ár érdekel. Ajánlatokat levélben kérem.
Südi Robert, 2462 Martonvásár, Gorkij
26.

● Eladom az OTlet Video Magazin 2-15.
számait vagy elcserélem jó minőségű
Beatles-filmekért (VHS). Balogh László
4032 Debrecen, Menyhár J. tér 5. I/5.

● VB Canon VME1N, vámkezelte, garanci-
ális kamkorder, teljes felszereléssel,
200000 Ft-ért eladó. Kiss Iván, 9021 Győr,
Jókai u. 13-17. Tel.: 96/17-353 (napköz-
ben).

● Eladó (amerikai) NTSC-rendszerű új,
japán videomagnó, sztereo kazettákkal.
Tóth Pál, 9330 Kapuvár, Rákóczi u. 89.
Tel.: 97/41-226, 42-264.

● VHS kazettán keresem: A Saolin
templom szent kötése, Old meg a So-
gun. Árutás és megtörtés, Gyánus ár-
nyak, Arany nimfa. A halál ezer neve,
Shang Li, Fantastic Ninja, Ninják harca,
A saolin harc művészet, Das Todes-
duell der Ninja. Szokolai Attila, 1033 Buda-
pest, Zab u. 14. IV/13.

● Grundig Super Color 360 színes televí-
zió (Hitachi képcsöves) és Akai VS 2
EQ-EO típusú optémechanikus video-

rekorder reális áron eladó. Fülöp István,
9643 Jáktá, Kossuth u. 98.

● NTSC (amerikai) rendszerű videoka-
méra vagy kamkorder vásárolnék. Kiss
Béla, 1119 Budapest, Pajkos utca 24.

● Keresem a Zenélé filmcikkait filmsoz-
dortól a Griz című filmet. Gondán Ró-
bert, 9023 Győr, Munkáőr u. 60.

● JVC HR-D 755 EG új, garanciális, vá-
mkezelte, VHS videomagnó eladó (insert,
audio dub, hifi-sztereo 80 dB, memória,
P. 32 csatorna, ísáslás, gyorsítás, za-
varmentes állókép). Eladó 5 db új TDK
E-HG 180 videokazetta és komplett nyu-
gatnémet videocsatlakozó kábelkészlet.
Márkus Eszter, 3561 Felsőszőlő, Sávári
u. 34.

● Eladó Mitsubishi HS 700E hordozható,
programozható, audio dubbal ellátott vi-
deo, hordtáskával, akkuval 55000 Ft. Sa-
lamon. Tel.: 496-783 (este).

● Panasonic A2 videokamera – nem
kamkorder – új, vámmentes 5500 forint-
ért, valamint Panasonic kameraadapter
15000 Ft-ért eladó. Szilassy Endréné,
Pécs, Egri Gyula u. 130.

● Hifi, sztereo video, Grundig VS-380
típusú eladó (VPS, audio dub, 8 óra játé-
kóidő, 4+2 fejűs, programozás 16rve, játé-
kóidő-kijelzés, automata időkeresés). Ko-
vács Gábor, 1215 Budapest, Tanácsház u.
76.

● Felajánlom csereére vagy eladásra az
alábbi filmeket: Coma, Torn, Convoy,
The Wall, Over the Top, Raiders of the
Lost Ark, 2001 Space Odyssey, Duna, Dr.
Schwartz, War of the Worlds, ABA,
Grease I-II., Nightmare I-II., The Song
Remains the Same, Monty Python, 5100
Jászberényi, Akalmotny új 65.

● Eladó új, Samsung videorekorder, HQ,
távvezérelhető, kábeltevé, vámkezelte,
garanciális, OTR, 99 csatorna és más
automata szolgáltatásokkal. Pálkás
László, 751-261.

● Keresem megvételre vagy átvételre a
Kései Gábor (Spáta Caesar) című filmet.
Dr. Takó Lajos, 4971 Rozsály, Kossuth u.
88/A.

● Eladó Panasonic D-48 digitális video-
magnó. Kép a képhez és egyéb extra-
szolgáltatásokkal. Sipos Gyula, 3300 Eger,
Lenin tér 5. Tel.: 36/16-998.

● 15 db nyugati video- és hifi-prospek-
tumot eladom. Válaszbortékként listát és
árajánlatot küldök. Eladók az OTLET Vi-
deo Magazin 5-14. száma. Takács Ja-
nos, 4244 Újfehértó, Rákóczi u. 10.

Merre tartanak a videokamerek?

Nagyjából a múlt év nyarán tűntek fel az első S-VHS (Super VHS) rendszerű képmagnók, elsőként az amerikai piacon. Az azóta eltelt idő talán már elég ahhoz, hogy megpróbáljuk kiértékelni, milyen változásokat hoz az S-VHS. Figyelmünket első sorban az amatőrök felé fordít-

juk. Ezt azért kell hangsúlyozni, mert – mint mondják – az S-VHS minősége megüti a profi szintet és ezért a legtöbb gyártó professzionális kivitelű S-VHS-eszközöket is készít.

Az új VHS-rendszer bevezetésekor sokan azt gondolták, hogy helyettesíteni fogja a U-Matic formátumot, mivel képmínősége hasonló olyan jónak tűnt, mint az 1 colos profi rendszeren rögzített anyagoké, amely a legtöbb nagy tévé-, illetve videostúdió megszokott formátuma. Az eltelt idő azt mutatja, hogy a várakozások egy része beteljesült, bizonyos dolgok azonban más-képp alakultak, mint az várható volt.

Szemben az eddig megjelent VHS képmagnóújításokkal, az S-VHS elterjedését megnehezíti az, hogy nem egészen kompatibilis a meglévő „normál” VHS-sel. Az új S-VHS-gépek mind átkapcsolhatók normál VHS-re is, a régi készülékek azonban csak fekete-fehérben tudják az S-VHS-felvételeket lejátszani. De nemcsak ez a gond. Az S-VHS másfajta, különlegesen jó minőségű kazettát kíván, ami persze drágább is a hagyományosnál: mintegy kétszer annyiba kerül. Az USA-ban ma már bőséggel kapható S-VHS-kazetta, Európában egyelőre szűkös a kínálat. Az amerikai piacon rengeteg műsoroskazetta-kölcshőző működik, de még egy év után is igen hiányos a választék S-VHS felvételekből. Így a legtöbb műsorforrás a sokféle forgalomban levő S-VHS kamkorder. Ezek legnagyobb része VHS-C méretű kazettával működik, de az ily módon meg-

rövidült műsoridőt kompenzálja a felezett sebesség, amely szinte minden NTSC készüléken megtalálható. A legtöbb VHS-C kamkorder-tulajdonos persze tart otthon egy normál méretű kazettát befogadó S-VHS asztali készüléket is.

Az S-VHS kamkorderek kínálatának felfutását kezdetben akadályozta a jó minőségű, nagyszámú képelemmel dolgozó CCD-k hiánya, mára azonban ez a gond megoldódott. Ne feledjük, hogy az S-VHS megjavított rögzítési minősége a kamerákkal szemben is megnövelte a minőségi elvárásokat. Ugyanez a helyzet a tévékkel, illetve monitorokkal kapcsolatban. Mint tudjuk, az S-VHS a jobb képmínőséget többek közt azáltal éri el, hogy teljesen szétválasztja a világosságajél- és színjelcsatornákat. A monitorokon/tévéken kell tehát egy olyan csatlakozónak lennie, amelyen keresztül az ilyen jeleket fogadni tudják. Ez persze nemcsak a speciális csatlakozó felszerelését jelenti, hanem bizonyos módosításokat a színjel-feldolgozást végző áramkörökben.

A legnagyobb probléma azonban az, hogy a jelenleg használt színes képsvécó szastera nem elég finom az S-VHS rögzítési technika által visszajuttatott jel részleteinek tökéletes visszaadásához. Emiatt az S-VHS tévék és monitorok csak lassan

jelentek meg az amerikai piacon; igaz, ma már sokféle kapható belőlük, és vannak már az S-VHS-jel fogadására alkalmas projektorok is.

Európában másfél évet késett az S-VHS. 1988. október végén tűntek föl az NSZK üzleteiben az első PAL rendszerű kamkorderek. A helyzet hasonló az amerikai premierhez: kezdetben sem kaptazta, sem S-VHS-monitor/tévé nem volt kapható hozzá, sőt asztali készülékből is csak néhány típusal indult a piacon. Igaz, a kamkorderekből is mindössze egy Panasonic és egy JVC típus volt karácsonyig. Mindkét kamkorder egész VHS-kazettával működik, és nincs felezett sebességű (LP) üzemmódja.

Az S-VHS profi vonalán más a helyzet. A JVC, a Panasonic, a Sharp és a Mitsubishi a teljes

videógyártási vertikumot kínálja NTSC normában az amerikai piacon. Tehát kamerát, illetve kamkorder, asztali gépet, amelyek eseten editáló funkció elvégzését szolgálják és monitorokat, valamint keverőpultokat. A hordozható gépek gyakran két darabra szedhetők, és ily módon mind a kamera, mind a képmagnó önállóan is használható.

A profi célra szánt gépek persze jóval drágábbak, mint az otthoni S-VHS-kamkorderek, és kivitelük robusztusabb, szolgáltatásaikban inkább a szakképzett operatőröz igazodnak, a kameráriszen alkalmazott objektívek teljesítménye nagyobb. Ezek az S-VHS-gépek kisebbek és könnyebbek mind a Betacam, mind az erősen terjedő M11 formátum készülékeinél. Gyors elterjedésének egyik komoly akadály az, hogy minden előforduló szalaghiba (dropout) súlyosabb jellemmaradást okoz, mint a nagyobb szalagsebességet vagy gyerebbesávot használó rendszereknél, mert itt az informáci-

Ilyen a Sony ED-Beta EDC-50 típusú kamkorder. Kamerarészét két CCD-vel működik.

EXK

MII

Az MII egy kazettás, félcsoles professzionális képrögzítési eljárás, amely a VHS kazettára épül. Kiváló műszaki paraméterek, kis, kompakt egységek és kedvező ár jellemzi leginkább. Egy normál méretű kazettára maximum 97 perc, egy VHS-C kazettára 24 percre anyagot tud rögzíteni. Az utóbbi a kamkorderben használják.

Ebből már sejthető, hogy bár a kazetta külsőre azonos a közönséges VHS rendszer kazettájával, a felvételeit mégis másféle módon rögzítik. Igazából a kazettában levő szalag is különleges, nagy sűrűségű fémszemcsés szerkezetű, amely jobb jel-zaj viszonyt eredményez a visszajátszáskor. Különleges felülethez hasonló simább szalagotváltóbizát és így stabilabb felvételeit és lejátszást tesz lehetővé.

Az MII jelrögzítési rendszer szétválasztja a világosság- és színjeleket és mindegyiket külön rögzíti. Így a szalagon váltakozva követik egymást a világosság- és a színjávok. A színjel csatornában elhelyeztek két vívót is, amelyek frekvenciamodulációval két hangcsatornát visznek át. Így az álló, szintén kétszörös hangrendszerrel együtt négy hangcsatorna van. A két szintkülönbégítő jelet időben összenyomva egy sorindó alatt

rögzítik; miközben különleges szinkronjelek gondoskodnak a világosság- és színjelek együttfutásáról a visszajátszás során. Mindezt a digitális technika, a beépített időalap-korrektor (TBC) teszi lehetővé. A videoszalag szelére időködöt lehet felvenni, amely a profi technikában nélkülözhetetlen a műsorrészek gyors és pontos azonosítása és visszakeresése miatt pl. az editálásnál.

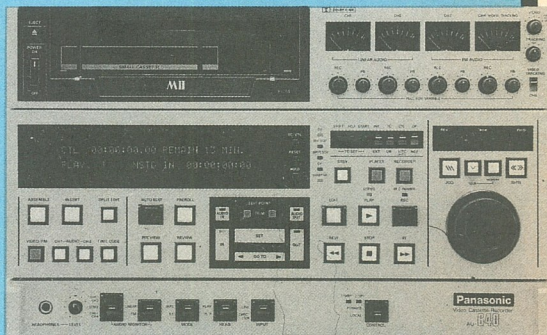
Összehasonlításként lássuk a Panasonic AU-400 típusú MII formátumú kamkorderének főbb adatait: a szalagsebesség 66,295 mm/sec, VHS-C kazettát tud befogadni. A világosságjel átviteli sávszélessége (-3 dB) 5,5 MHz-ig terjed, ami a képernyőn kb. 450 sornyi bontást jelent. A színjelcsatorna átvitele két MHz. A jel-zaj viszony a világosságjelre és a színjelekre is kb. azonos, mintegy 47 dB. A torzítás kicsi, 2 százalék alatt van mindkét esetben. Az állófény hangcsatornák 15 kHz-ig viszik át az információit, jel-zaj viszonyuk kikapcsolt Dolby-áramkör mellett 56 dB – ez igen jó, csaknem hiány minőség. Az FM segítségével átvitt további két hangcsatorna 20-20 kHz sávszélességet biztosít és a jel-zaj viszony jobb mint 80 dB. Az áthallás kisebb mint 65 dB. A videojelet a készülék BNC kimenetén kompozit (PAL) alakban kaphatjuk meg, a hangcsatlakozók Canon típusúak és szimmetrikus bekötésűek (szabványos stúdiósint és -impedancia).

ök sűrűbben zsúfolva kerülnek a szalagra. Mivel a legjobb szalagoknál is előfordul egy-egy hiba, ez a tény nagyban növeli a felvett anyagban előforduló hibák számát és súlyosságát.

További nehézség minden új formátum megjelenésekor a meglévő stúdió- és műsorgyártó rendszerekbe való illesztés, ezeket ugyanis nem lehet egyik napról a másikra kicserélni, hiszen általában sokmillióos értéket képviselnek. Az NTSC-piacon ma már minden olyan kiegészítő- és illesztőegység kapható, amely a meglévő formátumok felé utat nyit az S-VHS-nek, de a helyzet még így sem problémamentes. A nehézség abban van, hogy az S-VHS külön csatornában viszi a világosság- és a színjeleket, így a hagyományos stúdióberendezések, amelyek kompozit (NTSC vagy PAL) jelekkel dolgoznak, nem használhatók az S-VHS-jelek feldolgozására. Így az S-VHS-nek előbb-utóbb a saját lábára kell állnia.

Valóban, nemcsak keverőpultok, hanem időalap-korrektorok és editáló gépek is kaphatók már hozzá az amerikai kereskedőknél. Sőt, van már olyan videokamera is, amelynek kimenetén a világosság- és színjellet külön megkaphatjuk; egyébként ilyet

A Panasonic AU-400 MII formátumú, PAL rendszerű stúdiókészülék normál méretű és VHS-C kazettát egyaránt befogad. Beépített időalap-korrektor található benne. Teljes értékű editáló képmagnóként használható.

ED-Beta

Az ED-Beta a Sony által kifejlesztett Betamax rendszer legújabb változata. Minden képrögzítési, eljárásra jellemző, hogy folyamatos apróbb javítások révén igyekeznek megjavítani a műszaki jellemzőket, így az eredeti Betamax rendszer is sokat változott. Ezeket a változásokat azonban így igyekeznek létrehozni, hogy a kompatibilitás megmaradjon. Ez azonban nem lehet így az idők végeztéig: ha a technika fejlődése végképp túlhaladta az eredeti rendszert, fel kell áldozni a kompatibilitást. Ez történt most az S-VHS, az ED-Beta és a 8 milliméteres high-band rendszerek bevezetésével.

Az ED-Beta rögzítést megelőzte a Super-Beta, ez azonban még – hasonlóan a HQ VHS-hoz – teljesen kompatibilis az eredeti Betamax formával. Az ED-Beta ugyanazt a minőségjavítási eljárást használja, mint az említett másik két rendszer: megnövelték a világosságjel FM-modulációs tartományát és a magasabb frekvenciák felé tolták el. Itt is a jobb szalag és a tökéletesebb videofej tette ezt lehetővé.

Ezenkívül az ED-Beta a szalagvezetést is tökéletesítette, ami jobb fej-szalag kontaktust biztosít. Az eredmény: mintegy 430 sornyi vízszintes felbontás, 50 dB körüli jel-zaj viszony. Az ED-Beta egyelőre csak NTSC rendszerben kapható; a PAL verzióbból csak mintadarabokat mutattak be.

az említett S-VHS-gyártókon kívül a Sony is készít az ED-Beta és a 8 milliméteres high-band formátumokhoz.

Az elmondottakból tehát úgy tűnik, hogy most már semmi akadály nincs az S-VHS rohamos elterjedésének. A látszat csal. Az S-VHS beharagozása nyomán támadt lelkesedés csillapodásával előtérbe kerültek a tények. Előtte ugyanis minden információ a gyártók adatlapjából vagy sajtótájékoztatókból származott, és minőségese néhány mintadarab volt látható kiállításokon – ami, tudjunk, nem azonos a tömeggyártásból kikerülő minőséggel.

A Sony is elismerte ugyan, hogy az S-VHS első generációja jobb, mint a U-Matic minőség és egységek egyenesen az egyelőss stúdióminőséghez hasonlították, a gyakorlat mégis azt mutatja,

hogy két-három generáció után a minőség jobban romlik, mint az említett formátumoknál. Ez persze függ a felfeldolgozás eszközeinek minőségétől (keverők, időalap-korrektorok stb.) is.

A másik kérdés az, hogy egy kis műsorgyártó stúdióban valóban kell-e ennyiszert átirni az anyagot ahhoz, hogy kész műsor legyen belőle. Nos, kétségtelen, hogy a U-Matic jobban bírja a procedúrát, mint az S-VHS, különösen a high-band U-Matic. Ennek a formátumnak a kiszorítása azért sem egyszerű, mivel szerte a világon csaknem egymillió készülék működik belőle. Tudjuk viszont, hogy a U-Matic rendszerben soha nem volt kamkorder a kazetta örömlátan mérete és súlya miatt, így a legtöbb gép stúdióban, utómunkálatokban használatos. Ezen felül a hordozható U-Matic minősé-

szé 20 perces kazettája gyakran nem bizonyul elegendőnek, és a helyszíni felvételek terén igen nagy előnyt jelent az S-VHS számára.

Egy újabb ellenérv: a U-Matic hangfelvétele meglehetősen korrektt és kétszatonás, illetve sztereó; az S-VHS állófejes hangfelvétele – egy sávon – minden ügyeskedés és korrekció ellenére is alig éri el a középhullámú rádióadások minőségét, magyarul: nem kielégítő. Igen, mondhatja valaki az S-VHS táborból, de ott van a forgófejes hi-fi hangfelvétel lehetősége, ami messze jobb, mint a U-Matic hangja. Csakhogy ezt a hangot csak a képpel együtt lehet vágni és audio dub nem lehetséges.

Amint látjuk, az érvek kifoghatatlanok. Végül is úgy tűnik, hogy ahol a műsor készítéséhez sok helyszínen kell anyagot fel-

rációt, amelyben már sokkal kisebb a másolóskor keletkező minőségromlás.

Az S-VHS jövőjéről szóló eszmefuttatás nem lenne teljes, ha nem szólnánk röviden az ED-Beta (Extended Definition Beta) rendszerről, amelyet – akárcsak az elődjét, a Betamax rendszert – a Sony fejlesztett ki. Az ED-Beta nagyjából azonos minőségű, mint az S-VHS, de természetesen nem kompatibilis azzal, sőt a Betamaxal ugyanazzal sem, így elterjedését ugyanazon a tényezőzők gátolják, amelyek az S-VHS-t is akadályozzák. Mégis, mivel ez is messze felülmúlja a kommersz otthoni VHS minőségét, a Sony egy új kategóriát próbál megkedveltetni a videóval fog-

azonban egy új jelátviteli rendszert kívánunk bevezetni, akkor az összes tévét ki kell cserélni. Ez még a nálunk sokkal gazdagabb országokban is megoldhatatlannak látszik.

Az a valószínű, hogy kísérleti jelleggel elkezdődik a műsorszórás az új rendszerben és lassan egyeduralmódóvá válik, kiszorítva a régi technikát. Valóban, Japánban már van HDTV (High Definition TV) adás és – egyelőre prófí célra – megalkották az első HDTV kamerákat és képmagnókat valamint tévéket/monitorokat is. Ne feledjük, hogy a jelenlegi színes

képatvitel eredetileg a fekete-fehér, a harcinas-nyegyenes évek technikai színvonalára épülő képatvitel céljára született, és később erre kellett „rúlitetni” a színes átviteli rendszert – súlyos kompromisszumok árán. Azóta megszületett a félvezetőtechnika és a digitális áramkörök elképesztő lehetőségei birtokába jutottak bennünket. Elérkeztek az ideje, hogy éljünk vele az elektronikus képatvitelen is.

S-VHS

lalkozók körében: prosumer – a professional és a consumer öszvevonásával. A szakemberek azon morfondíroznak, hogy kikre gondolt a Sony: azokra a profikra, akik „amatőr” méretű költségvetéssel rendelkeznek, vagy azokra az amatőrökre, aki „profi” összeget tudnak videóásra fordítani, vagy mind a kettőre?

Ez ideig csak prototípus mutattak be az ED-Beta gépekből. A Sony alig 50 házi elektronikai cikket forgalmazó kereskedőt kíván bevonni a terjesztésbe az USA-ban – mintegy elismervé ezzel, hogy az S-VHS-sel nem lehet versenyképes az ED-Beta.

Az a véleményünk, hogy az S-VHS az utolsó lépés a meglévő színes képatviteli rendszerekben (NTSC, PAL) a minőségű képatvités érdekében. Ezt a célt lényegében elérték. További javítás csak úgy képzelhető el, ha elszakadunk az emlitett szabványos jelátviteli rendszerektől, és áttérünk a digitális rögzítésre. Az utóbbi látásuk egyszerűbbnek, mert kevesebb képmagnó van forgalomban, mint tizenévvő, és a rögzítési technika változtatása csak a képmagnóutalajdonosokat érinti. Ha

A szuper VHS a normál VHS rendszer javított, továbbfejlesztett változata. Csak félig kompatibilis azzal, mivel az S-VHS felvételeket a normál készülékeken csak fekete-fehérben lehet lejátszani. Az S-VHS-készülékek viszont „kétnormásak”, azaz mind a saját, mind a normál felvételeket le lehet játszani velük. Sőt fel is vesznek normál üzemen.

Az S-VHS a képmínőség javulását ázaltal éri el, hogy jobban szétválasztja a világosság- és színjelüket a rögzítéskor. A világosságajeltől távolabba helyezi a színjelét (5,4 és 7 MHz közé). Ennek érdekében különleges, javított minőségű szalagot használ, keskenyebb az alkalmazott videofejek rése, és ami a legfontosabb: az emlitett színjel-világossággal szétválasztás odáig terjed, hogy a képmagnó kimenetén külön ponton jelennek meg és külön vezetéken jutnak a monitorra. Ez azért van így, mert a kétféle jel egymásra hatásából sokféle torzítás és za-

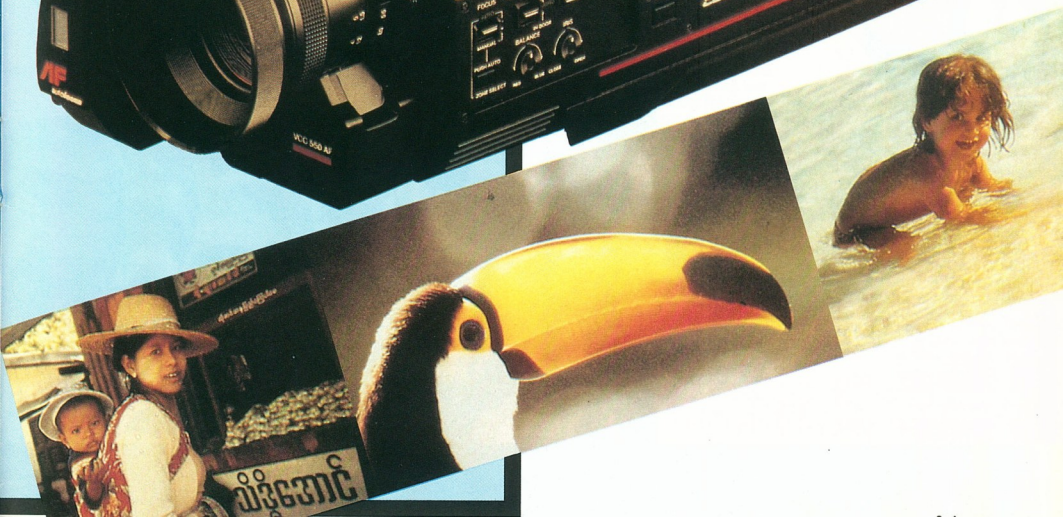
varó felharmonikus keletkezik a normál VHS rögzítésénél. Tehát az S-VHS képmagnóhóra S-VHS monitor dukál, különben a javulás jelentős része elveszik.

A szóban forgó rendszer-technikai módosítás nem jelentős, de csak akkor hatékony, ha az áramkör kialakítás is sokkal precízebb, mint a normál VHS-nél. Ez egészen odáig megy, hogy magának a képcsőnek a raszterfinomságát kell megnövelni – ez pedig már tetemes ráfordítást igényel. Ezért az S-VHS-tévék, illetve monitorok drágábbak. A kamkoredek lehetővé teszik, hogy a kamera jele PAL-kódolás nélkül, közvetlenül kerüljön a képmagnóba, hiszen egybe van építve a kettő. A képmínőségnek elvileg javulnia kellene, de ezt általában rontja a csökkentett méretű fejob, amely kevésbé precíz szalagutást és így bizonytalanabb sávkövetést (tracking) és több jelkimaradást (dropout) eredményez.

A Bauer-Bosch S-VHS kamkordere az egyik első PAL-rendszerű gép az európai piacon. 10-szeres varióval van felszerelve és egész VHS kazettára rögzít. Inzertálásra is alkalmas, mivel van benne forgó törlőfej, de felezett sebességű üzemre nem képes.

Életútja egy filmre-
gény: anyja angol
táncosnő, apja
olasz műkereske-
dő, az ausztráliai
Perthben nő fel, a
filmművészeti is-
kolát pedig Nagy-
Britanniában végzi. Pályája me-
redeken ível felfelé: nem kérdés-
ses, Greta Scacchit a sztárok ne-
mes fájából faragták.

Ez a 28 éves csillag Európa
legkeresettebb színésznője – a
Video című havilap szerint. Az
első pillantásra minden tipikusan
britnek tűnik rajta: az arroganciát
sugárzó előkelőség, az arisztok-
ratikus tartás, a kék szemek hű-
vös pillantása. Nem nehéz észre-
venni, hogy az anya angol volt.
Mégsem felel meg teljesen a hi-
deg angol nőről alkotott sztereot-
ip képnek. Arcvonásai ugyanis
lányak, mozdulatai túl provokatív-
vak. A hűvös homlokzat mögött
mediterrán izzás.

„Nagy, világos szemeit hideg-
nek írták le azok, akik nem láthat-
ták mosolyát, száját keménynek
azok, akiket nem csókolt meg...”

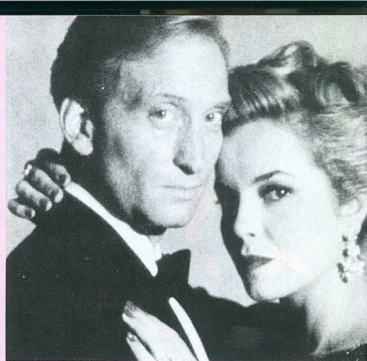
Nem Greta Scacchiról van szó,
hanem egyik legnagyobb szere-
pének előképeről. Így ábrázolja
ugyanis James Fox angol író és
újságíró a *White Mischief* (Fehér
huncutság) című regényében Di-
ana Broughtont. Maga a testet
öltött dekadencia volt, a brit koloni-
alizmus megszemélyesített
szelleme, Kenya koronázatlan ki-
rálynője. A Happy Valley-ben, az
Aberdares-hegység Boldog-
völgyében, a brit nemesség má-
sodik világháború alatti kicsa-
pogó szórakozásainak helyszí-
nén tűndökölt.

1941. január 24-én reggel hol-
tan találták Josslyn Hayt, Eroll
grófját, aki Diana szeretője volt.
Golyó oltotta ki életét. Több sze-
mélynek is voltak indítékai, min-
denekelett Diana férjének, de
senkit sem ítéltek el.

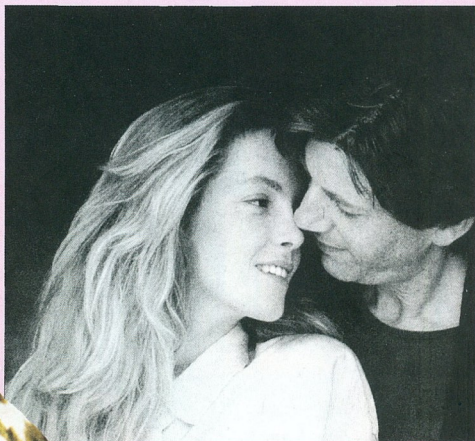

Charles Dance
oldalán
az „Utolsó napok Kenyában”
című filmben

Európa legkeresettebb

Élettársával Peter Coyote-tal
az „Egy szerelmes férfi”
című filmben

még nem) beleértve A második arc című filmjét, amelyben debütált és második filmjét, a Hőség és port, melyben először vonta magára a figyelmet. A Coca-Cola Kid, az amerikai nemzeti ital zavaros és humoros paródiája nyitotta meg videofilmjeinek sorát. Ezt követte a Good Morning, Babylon (Jó reggelt, Babilon).

Margarethe von Trotttát az A Man in Love győzte meg, amelyben Scacchi mellett Claudia Cardinale is játszik. Von Trotta vitte a Félni és szeretni című filmben is. A téma: Csehov Cseheresnyéskertje, a három nővér közötti félelemekkel és álmódzásokkal. A tavaly Cannes-ban először bemutatott filmet már játszószínházakban játszották. De nemcsak ez fűzi az orosz klasszikushoz: a londoni színpadon a Ványa bácsiban játszik.

Egy ilyen színésznőnél már azon sem lehet csodálkozni, hogy egy másik filmje szintén most került műsorra: legizgalmasabb produkciójának, a Buton – az atommaffia mocsarában című filmnek a napokban várható

színésznője

sünk: egy szerep és egy személy tökéletes megtestesülését. Szárok népes gárdájával támogatva igazi Dianaként csillog. Greta Scacchi szerepéről, melynek kedvéért megtanult lovagolni és rászokott a dohányzásra, ezt állítja: „ez az asszony hidegvérű és számító. Ugyanakkor becsületes, egyenes jellem és ezt a kettősséget csodálom benne”.

Az európai film új first ladyjén látni lehet, hogy a színművészet magaskiskoláját a tekintélyes bristoli Old Vic Theatre Schoolban sajátította el. Scacchi ugyan Sonja Kirchnerhez hasonlóan fotomodellként kezdett, de az őt elsőként kamera elé állító Domenik Grafot nem egy bútorprospektusban kibontakozó bája, hanem színészi tudása ragadta meg.

Scacchi minden filmje kapható kazettán (a bécsi és a müncheni videotékákban – itthon egyelőre

a videopremierje. Ez egy londoni újságíróról szól, akit egy fiú titokzatos halála az atomlobby mesterkedésének sűrűjébe vezet. Az izgalmas alkotásban a riportert barátjánőjének szerepét játssza.

Talán legjobb filmje azonban továbbra is a White Mischief, amit az NSZK-ban Utolsó napok Kenyában címmel forgalmaztak. Teljesítményét ebben a filmben Michael Redford a következőképpen foglalta össze: manapság már nem sok színésznőt találni, aki egy sztrák kisugárázásával rendelkezik. Scacchi azonban igazi filmszillag”.

(Szöveg és illusztrációk:
a Video 11/1988-as számából.)

Michael Redford rendező feltette magában, hogy eloszlatja a gyilkosságot övező misztériumot. Vállalkozásából egy sznob és dekadens gyarmati hatalom képe kerekedik ki, egy olyan világé, melynek nagy polgárai a luxust és a szexet, az etikettet és a kicsapongást mindenek fölé helyezik. Scacchi egy orgia középpontjában erotikus képekben mutatja meg azt, amit gyakran hiába kere-

Ramboline,

azaz

Lady Avenger

A szerelem fegyvere helyett egyre több amazon ragad pisztolyt, géppisztolyt, vagy használja tenyerének élet karatémódra. Egy ilyen nő

Rambót akarnak gyúrni Tanya Primessóból, aki a szép Maggie szerepében a sitten ül. Itt értesül arról, hogy bátyját és annak barátnőjét meggyilkolták. Ellátást kap, de egy női börtönfelügyelő léptenyomon követi. A temetés közben mégis lerázza és elmenekül: Maggie személyesen akar bosszút állni szeretett

nyugszik bele semmibe és kíméletlenül visszavág...

A sikerfilm kulisszáját a nagyváros adja a maga névtelenségével. A Peggie Sanders által ragyogóan alakított Maggie a hideg város ürességével szemben a saját, teljesen személyes módján kerekedik felül, példának arra, hogy nők is képesek Rambó-módra küzdeni.

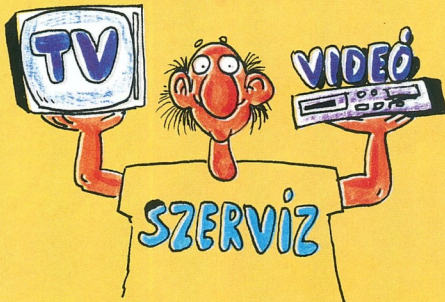

livérének gyilkosain. A bűnözők egy gátlástalan kábítószeres banda tagjai, akik hamarosan a törékeny ifjú hölgynek is hadat üzennek. A fiúk azonban nagyon elszámítják magukat. Maggie nem

Ez a színész nő semmivel sem marad adós. Szerepében azt is megmutatja, milyen sebezhető tud lenni egyben. Kétségbeesésében túltesz önmagán és az igazság érdekében beveti testét és minden energiáját.

(Illusztrációk: az NSZK-ban megjelenő Video Magazinból)

ELSZÖV

Fekete-fehér és színes
TELEVÍZIÓK
garanciális
és garanciális időn túli
JAVÍTÁSA
Budapest egész területén.

KÉPMAGNÓK
HANGÁTALAKÍTÁSA
magyar normára!

Színes
tévékészülékekre
átalánydíjas
szerződést kötünk!

ELSZÖV
ELEKTROMOS SZÖVETKEZET
Budapest

Budapest
X., Pongrác u. 9.
575-634

Olcso

A videopiac standard osztályában egyre komolyabb árverseny alakul ki. Az összel bemutatott új típusok közül nem

lyek szuperalacsony áraikkal ellenállhatatlanul vonzzák a vásárlókat. Bevalljuk, a jövőben sem foglalkozunk rendszeresen ilyen készülékekkel, de úgy érezzük, hogy a világtól, a valutakeret nyújtotta bevásárlóturizmus szükségessé teszi, hogy néha óvó, kijózanító vagy tájékoztató gondolatokat ejtsünk e technikai-gazdasági csodákról. Is-

merjük a mondást: olcso hús-nak híg a leve, néha mégis úgy érezzük, hogy ráadásul a hús bűdös is.

A végső elhatározást e cikk megírásához az adta, hogy az osztrák és az NSZK piacon is olyan hihetetlenül alacsony árakon jelennek meg készülékek, melyek a tájékozatlan turistákat jövőtehetetlen döntés elé állítják. E rövid ismertetővel, melyet a nyugatnémet Videó Magazin tapasztalata alapján teszünk, nem kívánjuk a tisztességes, korrekt üzletet kínáló kereskedőket perbe fogni, de óvatosságra intjük azokat a meg gondolatlan honfitársainkat, akik nyelvtudás nélkül, az első jónak látszó ajánlatnak bedőlnek.

Az 1000 DM-nál olcsóbb videók piaci részesedése az idén az NSZK-ban is 40%-ra emelkedett és ezek közül is minden harmadik 800 márká-

is egy – jó műszaki paramétereivel mellett – nem haladta meg, vagy alatta maradt árban versenytársainak. E készülékeket rendszeresen igyekszünk bemutatni olvasóinknak. Sokkal kevesebb szót ejtettünk eddig a legolcsóbb osztályról, az „árlétörő” készülékekről, me-

videók – a Távol-Keletről

nál is kevesebbe kerül. E készülékek közül is „csúcás”-nak számít a Yoko HQ-I jelű készülék 498 nyugatnémet márkájával. E készülék ára a csak lejátszó magnókéval veteszkiz, hiszen mindezt kábeltuneres hangolóságú, 4 időpontos memóriát és távszabályzót ígér, igaz, ezt csak PAL rendszerben CCIR hanggal. Az eladó garanciát nem ígér, de a szervizlistát mellékel, bár a külföldi turista erre nem is tart igényt, hiszen bízik a „nyugati áruk színvonalában”.

A készülék az idegen felvételek eljátszásakor még megfelelő tulajdonságokat mutatott, de a saját felvételnél a határvonalakat, széleket csipkézte, hullámossá tette és a felbontása is igen gyenge volt. Memóriaegységének programtája is szűknek bizonyulhat a műholdas vételt is biztosító kábeltélevíziós rendszerek esetén. Szolgáltatásai közül az állókép minőségét alig lehetett értékelni, s a képvágást sem lehetett minőséginek tekinteni annak ellenére, hogy kamera-stop csatlakozással rendelkezik. A „pause” állásból indított felvételeknél másodperceik zavarcsíkok látszottak a képernyőn. További gond, hogy hálozatkimaradás ellen semmilyen védelem nincs a készüléknek.

A Yoko HQ-I egyébként a nyugatnémet videóok összevetése alapján régi ismerősnek látszik, mivel kísértesien hasonlít a Goldstar GHV-1221 P típusra, amit a fotók is igazolnak. Az is igaz viszont, hogy akkoriban a Goldstar még több mint 1000 márkába

került, és a felvételek során nem voltak ilyen hiányosságai. Két alkalommal is szölvont róla (10. és 12. szám), akkor is jelezte a programozással, a hálozatkimaradással, és az állóképpel kapcsolatos észrevételeinket, a képmínőséget pedig a táblázatban jeleztük. Mindezzel együtt a Goldstar a maga idejében a közepes kategóriába tartozott és a jelenleg tapasztalt felvételi hibák nem voltak jellemzői. Mindez arra hívja fel a figyelmet, hogy míg neves cégek kifutóban lévő modelljeivel jó vásárt csinálhatnak, addig a déli-koreai szalagokróll lekerről, dömpingárú készülékeknél vigyázni kell.

A fentiek arra indítanak minket, hogy néhány dologra felhívjuk a vásárlók figyelmét.

Ha előre tudják, hogy külföldön kevés idejük lesz a képmagnóvásárlásra, már itthon készítsék elő utazásukat. Tájékozdjanak és győződjenek meg arról, hogy a kereskedő megbízható-e? Reklamáció, garancia esetén ő a másik szerződő fél. Egyes osztrák kereskedők szerződést kötnek hazai szervizelőikkel, a Gelkával, a Szervizkerrel vagy kisiparosokkal. Utazás előtt célszerű e téren is tájékozódni, felkeresni ezeket a szolgáltatókat, hogy melyikük milyen gyártmányokra és típusokra kötött szerződést és melyik kereskedővel. Mi csak ilyen készüléket vásárolnánk. A későbbi reklamációk miatt gondoskodni kell az osztrák számlát – ez januártól a vámmegállapítás szempontjából is fontos – a készülékhez mellékelni papírokat.

A típus kiválasztásánál tisztázni kell, hogy azért olcsó-e, mert egy kifutó modell, vagy pedig eleve olcsó kategóriájú készülékről van szó. Lapunkban igyekszünk erről rendre tájékoztatni olvasóinkat.

Az olcsó készülékeknél nagyon oda kell figyelni. Zajosabb-e a mechanika, kezelése nem bizonytalan-e, be lehet-e állítani a készüléket. Sok minden eldőlhet egy próbatelvélet készítésénél, egy monoszópról, vagy más tesztjárárról. A felvételnél is körültekintően kell lenni.

A határ közelében valószínűleg vehető a magyar tévéadás. Így ki lehet próbálni, hogy a készülék behangolható-e, van-e színe (SECAM vizt) és nem kerreg-e, vagyis tisztán szól-e a hang. (Erre legjobb próba a mo-

rán ellenőrizni kell a magnófunkciókat, megfelelően működnek-e és célszerű azt is megtudakolni, különösen ha programozott felvételeket akarunk készíteni, hogy a készüléknek van-e védelem hálozatkimaradás esetére, és az órája kvarcvezérlésű-e?

Ne csak előlről csodáljuk meg a készüléket, hanem vessünk egy pillantást hátoldalára is. Ellenőrizzük, hogy csatlakozásai megfelelőek-e, nincs-e olyan speciális csatlakozás, amit frissiben kell beszerézni, és ne restelljük megnézni az adattábláját sem. Ez is sokat elárulhat. A korrek gyártói feltüntetés és típusjelzés mellett feltüntetett, a hálozatra vonatkozó adatokon kívül olvasható jelzések – ha vannak – azt igazolják, hogy ez

Az olcsó készülékek piacán sok cég osztozik, tájékoztatásul megadjuk területeiket, NSZK-beli képviseleteik címét és telefonszámát:

BONDSTEC DEUTSCHLAND GMBH

Badenstrasse 7, 4030 Ratingen; Tel.: 0 2102/68079. Forgalmazó, saját előírás szerint hozza be készülékeket Koreából és Japánból, koreai és japán áruk importátója és forgalmazója.

GOLDSTAR DEUTSCHLAND GMBH

Harkorstrasse 41, 4030 Ratingen 2, Tel.: 0 2102/49870. Nagy koreai gyártó, kielégítő ár-teljesítmény viszonytal. Szakkereskedelemben is forgalmazza típusait.

SAMSUNG DEUTSCHLAND GMBH

Daimlerstrasse 6, 6374 Steinbach, Tel.: 0 6171/73094. Nagy koreai gyártó, kielégítő ár-teljesítményviszonyon. Típusai szakkereskedelemben is forgalmazásra kerülnek.

TEC

Technische Warenfabrikation und Vertriebs-GmbH Rostocker Strasse 6-8, 6200 Wiesbaden-Bierstadt, Tel.: 0 6162/5996-0 Forgalmazó cég: a Funai (Japán) és a Daewoo (Dél-Korea) képviselete.

YOKO ELECTRONIC HANDELSGESELLSCHAFT GMBH

Lötscher Weg 86-90, 4054 Nettetal/Breyell, Tel.: 0 2153/72056. Olcsó japán és koreai készülékek forgalmazója. Kereskedőállatoknak és piacoknak történő eladással is foglalkozik. Angliában ismertebb.

noszóp vagy a teletext.) Sajnos hallottunk olyan „hunccságot”, amikor valakinek egy ilyen próba alkalommal magyar felvételt kazettát tettek a magnójába. Persze a készüléket az osztrák műsorra is célszerű kipróbálni, hiszen vétellehetőségeink egyre nagyobbak. A visszajátszás so-

egy megvizsgált, jóváhagyott típus, melynek gyártója ad a biztonságra. Ilyen jelzések az NSZK-ban a VDE jele (egy lekerített sarkú háromszögben van a három betű) vagy a FTZ szám (ez a német posta vizsgálatát jelzi). Ausztriában pedig az ÖE jelzés használatos.

KOMA ELEKTRO MARKT

VIDEO · TV · AUDIO

Nem mese, nem adoma: legmegbízhatóbb a KOMA!

■ Videokamerák

■ MÜNCHEN 40 (NSZK)

Königstein str. 1.
Fax.: 00-49-89-352733
Tel.: 00-49-89-3508636

■ GATTENDORF (AUSZTRIA)

Hauptplatz 13.
Tel.: 00-43-2142-6674

■ Videomagnók

■ Színes televíziók,
monitorok

■ Hifi tornyok Wien

■ Autórádió
-magnók

■ Kazetták

■ Számítógépek

■ Mikrohullámú sütők

**A készülékeket GELKA
garancialevéllel árusítjuk!**

Gattendorf

FISHER

ELIN

Határtól
15 km

Zurndorf

Nickelsdorf

Hegyeshalom

SAMSUNG

Panasonic

Mwst. adóvisszatérítés előre!

UDVARIAS, MAGYAR NYELVŰ KISZOLGÁLÁS!

Az üzlet előtt tágas parkolási lehetőség!

KOMA-GELKA bemutatóterem: VII., Dohány utca 48. Tel.: 222-075, 227-842

KIVÁLASZTJA ● KIPRÓBÁLJA ● MEGRENDELI

Hasonlítsa össze árainkat a nagyáruházak áraival!